

DEMOKRACIJA

**Izgublajo tla
pod nogami**

**Poslanec
Marko Pavliha
mastno služi
na Obali.**

Podjetni Pavliha in prijatelji

POLITIKA
Vlada
ubranila
RTV-zakon

FINANCE
Olajšanje
za slovenske
davkoplačevalce

INTERVJU
Dr. Dean Komel
Brez humanosti
ni napredka

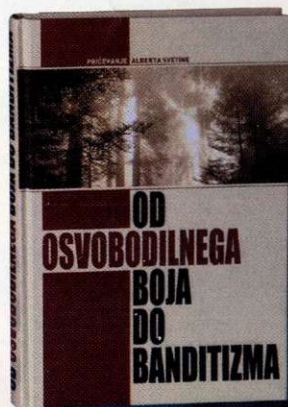
„Ribičič je izvajal
praktično vse.”

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

Nova obzorja, d.o.o., Komenskega 11, Ljubljana

Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Ubranili napad

V nedeljo se je po zaprtju volišč odvijala prava poreferendumska drama. Prvi vzporedni izidi so sicer pokazali zmago zagovornikov zakona, vendar so izidi predčasnega glasovanja kazali povsem drugačno sliko – izrazito proti zakonu. Šele zvečer, po preštetju večine glasov, je postalo jasno, da je bila kljub vsemu rahla večina volivcev, ki so se udeležili referenduma, za uveljavitev novega zakona o Radioteleviziji Slovenija.

V vladnih strankah je bilo ob tem čutiti veliko olajšanje, v opozicijski liberalni demokraciji in nekdanji združeni listi pa razočaranje, ki so ga dokaj spretno prikrižali. Glede na izkušnje iz preteklosti bi morali predlagateljici (LDS in SD) z referendumsko pobudo uspeti. Še posebej zato, kar so volivci opozicijskih strank ob referendumskih pobudah bolj motivirani kot volivci vladnih strank, ki so prepričani, da so njihovi interesi zavarovani že s tem, ko je na oblasti njihova politična opcija. Poleg tega se je vlada v zadnjih mesecih ukvarjala predvsem s pripravo reform in proračunom. Referendum ni bil njena prioriteta, medtem ko je opozicija vse sile usmerila vanj. Na pomoč so poklicali celo nekdanjega predsednika države Milana Kučana. V nasprotju s sedanjo opozicijo je bila nekdanja opozicijska koalicija Slovenija pod vodstvom Janeza Janše in Andreja Bajuka v prejšnjem mandatu veliko uspešnejša z referenduskimi pobudami. Zнала je motivirati ljudi in praktično na vseh referendumskih prepričljivo zmagati. Spomnimo se samo zakona o oplojevanju zdravih samskih žensk z biomedicinsko pomočjo ali referenduma o tehničnem zakonu o tako imenovanih izbrisanih. Na slednjem je kar 95 odstotkov udeležencev referenduma zavrnilo omejen zakon, kar je bilo nadvse pomenljivo. Za takratno Ropovo vlado je bilo to znamenje, da se ji čas izteka.

Nedeljski referendum je seveda mogoče interpretirati na različne načine. V opozicijskih vrstah poudarjajo, da je bila skoraj polovica udeležencev referenduma proti uveljavitvi novega zakona. Za nekatere je to dokaz, da bi morala vlada komaj potrjeni zakon spremeniti, kar pa je popoln nesmisel, saj so ga potrdili ljudje, kar je najbolj neposredna in demokratična oblika odločanja. Zdi se, da nekateri še vedno ne razumejo demokracije, kjer pogosto zadostuje le en glas več, da je predmet odločanja potrjen.

Za Antona Ropa pomeni poraz na referendumu dokončno slovo od vodenja LDS, saj bi se v primeru zmage težko uprli skušnjavi vnovične kandidature za predsednika stranke na bližajočem se kongresu. Po drugi strani je referendumski izid potrdil dvom predsednika Socialnih demokratov Boruta Pahorja o smiselnosti referenduma, še posebej ker zagovarja tezo, da se na referendumih odloča samo o najpomembnejših stvareh. Pahor ni bil prepričan niti v uspeh referendumske pobude. Pokazalo se je, da premore več političnega intelekta kot marsikdo drug v opoziciji.

Na drugi strani je vlada morala ubraniti zakon, kar ji je kljub tesnemu izidu nedvomno uspelo. V nasprotnem primeru bi se zanj začeli težki časi, saj bi tako opozicija kot vladi nenaklonjeni mediji dobili velik zagon in bi postavljali pod vprašaj legitimnost sedanje oblasti. Verjetno bi se začela ponavljati situacija iz časa Bajukove vlade, ko je prišlo do medijskega umora vlade. S potrditvijo zakona je bila ofenziva opozicije, njej naklonjene tako imenovane civilne družbe in dominantnih medijev ustavljena. Za vlado je to priložnost, da se še bolj posveti izvajanju napovedanih reform. Odbor za reforme dela s polno paro. Vlada je nekatere birokratske ovire pri tem že odpravila. Pripravljene so spremembe davčne zakonodaje, ki pa seveda ne morejo biti radikalne, saj mora naša država izpolniti konvergenčne kriterije za prevzem evra. Do velikih sprememb tako ne more priti, pa če si jih nekateri še tako želijo. Finančni minister Andrej Bajuk se je zaradi tega znašel pod plazom kritik, ki pa so večinoma neupravičene, saj vsaka sprememba davčne zakonodaje za seboj potegne finančne posledice, ki jih zagovorniki radikalnih sprememb v precejšnji meri niso predvideli. Poleg tega, da ima Bajuk ogromno dela z vodenjem finančne politike, ga čaka novembra še kongres stranke, kjer se bo moral verjetno soočiti z evropskim poslancem Lojzetom Peterletom, ki bi rad prevzel vodenje Nove Slovenije. Slednji neumorno lobira proti Bajuku, ki ima sicer še vedno veliko podporo v stranki. Obstaja prepričanje, da bi zamenjava v vodstvu Nove Slovenije v precejšnji meri destabilizirala vlado. Zato ne preseneča, da dominantni mediji o Peterletu pišejo z naklonjenostjo. Nekoliko drugače je na drugih ministrstvih. Brž ko na primer minister za šolstvo in šport Milan Zver napove kakšno reformo, je že deležen številnih napadov in mora pojasnjevati, da gre za majhen korak. Podobno je na ministrstvih za zdravje, za delo, družino in socialne zadeve ...

Kljub zmagi na referendumu, ki bo vsekakor zagotovila večjo pluralnost medijskega prostora in povečala neodvisnost novinarjev, se moramo zavedati, da se na nacionalni televiziji najmanj pol leta ne bo zgodilo praktično nič. Šele ko bodo prišli novi ljudje oziroma ko (če) bodo na odgovorna mesta postavljeni profesionalci, bo nastopil čas premikov na bolje.

Metod Berlec

Vlada je morala ubraniti zakon, kar ji je kljub tesnemu izidu nedvomno uspelo.

V nasprotnem primeru bi se zanj začeli težki časi, saj bi tako opozicija kot vladi nenaklonjeni mediji dobili velik zagon in bi postavljali pod vprašaj legitimnost sedanje oblasti.

9 Referendumske refleksije

Na nobeni evropski ali ameriški TV še nisem videl, da bi voditelj oddaje preprečil govorjenje o osebi, ki je ni tam.

11 Poprava Ropovih napak

12 Referendumska drama

Referendumska bitka za novi zakon o RTV je bila ena najbolj dramatičnih doslej, saj skoraj vse do zadnjega ni bilo jasno, kdo bo zmagovalec. Na koncu je z razliko nekaj tisoč glasov vendarle zmagala vlada.

16 Tožilci pod drobnogledom

Parlamentarna preiskovalna komisija za ugotovitev in oceno dejanskega stanja, ki je lahko podlaga za odločanje o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v vladi Republike Slovenije, z drugimi besedami komisija za nadzor nad delom tožilcev med letoma 2000 in 2004, je začela z zasliševanjem prvih prič.

18 Podjetni Pavliha

21 SRC.SI izgublja monopol

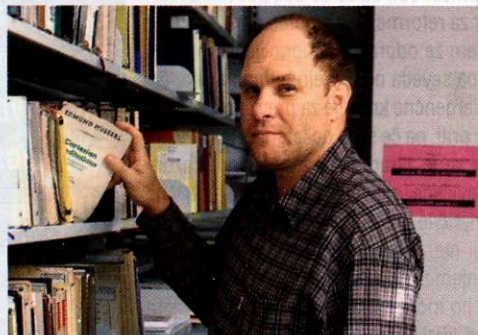
22 Olajšanje za davkoplačevalce

31 Razdeljeni otok

Sredozemski biser Ciper je že trideset let razdeljen na grški in turški del. O možnostih za rešitev stanja, ki se kljub prizadevanjem mednarodne skupnosti ne premakne z mrtve točke, je razpravljala tudi komisija za zunanje odnose (Relex) pri Odboru regij.

34 Družba brez humanosti ne more biti napredna

Pogovor z dr. Deanom Komelom

In če se Slovenci radi pohvalimo, kako smo se kot narod utemeljili s kulturo, potem bi bilo v našem času nadvse pomembno razjasniti, kaj "skrb za kulturo" dejansko pomeni za naš prihodnji razvoj. Če smo si kot narod z vzpostavitvijo države zagotovili narodni obstoj, potem je čas, da začnemo razmišljati o tem, ali in kako naj nas kultura vzdržuje v naši humanosti.

42 Magdalenska gora

56 Beograjsko poročilo

Slovenska košarkarska reprezentanca pod vodstvom trenerja Aleša Pipana je v Beogradu dosegla zgodovinski uspeh.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčansk, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbajer; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: fotomontaža

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Sklad bo pogodbene kazni izplačal

Pogovarjali smo se z direktorjem Stanovanjskega sklada RS Jožetom Novakom.

Kot je znano, Stanovanjski sklad RS in ministrstvo za okolje pripravljata novo varčevalno shemo (NSVS). Katere so njene poglobitve izboljšave oziroma novosti?

Res je. Dosedanji pogoji varčevanja v NSVS že v prejšnjem mandatu niso bili več konkurenčni, zato smo na skladu v novem mandatu že lani pripravili predlog sprememb obstoječega zakona o NSVS, ki je ta čas v postopku na vladi. Ključna novost zakona je denarna pomoč države mladim in mladim družinam, ki bodo prvič reševali svoj stanovanjski problem z graditvijo ali nakupom in katerih dohodek na družinskega člana letno ne bo presegel 50 odstotkov povprečne plače. Le-ti bodo namreč po novem prva štiri leta prejeli 160 evrov na leto na družinskega člana, nadaljnja štiri leta pa še 100 evrov na leto na družinskega člana kot subvencijo pri odplačevanju najetega posojila. Poleg tega bo varčevanje v stanovanjski varčevalni shemi v naslednjem obdobju strogo namensko, kar pomeni, da bo lahko posameznik privarčevana sredstva porabil samo za reševanje stanovanjske problematike. Prav tako se bodo znižale premije države za varčevanje in bodo po novem znašale polovico enomesečnega obroka za petletno varčevanje. Spremenile se bodo tudi obrestne mere, in sicer se bodo nekoliko zvišale (med bankami je namreč zaradi prenizkih obrestí za shemo čedalje manj zanimanja), in obdobje varčevanja. Do zdaj je bilo mogoče varčevati le na 5 ali 10 let, zdaj pa bo to mogoče tudi na 6, 7, 8 ali 9 let.

Največja težava stare varčevalne sheme je bila, da si je povprečen državljan, ki ni imel prihranjene večje vsote denarja, po izteku varčevanja le stežka kupil stanovanje. Bo po novem kaj drugače?

Povprečni varčevalec si na podlagi varčevanja v okviru NSVS res ne more kupiti primerne stanovanja. Ker pa je nakup stanovanja generacijski oziroma skupen družinski projekt, z združevanjem več varčevalcev državljanji lažje uresničijo želje po nakupu stanovanja. Podatki iz raziskav o varčevanju v NSVS kažejo tudi na to, da so v NSVS v veliki

meri varčevali tisti, ki so že imeli kakšno od nepremičnin in tudi dohodke, ki so jim omogočali to varčevanje. Po novem se bosta graditev ali nakup stanovanja subvencionirala dohodkovno šibkejšim slojem, predvsem mladim in mladim družinam.

Ali na skladu razmišljate o sistemu, ki ga recimo poznajo v nekaterih drugih državah, ko bodisi država, bodisi podobni skladi, kot je naš, zgradijo stanovanja, nato pa jih na t. i. lizing prodajo socialno najbolj upravičenim družinam ali posameznikom?

Glede na to, da je lizing ta čas tudi zaradi davčnih bremen manj ugoden za kupca, to ne rešuje plačilne sposobnosti, ki je glavni problem pri nakupih. Lizing omogoča le večjo varnost "prodajalca" ali v tem primeru lizingodajalca nasproti posojilodajalcu.

Kot je znano, je bilo v zadnjem času kar nekaj težav s stanovanji, ki jih je (povečini varčevalec v shemi) prodal sklad. Stanovanja namreč kupcem niso bila na voljo takrat, ko bi po pogodbi morala biti. Je to zdaj že rešeno?

Večina projektov sklada za povečanje ponudbe stanovanj je bila izvedena brez zamud pri izročitvi končnim kupcem. Od vseh projektov je moral sklad, vendar le zaradi zamud investitorja, odložiti izročitev stanovanj svojim kupcem le pri treh projektih, in to tistih, v katerih je sklad nastopal kot kupec stanovanj in ne kot investitor graditve stanovanj, ki lahko samostojno izbira izvajalca in v celoti nadzoruje graditev. Nakup stanovanj na trgu je seveda del poslovnega tveganja, vendar je sklad pri vseh projektih, tudi pri ponudbi še nezgrajenih stanovanj, vedno bil in bo porok, da bodo končni kupci kakovostno zgrajena stanovanja tudi prevzeli. V prihodnje pa bomo na skladu postopno povečevali obseg projektov, v katerih bo sklad nastopal kot investitor in bo lahko graditev nadzoroval v vseh njenih fazah.

Bo sklad vsem tistim, ki se niso mogli pravočasno vseliti v stanovanje, plačal zamudne obresti?

Sklad bo pogodbene kazni zaradi zamud pri izročitvi stanovanj izplačal vsem kupcem, za katere se bo skladno z določili prodajne pogodbe izkazalo, da so do njih upravičeni.

Aleš Kocjan

Zmagovalci
(Stran 6)

Širitev unije?
(Stran 8)

Poslanska vprašanja o
Mercatorju in Petrolu
(Stran 10)

Prebujajoče se letališče
(Stran 24)

Študent naj bo
(Stran 27)

Grand Palais
(Stran 28)

Barbi je izginila
(Stran 30)

Mesto ob Savi
(Stran 42)

Lokalna frajerja
(Stran 48)

Samozavestno
na Japonsko
(Stran 55)

Vojaska dobrodelnost
(Stran 57)

Končno konec!
(Stran 59)

Smrt Jurija Vege
(Stran 62)

OZN in MOK!
(Stran 65)

Rožančev nagrajenec
(Stran 66)

Ropova "kosovska" bitka

Kot kaže, je LDS kljub porazu na referendumu o RTV slavila zmago, saj ji je po besedah Toneta Ropa uspelo zbrati kar 49 odstotkov podpore. Ob prvih izidih z Republiške volilne komisije so tako naročili celo torto. Očitno se zgledujejo po Srbih, ki so konec osemdesetih let pod Miloševićem vodstvom slavili kosovsko bitko, v kateri so bili poraženi.

Zmagovalci

Referendum o novem zakonu o RTV je živ dokaz za to, kako šo na koncu lahko vsi zmagovalci. V tokratnem primeru je to vlada, ki ji je za mišjo dlako, pa vendarle uspelo ubraniti novi zakon, zmagovalci pa so tudi predlagatelji referenduma, ki so sicer izgubili, vendar pravijo, da so v resnici zmagali. Na čem temeljijo njihove trditve, ni povsem jasno, vendar jim je treba priznati, da je taktika dobra. V politiki namreč velja nepisano pravilo, da moraš trditi, da si zmagal, tudi takrat, ko si pogorel na celi črti, sicer si pečen. Če trdiš, da si zmagal, čeprav si v resnici izgubil, potem ti bo mogoče še kdo nasedel in ti verjel, če pa rečeš, da si zgubil, ti ne bo verjel in nasedel nihče več. Tega se zaveda tudi predsednik liberalnih demokratov Anton Rop, za katerega nekateri zlobneži danes pravijo, da sta samo on in njegova stranka sposobna za prazen nič v zrak pognati 600 milijonov tolarjev, kolikor je stal referendum, saj se je, potem ko so bili znani neuradni izidi, pred kamerami bahal, da so v resnici na referendumu zmagali oni. Dejal je celo, da je sam že pred referendumom napovedal, da bo vse, kar bo nad 40 odstotki, velik uspeh. Ker tega seveda nihče ni slišal, se pojavljata dve vprašanji: ali je Rop to res rekel ali si samo domišlja, da je to rekel. Če je res to rekel, potem bi ga v stranki morali pribiti na križ, ker je šel v nekaj, za kar je že vnaprej vedel, da ne bo uspelo, če pa si samo domišlja, da je to rekel, potem je z njim nekaj narobe in bi ga bilo treba urgentno odpeljati na kakšen oddelek bolnišnice v Polju.

Tam bi lahko delal družbo Danilu Kovačiču, ki bi ga moralo sodišče že zdavnaj poslati na hladno, vendar je tik pred dvanajsto hudo zbolel za boleznijo, ki se ji reče antiaristitis. To je bolezen, po kateri dobiš hudo alergijo na rešetke, vsepovsod vidiš bele zaporniške miške, v snu pa te preganja Lovro Šturm. Edino zdravilo, ki menda pomaga, je, da te razglasijo za nesposobnega prestajanja zaporne kazni in lahko mirno odideš domov.

Karkoli že si kdo misli o tem, močno sumim, da ima zdaj, ko se počasi približuje kongres liberalne demokracije, nekaj podobnega v mislih Anton Rop. Zdaj ko se počasi približuje kongres, poskuša nabrati čim več navideznih zmag, s katerimi bo potem na kongresu mahal, da je pravzaprav delal dobro in da mu zato pripada pravica, da na stolček, ki ga je do zdaj zasedal on, lahko imenuje svojega kandidata. Nato bo nanj imenoval svojega človeka in bo mirno stran-ko vodil še naprej. Upa lahko le, da na koncu ne bo še enkrat stopil pred kamere in zatrdil, da je v resnici zmagal on ... **Aleš Kocjan**

"Morda bi bilo smiselno, da Slovenija da formalno ponudbo za arbitražo, s tem da drugačna izhodišča kot Hrvaška, ki bo zagotovo dala izhodišča za arbitražo, da bi bila meja s Slovenijo nekje pri Grosupljem."

(Prvak SNS Zmago Jelincič je skrajno sumničav do južnih sosedov, pri čemer pa seveda rad zadeve nekoliko začini.)

"Bolj kot je tesna, slajša je."

(Predsednik DeSUS Karel Erjavec prisega na tesne referendumske zmage.)

"Jaz bi lahko najmanj tri dni govoril, kako sem bil nezadovoljen s pisanjem Dela, ko sem bil premier. To bi pokazalo, da je bilo Delo relativno neodvisno."

(Predsednik LDS Tone Rop je odkril formulo, po kateri prepozna neodvisnost nekega medija.)

"Na konferencah Nata se vedno počutim malo osramočenega, ko kot kakšen lolek bolel sedim v družbi samih škofov, ki se glasno čudijo, da pri nas tranzicija poteka tako počasi."

(Vojaški vikar dr. Jože Plut na konferencah Nata plačuje davek na slovensko tranzicijo.)

"To seveda ni v skladu z demokracijo."

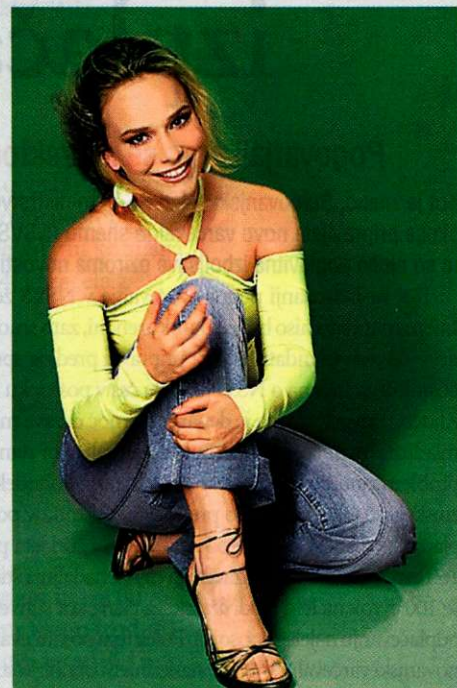
(Manca Košir se zlepa ne bo sprijaznila, da so nasprotniki novega zakona o RTV izgubili le za en odstotek. Očitno sploh ne ve, kaj je demokracija.)

"Edina s karakterjem, samozavestjo in slabo konkurenco."

(Režiser Mitja Okorn razlaga, zakaj mu je vseč nova mis Slovenije Sanja Grohar.)

"V Sloveniji velja: ko si dober, si 'naš', ko si slab, si pa od očka in mamice."

(Nekdanja smučarka Mateja Svet razlaga navade Slovencev pri odnosu do (manj) uspešnih športnikov.)

"Zelo težko. Pri 19 letih sem že 19 let 'singel'."

(Pevka Ylenia Zobec trdi, da jo je težko ujeti, čeprav je snubcev na pretek.)

"Tudi poslej se TV-program na nacionalki ne bo začel s pozdravom Branka Grimsa in končal z dokumentarcem o uspehih Janševе koalicije."

(Novinarka Ranka Ivelja se drži pregovora, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha.)

"Buuuuuuu!"

(V taboru LDS so ob spremljanju referendumskih izidov glasno komentirali pojav Branka Grimsa na TV-zaslonu.)

"Jasno, ker ne maram pakiranja, z njim odlašam do zadnjega trenutka in potem pol stvari pozabim, pol jih je pa preveč."

(Maša Kljun priznava, da ni najbolj praktično dekle.)

"Vsaka branjevka na trgu, ki pride prodajat solato, zna bolje izračunati stroške kot občinska oblast, ki se igra z milijardami."

(Ljubljanski mestni svetnik Samo Kuščer bi mestne oblastnike še enkrat poslal v prvi razred.)

Prodaja pod mizo?

Avstrijska družba Vogel & Noot & Verpackungstechnik je minuli teden ljubljansko družbo Saturnus Embalaža povsem nepričakovano in brez napovedi ali pogovorov obvestila o svoji nameri za odkup 74,3-odstotnega deleža v Saturnusu. Ob tem so Avstrijci navedli, da v podjetju sicer že obvladujejo 25,7-odstotni lastniški delež. Glede na zapisani odstotek delnic je jasno, da so jih lahko kupili samo od družbe NFD Holding izpod okrilja Staneta Valanta. Čeprav prevzemna cena v času pisanja tega prispevka še ni znana, se zdi, da je bil posel prodaje namenoma izpeljan tako, da bi Avstrijci lahko Saturnus prevzeli čim ceneje. NFD Holding je s svojo presenetljivo potezo v slabši položaj pri pogajanjih z Avstrijci postavil druge lastnike podjetja. Večji lastniki

Se bo Saturnus Embalaža znašla v povsem avstrijskih rokah?

Saturnusa Embalaže so še Kapitalska družba z 10-odstotnim deležem, Slovenska odškodninska družba, ki ima v lasti 8,3 odstotka, in KD Rastko z 8,1-odstotnim lastniškim deležem. Preostalo je v rokah denacionalizacijskih upravičencev in malih delničarjev. Kolikor je v pogodbi med NFD in Avstrijci (samo formalno?) zapisana cena, ki je blizu tisti, ki je na borzi veljala pred objavo informacije o nakupu, bodo Avstrijci imeli argument za ponudbo za prevzem po ceni, ki bo veliko nižja od dejansko dosegljive. Precej mogoče je, da bodo družbo poskušali prevzeti po ceni, ki ne bo dosti višja od 34.000 tolarjev za delnico, kar je odločno premalo, saj bi bila realna cena okoli 60.000 tolarjev za delnico. Saturnus Embalaža, ki izdeluje kovinsko embalažo (predvsem za živilsko in kemično industrijo), namreč zelo dobro posluje, ima zelo dobro strukturo financiranja in se hitro širi na jugovzhodnih trgih. Uspešno pa se širi tudi na severu, kar je verjetno Avstrijce spodbudilo, da so se odločili za sovražni prevzem. Saturnus Embalaža jim je namreč začela pospešeno odzemanje njihove avstrijske stranke. Ravnanje NFD Holdinga se zdi še toliko bolj nerazumljivo, če upoštevamo, da je bil NFD vedno znan po tem, da lastniške deleže v podjetjih, v katerih je pomemben lastnik, prodaja le po zelo visokih cenah. Kakšna skrivna motivacija jih je tokrat vodila, da so ravnali drugače? Dodajmo še, da je bil prav Stane Valant vedno eden najglasnejših zagovornikov t. i. nacionalnega interesa in da je vedno goreče nasprotoval prodajam dobrih podjetij tujcem. Tokrat je ravnal povsem v nasprotju s svojimi besedami. Za povrh je bila prodaja nepregledna in brez sodelovanja ter posvetovanja z upravo, nadzornim svetom in drugimi večjimi lastniki. KAD in SOD sta se zavoljo poteze NFD znašla v malce slabšem položaju pri pogovorih z Avstrijci, vendar ob dovolj modrem ravnanju v sodelovanju s KD in drugimi delničarji še vedno lahko dosežeta pošteno ceno za svoje delnice ali celo poiščeta drugega, ustrežnejšega kupca. D. V.

Pošta bo preverjala diplome

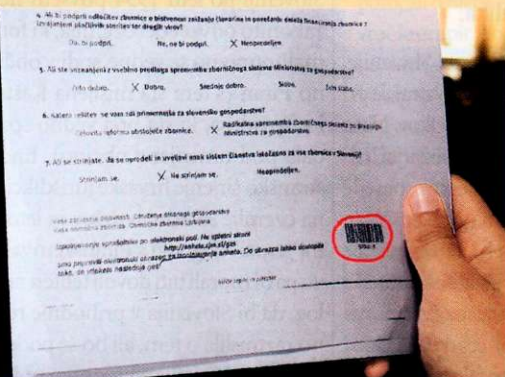
Potem ko smo v Demokraciji pred časom razkrili, da ima zdaj že nekdanji predsednik sveta Mladih liberalnih demokratov Luka Peklar ponarejeno diplomu, so se na Pošti Slovenije, kjer je bil Peklar zaposlen, odločili, da bodo preverili pristnost vseh diplom svojih delavcev. Po podatkih Pošte Slovenije naj bi pregled zaobjel vseh devet poslovnih poštne enot in upravo družbe, v katerih je zaposlenih 729 delavcev, ki imajo diplomu višje in visoke šole ali fakultete. V ta namen bodo v družbi ustanovili posebno komisijo, ki bo od vseh fakultet zahtevala potrdilo, da je zaposleni res diplomiral pri njih; ko bodo ta potrdila dobili, bodo o tem poročali nadzornemu svetu Pošte Slovenije, ta pa bo sprejel nadaljnje ukrepe. Pregled naj bi bil predvidoma

končan do konca prihodnjega meseca. Pretekli teden smo tudi preverili, kaj se dogaja v primeru Peklar, za katerega je znano, da so mu na pošti izredno odpovedali delovno razmerje. Kot so nam dejali na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je Peklar nostrificiral svojo diplomu, so končali s preverjanjem dokumentov, ki jim jih je ob nostrifikaciji predložil Peklar (ugotovili so, da niso pristni), na podlagi tega pa so sprožili obnovo postopka o nostrifikaciji, s katerim bo leta razveljavljena. Kot so nam potrdili na policijski upravi, za deva Peklar intenzivno preiskujejo tudi kriminalisti, vendar do zdaj še niso podali nobene kazenske ovadbe. A. K.

Pošta Slovenije bo preverila diplome vseh svojih zaposlenih.

Manipulatorji iz Esmeralde

Na sliki je črna koda, ki vsebuje matično številko podjetja.

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) je v začetku meseca vsem svojim članom (to pa so po zakonu praktično vsa slovenska podjetja) poslala anketo, s katero naj bi preverila, kaj menijo o nameri ministrstva, da članstvo v GZS ne bi bilo več obvezno, ampak prostovoljno. Kot so na nedavni tiskovni konferenci javno obljubili vodilni na GZS, je sodelovanje v anketi popolnoma anonimno (slednje so napisali tudi v navodilih, ki so natisnjena na anketi), vendar to ne drži. V spodnjem desnem kotu ankete so namreč iznajdljivci z GZS natisnili posebno črtno kodo, iz katere je mogoče razbrati, katero podjetje je izpolnilo anketo. Pod

modrosti tedna

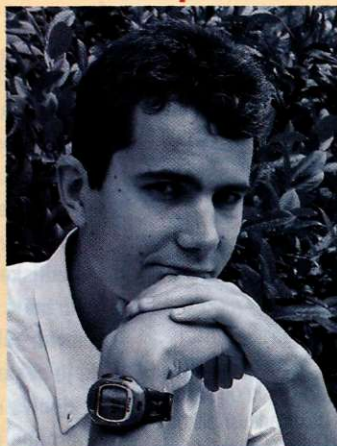
“Tisto, kar je mene najbolj motilo, je bilo potvarjanje, češ da vlada predlaga nekaj, kar ni evropsko, čeprav je resnica ravno obratna. S tem zakonom tudi Slovenija dobiva končno ureditev nacionalne medijske hiše, ki je primerljiva s 23 od 25 držav v Evropski uniji. Menim, da šele z novim zakonom celotna slovenska javnost, ki jo sestavljajo vse državljanke in državljani, dobiva možnost – prvič, da kandidira v organe upravljanja te javne RTV-hiše, in drugič, da preko tistih, ki jih neposredno voli, tudi nadzira to javno RTV-hišo.”

(Predsednik vlade Janez Janša)

“Poslanci LDS in SD niso dali nobenega glasu od sebe, ko so s soglasjem takratne njihove vlade ukinili novinarsko soglasje k imenovanju vodilnih ljudi v tem javnem zavodu (RTVS, op. ur.). Slišali smo samo njihovo zelo glasno in zgovorno molčanje, ko je zaradi takšnega stanja iz sveta RTV izstopil predstavnik SAZU Rudi Šeligo. In z njim drugi člani sveta, ki so kritizirali slabo vodenje ustanove in so izrečno protestirali zoper politično poseganje v to ustanovo.”

(Pisatelj Drago Jančar)

Širitev unije?

O srednje zanimanje na plenarnem zasedanju evropskega parlamenta ta teden je namenjeno odločanju o začetku pristopnih pogajanj Turčije (in morda Hrvaške) za članstvo v EU. Pogajanja naj bi se začela 3. oktobra, vendar medtem ko pišem ta prispevek, odločitev še ni bila sprejeta.

Kljub temu je vsaj glede Turčije mogoče napovedati, da z začetkom pogajanj ne bo težav. Zadnje ovire so v Bruslju preskočili prejšnji teden, potem ko je EU uskladila stališče, po katerem naj Turčija pred koncem pogajanj prizna Ciper. Turčija, ki je za začetek pogajanj privolila v podpis protokola o širitvi sporazuma o carinski uniji na deset novih članic EU, je julija dodala izjavo, po kateri podpis protokola še ne pomeni priznanja ciprske republike. Ankara namreč vztraja pri rešitvi ciprskega vprašanja le v okviru Združenih narodov. Sicer pa bo morala Turčija sporazum v polni meri šele udeležiti z odprtjem svojih pristanišč in letališč za ciprske ladje in letala. Unija je potrdila tudi pogajalski okvir, pri katerem naj bi se predvsem Avstrija zavzemala za njegovo spremembo, in sicer z opredelitvijo jasne alternative polnopravnemu član-

spoštovanja človekovih pravic še vedno močno zaostaja za evropskimi standardi. Poleg tega se uradna Ankara še ni pripravljena soočiti z lastno preteklostjo, saj se še danes izogiba omembi genocida nad Armenci med prvo svetovno vojno, s katerim naj se ukvarjajo strokovnjaki, medtem ko turški nacionalisti vztrajajo, da gre za konstrukt in "mednarodno laž".

Zgodovinsko pogojena civilizacijska razlika med Turčijo in Evropo je preprosto prevelika in preveč zasidrana v zavesti obeh, da bi tako razširjena unija lahko uspešno delovala.

Medtem ko v Strasbourgu ta teden prvič sedijo tudi opazovalci iz Romunije in Bolgarije, ki naj bi pristopili k EU leta 2007, svojih upov ni pokopala niti Hrvaška, ki je marca letos zaradi primera Gotovina ostala v čakalnici za začetek pristopnih pogajanj. Neuradni viri po pisanju hrvaškega dnevnega tiska napovedujejo, da se bodo tudi Hrvaški odprla vrata 3. oktobra, glede česar je razmeroma optimističen tudi hrvaški predsednik Stipe Mesić.

Če odmislimo nedavne zaplete z našo južno sosedo, so pogajanja s Hr-

Prisvajanje

Potem ko je iz Zagreba prispela najnovejša ponudba za arbitražo glede ureditve mejnega vprašanja med Slovenijo in Hrvaško, je sledil nov udarec. Tokrat na meji na kopnem, pravzaprav na južnem bregu reke Dragonje, kjer naj bi hrvaška oblast v kratkem porušila hišo slovenskega državljanina. Na to je vlada 15. septembra opozoril poslanec

ma, da omenjeni zaselki ne spadajo k Sloveniji. Dokončno se je levica razgalila leta 2000, ko je Bajukova vlada nameravala uveljaviti jurisdikcijo nad omenjenim območjem s prihodom policije, vendar je morala zaradi velikega pritiska medijev to namero opustiti. S tem se je odprl tudi problem slovenskega javnega mnenja in razdeljene slovenske javnosti, katere

Bo slovenska vlada zmogla odločnost in pogum in dejansko zavarovala slovensko ozemlje?

SNS Srečko Prijatelj s pozivom, naj vlada takoj zavaruje slovenske državljanke in njihove nepremičnine.

Zgodba o poseganju hrvaških oblasti na območje na južnem bregu Dragonje, ki še vedno spada pod katastrsko občino Sečovlje, je pravzaprav stara dvanajst let. Spomnimo se: leta 1993 je Hrvaška enostransko razglasila območje zaselkov Mlini, Bužin, Škodelin in Škrilje za svoje lastno državno ozemlje, in sicer kot del občine Buje oz. katastrske občine Kaštel. V skladu s tem je gospodinjstva omenjenih zaselkov – večinoma gre za Slovence – priključila na lastno energetsko omrežje in jim dodelila nove hišne številke. Kljub nespornemu dejstvu, da so bili omenjeni zaselki vedno del katastrske občine Sečovlje

del je še vedno prepričan, da meja v Istri poteka po strugi Dragonje. Ni namreč veliko manjkalo, da bi se Slovenija pred leti dokončno odpovedala omenjenemu ozemlju s sporazumom Drnovšek-Račan, seveda v zameno za dostop na odprto morje.

Čeprav je vlada sprejela načelno stališče, da je hrvaški akt o predvidenem rušenju hiše na območju katastrske občine Sečovlje nezakonit, pa je veliko vprašanje, ali bo zmogla toliko odločnosti in poguma, da bo tudi dejansko zavarovala slovensko ozemlje. Čeprav je zgodba o zaselkih ob Dragonji le kamenček v mozaiku težav z mejo v Istri, so zadnje namere hrvaške oblasti dovolj dober razlog, da slovenska stran v primeru mednarodne arbitraže dokaže, da je bil Sloveniji po letu 1954 povsem nezakonito odvzet del ozemlja, ki formalnopravno še vedno sodi v občino Piran (s tem sta mišljena Kaštel in Savudrija, ki sta prej vedno spadala pod omenjeno občino). Enostransko širjenje hrvaške jurisdikcije na ozemlje sosednjih držav in letošnji "vroči" dogodki v Piranskem zalivu pa bi morali biti dovolj tehten razlog, da bi Slovenija v prihodnje resno razmislila o tem, ali bo še podpisala vstop Hrvaške v Evropsko unijo.

Gašper Blažič

Zgodovinsko pogojena civilizacijska razlika med Turčijo in Evropo je preprosto prevelika.

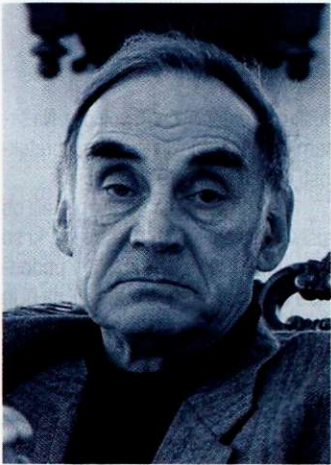
stvu – privilegiranega partnerstva, a je pri tem ostala osamljena.

Dejstvo je, da vlade v mnogih državah EU bolj ali manj neuradno nasprotujejo članstvu Turčije, pri tem pa jih podpira večina prebivalstva. Pogajanja s Turčijo se sicer ne bodo nujno končala s članstvom in bodo tako predvsem odvisna od same Turčije. Slednja kljub hitri industrializaciji, laični družbenopolitični ureditvi in napredku na področju

vaško tako v interesu Slovenije kot celotne EU. Hrvaška po gospodarski in civilizacijski razvitosti ter zgodovini sodi v evropski okvir vsaj toliko kot Romunija in Bolgarija. Z njeno vključitvijo pa bi predvsem začeli proces vključevanja in normalizacije celotne jugovzhodne Evrope, ki predstavlja nekakšno belo liso na evropskem političnem zemljevidu in potencialni sod smodnika.

Mitja Volčanšek

in občine Piran, s tem pa Slovenije, so hrvaške oblasti trmasto vztrajale pri priključitvi omenjenih zaselkov. Na ta absurd je ves čas glasno opozarjal Joško Joras, žal pa so njegove besede mnogokrat naletele na gluha ušesa in celo odkrit posmeh, če seveda ne omenjamo spornih stališč nekaterih slovenskih intelektualcev (večinoma iz tranzicijske leve), češ da meja med Slovenijo in Hrvaško tako ali tako poteka na Dragonji in da torej ni dvo-

Mag. Andrej Aplenc

Referendumske refleksije

Pri tem nimam v mislih le nastopov in pisanja nasprotnikov novega zakona o RTVS, ampak tudi same medije. Mediji, ki jih še vedno obvladujeta dve stranki kontinuitete, so poročali tako neuravnoteženo, kot že od časa gonje proti vladi dr. Bajuka ne. Znanec je imel prav, ko mi je rekel, da so mediji sicer politično pristranski, vendar poskušajo to običajno na različne načine prikrivati. Kadar pa gre zares, v propagandi za volitve, pokažejo svoj pravi politični obraz.

Ugotovitve dobre analize referendumske kampanje bi bile vsem bralcem in gledalcem dokaz, da trditve urednikov medijev o nevtralnosti in objektivnosti njihovega dela nimajo podlage. Upam, da bo taka analiza narejena, tu pa bom navedel nekaj svojih opažanj iz kampanje, v kateri sem aktivno sodeloval.

Nasprotniki novega zakona so angažirali Aidana Whitea, generalnega sekretarja IFJ, ga pripeljali v Slovenijo in ga predstavili kot evropsko avtoriteto. Mediji so na široko poročali o tem, RTVS ga je imela ničkolikokrat pri poročilih, predvajala je celo poseben intervju z njim v Bruslju. Aidan White pa je ob različnih priložnostih dajal različne izjave; enkrat je dejal, da je novi slovenski zakon dober evropski zakon, enkrat, da tak zakon ni dober za države, ki nimajo demokratične tradicije in politične kulture, in spet, da novi zakon ni dober za Slovenijo. Če strnete njegove izjave, ugotovite, da White Slovincem odreja demokratično tradicijo in politično kulturo. Ko je to dejstvo po zaslugi Jurčičevega sklada in Zavoda za oživitve civilne družbe prišlo na dan, se je evropski mit o Aidanu Whiteu sesul. Tisti, ki so ga še včeraj vodili okoli in pisali ali poročali o njem, so ga spustili iz rok kot vroč krompir. To je razumljivo. Očitam pa vsem medijem, da o izjavah Aidana Whitea niso niti pisali niti poročali, kar bi sicer v smislu objektivnosti morali narediti. Nasprotno, v komentarjih so se ga izogibali kot hudič križa, in ko sem to pri okrogli mizi na TV poskušal to razložiti, me je voditeljica ustavila, rekoč, da Aidan White ni navzoč, torej o njem ne bomo govorili. Moj očitek medijem, tako TV kot časopisom, je, da so politično motivirano na vse načine prikrivali polom Aidana Whitea. (Pred-

stavlajte si, kakšen medijski hurikan bi nastal, če bi to, kar je rekel Aidan White, izjavil npr. minister za kulturo!!!)

Sicer pa na nobeni evropski ali ameriški TV še nisem videl, da bi voditelj oddaje preprečil govorjenje o osebi, ki je ni tam. To je slovenska posebnost, ki jo je, kolikor vem, izumila združena lista in smo jo že večkrat imeli priložnost videti na TVS. Glede poročanja o Zboru za republiko je moja kritika naperjena predvsem proti časopisu Delo, ki je poleg fotografije objavil vsega 11 vrstic opisa dogajanja na zboru, ki je trajal več kot tri ure. Objavljena niso bila niti imena uglednih članov SAZU, ki so nastopili na njem, kaj šele vsebina njihovih govorov. Tako poročanje ni niti objektivno niti profesionalno.

Nasprotno pa je Delo izčrpno poročalo o tiskovni konferenci, ki so jo priredili dr. Breda Pavlič, dr. Slavko Splichal in dr. Jože Mencinger proti novemu zakonu o RTVS. Njihovi argumenti so bili podrobno razloženi. Tako poročanje je samo po sebi v redu, vendar v primerjavi s skrajno skopim in zelo slabim poročanjem o Zboru za republiko jasno kaže na Delovo politično favoriziranje ene strani. Povrh vsega je obe poročili napisal isti novinar, pri čemer je pač moral imeti uredniško soglasje.

Zavod za oživitev civilne družbe in Svetovni slovenski kongres sta priredila skupno tiskovno konferenco v podporo novemu zakonu o RTVS. Uredništ-

Na nobeni evropski ali ameriški TV še nisem videl, da bi voditelj oddaje preprečil govorjenje o osebi, ki je ni tam. To je slovenska posebnost, ki jo je, kolikor vem, izumila združena lista in smo jo že večkrat imeli priložnost videti na TVS.

vo Dela je sporočilo, da na to konferenco ne bo poslalo svojega novinarja, in o konferenci sploh ni poročalo. Če se uredništvo Dela jezi nad našim zavodom, ga to v smislu korektnega novinarskega poročanja ne odvezuje od poročanja o konferenci, ki jo vodi akademik Dane Zajc in kjer sodelujeta dva prejšnja generalna direktorja RTVS. Uredništvo Dela je tu ravnalo izrazito politično strankarsko.

Dne 12. maja 2005 je Mirovni inštitut priredil javno razpravo, ki jo je vodila dr. Sandra Bašič Hrvatina, navzoč pa je bil tudi gospod Jakubowitz s svojim kolegom. Med razpravo je novinar-

ka Tatjana Pirc obtožila dr. Janeza Jerovška, naj bi bil, ko je bil generalni direktor RTVS, naročil računalnike pri svojem sinu Jerovšek Computers. Dr. Jerovšek ni bil navzoč, zato sem glasno protestiral proti tej javni obtožbi o korupciji, za katero sem vedel, da je neresnična. Moj protest ni bil preveden v angleščino in dr. Bašič Hrvatina ga sploh ni komentirala, kar preslišala ga je. Tako je bila strokovna razprava, ki jo je vodila, reducirana na lažna podtikanja in osebne diskreditacije. V zadnji TV-oddaji pred referendumom, v Trenjih na POP TV, je isto lažno obtožbo ponovila poslanka LDS Majda Širca. Taka podtikanja in osebne diskreditacije so značilen modus opefandi za LDS, izvrševalci pa so, presenetljivo, ljudje, ki naj bi nekaj pomenili v slovenskem medijskem prostoru. Novinar Dela, ki je bil navzoč, je ta incident preprosto zmolčal.

Našel sem le nekaj primerov ne-profesionalnega in pristranskega poročanja novinarjev, kjer sem bil sam vpleten in tako izkusil politično pristranost medijev. Primerov pa je seveda še veliko več, na primer število člankov v časopisu Delo proti novemu zakonu in v njegovo podporo, argumenti uredniških strani Dela itd., itd.

Poleg analize pristranskega medijskega pisanja in poročanja bi bilo treba narediti tudi analizo argumentov proti novemu zakonu o RTVS, s ka-

terimi so LDS in SD, "civilne" skupine dr. Mance Košir in g. Marjana Sedmaka poleg tako imenovane stroke s FDV poskušali prepričati volivke in volivce, da je novi zakon slab, neevropski in da ujava politični nadzor na RTVS. Dejstvo je, da je prav narobe res: zakon je dober, napisan je po evropskem vzoru in odpravlja dosedanja politični nadzor LDS in SD nad RTVS. Upam, da bomo tako analizo dobili, že zato, da bo to pomembno obdobje razvoja demokracije in medijske svobode in njenega zaviranja s strani LDS in SD primerno dokumentirano.

Referendumski izid v korist zagovornikov novega zakona o RTVS je precej manjši, kot sem ga pričakoval. Je pa zadosten, da novi zakon začne veljati, kar je seveda dobro. Kar pa ni bilo dobro, je bila referendumska kampanja.

Spomnili so se pobitih vojakov

Letos so potekale številne spominske slovesnosti, povezane s povojnimi poboji. Manj znano je, da so komunisti že med vojno obračunali tudi s pripadniki legitimne jugoslovanske vojske.

Minulo nedeljo so se enega teh zločinov spomnili v Mozlju v bližini Kočevja. Društvo za zamolčane grobove Slovenije, pododbor Ljubljana-Grčarice je tako pripravilo komemoracijo za vojake Jugoslovanske vojske v domovini (JVvD), ki so jih sredi vojne leta 1943 pobili partizani. Pri JVvD je šlo za legitimno in dolgo časa edino s strani zahodnih zaveznikov priznano vojsko, ki je predstavljala okupirano Kraljevino Jugoslavijo, kar so poudarili tudi govorniki na nedeljski slovesnosti. Jedro omenjene vojske je bilo sicer v Srbiji, zato se pogosto pozablja njihov nezaneemarljivi delež tudi v Sloveniji. Vodstvo JVvD je prišlo v spor s Titom že

kmalu po okupaciji Jugoslavije zaradi nerazumnih provokacij partizanov, ki so terjale krvave represalije nad civilisti. Od tedaj in še posebej po vojni in izpeljani revoluciji so bili pripadniki JVvD po znanim vzorcu ožigosani kot izdajalci in kolaboranti ter v večini primerov pobiti.

V ljubljanskem pododboru društ-

va so se tokrat spomnili poboja več deset ranjencev, ki so jih partizani zajeli ob vdaji Grčaric in jih nekaj dni kasneje pobili, za njihovo usodo pa ni še nihče odgovarjal. Partizani so na območju Mozlja med oktobrom in novembrom 1943 pobili več sto Slovencev, pripadnikov JVvD in domačinov, ki so nasprotovali

poskusu komunistične revolucije. Na širšem območju Mozlja so tako v preteklosti odkrili večje število grobišč.

Letošnja slovesnost je potekala ob ruševinah kapelice iz 16. stoletja, ki so jo po letu 1945 porušili, člani pododbora Grčarice pa so jo obnovili, da bi jo ohranili kot spominsko znamenje za zdajšnje in prihodnje rodove. V sklopu slovesnosti je bila maša, pesnik in igralec Tone Kuntner pa je poskrbel za vsebinsko bogat kulturni program. Navzoči so se z omenjeno komemoracijo želeli spomniti vseh žrtev druge svetovne vojne in izraziti željo, da v prihodnosti ne bi nikdar več doživeli takih strahot.

V društvu so za letošnjo komemoracijo na novo postavili velik križ in vgradili štiri plošče, na katerih so izpisana imena več kot 180 žrtev medvojnih zločinov. Vladi so podali tudi predlog o zavarovanju tega spominskega znamenja kot spomenika kulturne dediščine, ki naj trajno priča o strahotah vojnega časa. **M. V.**

Fotografije: SAFO

Za spominsko slovesnost za pripadnike jugoslovanske vojske, žrtve vojnega komunističnega nasilja, so pripadniki pododbora Društva za zamolčane grobove Slovenije na novo postavili križ in vgradili plošče z imeni žrtev.

Poslanska vprašanja o Mercatorju in Petrolu

Politika se je po počitniškem zatišju v iztekajočem se mesecu dodobra aktivirala. Sejam parlamentarnih odborov in komisij je sledilo tudi prvo jesensko redno zasedanje državnega zbora.

Tokratno plenarno zasedanje bo daljše od običajnega, saj se bo zavleklo še v prve dni oktobra, ko naj bi DZ po nujnem postopku obravnaval predloga zakona o razglasitvi zaščitne ekološke cone v Jadranu in o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Pomembna novost, ki naj bi pripomogla k skrajšanju razprav, je avtomatski izklop mikrofona 15 sekund po preteku predvidenega časa za razpravo. Seveda se postavlja vprašanje, ali bo tak sistem uspešen. Če so nekateri poslanci znani po "zavlačevanju", bodo nekateri kljub argumentiranim nastopom morda ostali brez besede.

Začetek zasedanja v ponedeljek je bil, kot je že običaj, namenjen poslanskim vprašanjem premierju in vladi. Vrtela so se okoli odnosov s sosednjo Hrvaško, domnevno sporne prodaje državnega deleža v Mercatorju in pogodbe prejšnje vlade s Petrolom.

Vodja poslanske skupine SNS Zmago Jelinčič je premierja Janeza Janšo vprašal o odnosih s Hrvaško, konkretnije o odgovoru na hrvaške provokacije in o pripravi na arbitražo o meji. Janša je odgovoril, da Slovenija vse od leta 1991 zasleduje politiko dobrih sosedskih odnosov, ki je na hrvaški strani včasih naletela na enostranske korake. Takšen primer je bilo dogovarjanje Zagreba in Rima o razdelitvi epikontinentalnih pasov na

Jadranu. Slovenija se je v preteklosti sicer odzivala z zamudo, zdaj pa bo vzpostavila enakopravno stanje, na podlagi katerega bodo mogoča pogajanja tudi o razmejitvi ekoloških con oz. suverenosti. Glede arbitraže je premier dejal, da Slovenija te možnosti ni nikoli odklonila, saj bi bila ta po Janševu boljša od odprtega konflikta, vendar Slovenija formalne pobude zanjo ni dobila niti niso opredeljena izhodišča zanjo, zato je vlada za zdaj ne bo predlagala.

Predsednik vlade je zavrnil očitke Dušana Kumra (SD) in Mateja Lahovnika (LDS). Prvi je spraševal po ukrepih zoper odgovorne za nepregleden in škodljiv umik KAD in SOD iz Mercatorja, drugi pa je sprožil sume o politični korupciji in večmilijardnem oškodovanju državnega premoženja. Janša je pojasnil, da vlada ničesar ne prikriva in da bo "naredila vse, da se revizije opravijo in se ugotovi dejansko stanje". Vlada prav tako ni podajala deležev v Mercatorju, saj o tem odločajo pristojni organi po zakonsko določenih postopkih. Glede umika KAD in SOD iz gospodarstva je premier dejal, da veljajo enaka pravila in postopki, kot jih je določila prejšnja vlada.

Vprašanje Jožeta Tanka (SDS) v zvezi s prihodnjim preprečevanjem privilegiranega položaja nekaterih podjetij (kot primer je navedel Petrol) je bilo za Janšo iztočnica, da je poslance seznanil s pogodbo med Petrolom in Ropovo vlado. Slednja je lani "podpisala tajno pogodbo s Petrolom, s katero je dala Petrolu privilegiran položaj tudi pri nakupu novih deležev", sedanja vlada pa je sprejela nekaj splošnih sklepov, s katerimi preprečuje možnosti za prihodnje tovrstne zlorabe, je pojasnil premier. **M. V.**

Janez Janša se je pri odgovorih na poslanska vprašanja iz vrst liberalne demokracije in nekdanje združene liste dotaknil "vročih" tem iz gospodarstva.

Poprava Ropovih napak

Ministrstvo za finance je pretekli teden končalo zadnja usklajevanja in se opredelilo do predlogov sprememb v začetku leta uveljavljene davčne zakonodaje, ki jih je junija letos pripravila vladna delovna skupina pod vodstvom Marka Kranjca. Predlog sprememb je ministrstvo objavilo tudi na spletni strani. Minister Andrej Bajuk je, potem ko je gradivo poslal v vladni postopek, pojasnil, da so na ministrstvu preučili vse možnosti za uveljavitev predlogov. Nekateri bodo uresničeni kmalu, nekateri pa za zdaj ostajajo le predlogi, ministrstvo pa jih bo predlagalo v sprejetje, takoj ko bo to mogoče. Vnovič je poudaril, "da je Slovenija v posebnem obdobju, v katerem ne more prevzemati posebnih tveganj, ki bi jih v drugih časih lahko". Gre za to, da se Slovenija pripravlja na prevzem evra, za vstop v skupno evropsko valutno območje pa mora izpolniti nekatere pogoje. Bajuk poudarja, da se tudi sam strinja z večino predlogov komisije in mu je žal, da jih ne moremo uresničiti, vendar v tem času to preprosto ni mogoče. "Vstop Slovenije v euroobmočje ni projekt ministrstva za finance, ampak vseh Slovencev," pravi Bajuk. Člani Kranjčeve komisije so pripravili zelo veliko predlogov sprememb in s tem dejansko postavili na glavo davčne zakone, ki jih je lani sprejela Ropova vlada. Ker finančno ministrstvo ni sprejelo vseh, sta Ivo Boscarol in Dušan Krajnik, člana delovne skupine, po sestanku izrazila veliko nezadovoljstvo. Vladni predsednik Janez Janša je to pospremil z besedami, da so kritike še preuranjene, in podprl finančnega ministra v prizadevanjih za prevzem evra.

Premier Janez Janša in finančni minister Andrej Bajuk

Predlagane novosti

Kljub temu nas čaka kar nekaj sprememb, veljati pa naj bi začele 1. januarja 2006. Finančno ministrstvo tako predlaga, da se obdavčitev dohodkov fizičnih oseb razdeli na dvoje: dohodki iz zaposlitve, dejavnosti, osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodki iz odajanja premoženja v najem in dohodki iz prenosa premoženjskih pravic bodo obdavčeni na letni osnovi s progresivnimi davčnimi stopnjami, kot veljajo v sedanjem zakonu, in ob upoštevanju davčnih olajšav, medtem ko bodo dohodki iz obresti in dividend ter dobičkov iz kapitala obdavčeni po proporcionalni stopnji v višini 20 odstotkov. Odpravljena naj bi bila posebna ureditev obdavčitve dohodkov vzajemnih skladov, dohodki iz odsvojitve investicijskih kuponov pa bodo obdavčeni kot dobički iz kapitala. Obresti hranilnih vlog bodo oproščene do zneska 100.000 tolarjev na letni osnovi. Stopnja obdavčitve kapitalskih dobičkov se bo zmanjševala glede na rok imetništva kapitala, in sicer tako, da je po 20. letu imetništva ne bo več. Oprostitve dohodnine bodo razširili na nekatere bonitete (mobilni telefoni, parkirni prostori) in na nekatere dohodke (dodatek za veliko družino, veteranski dodatek). Zavezanec, ki opravlja dejavnost, bo lahko ugotavljal davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, če poleg izpolnjevanja drugih pogojev njegovi prihodki v zadnjih 12 mesecih ne bodo presegli petih milijonov tolarjev (po veljavnem zakonu 3,9 milijona tolarjev). Malim zavezancem, ki opravljajo kmetijsko (pridelava vrtnin, vina, čebelarstvo) ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, bo omogočeno uveljavljanje normiranih odhodkov v višini 60 odstotkov (po veljavnem zakonu 25 odstotkov).

Gospodarstvenikom bo lažje

Novosti so predvidene tudi za pravne osebe na področju davčno priznanega stroška amortizacije, obdavčitev plač se bo postopno zniževala, prenos izgub bo podaljšan na sedem let, predvidena je nova, 20-odstotna davčna olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj, postopno bo odpravljen davek na izplačane plače in podobno. Predlagane so tudi nekatere druge novosti, kot so možnost razkritja podatkov o pravnomočno določenem davčnem dolgu, uveden bo institut samoprijave oziroma popolnega poznejšega razkritja podatkov, pomembnih za pravilno ugotovitev davčne obveznosti, in podobno. Skratka, novosti je veliko, vendar je treba vedeti, da zdajšnja vlada popravlja le zares nujne stvari, ki jih je pri pripravi nove zakonodaje (beri: davčne zmešnjave) "prezrla" Ropova vlada. Vse drugo bo prišlo na vrsto po prevzemu evra.

Vida Kocjan

Vladni predsednik Janez Janša se je odzval na kritike nekaterih pripravljavcev sprememb davčnih zakonov in dejal, da je predloge finančnega ministrstva preuranjeno kritizirati. Poudaril je, da "z izjemo ključnih postavk, ki so upošteevane tudi v proračunu -, denimo znižanja davka na izplačane plače - zadeve še niso dorečene, zato so kritike preuranjene". Spomnil je, da je vlada že na začetku mandata napovedala, da večjih posegov v davčni sistem do prevzema evra ne bo delala. Napovedal pa je, da bodo naredili kolikor mogoče davčno nevtralne popravke in tiste nenevtralne, ki jih je mogoče prenesti.

Fotografije: SATO

Referendumska drama

Referendumska bitka za novi zakon o RTV je bila ena najbolj dramatičnih doslej, saj skoraj vse do zadnjega ni bilo jasno, kdo bo zmagovalec. Na koncu je z razliko nekaj tisoč glasov vendarle zmagala vlada.

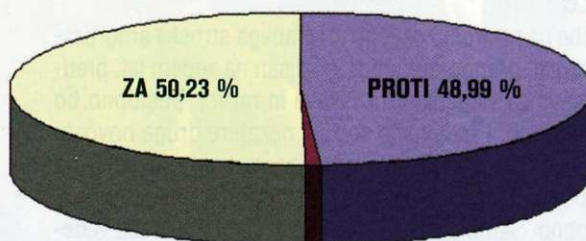
Da bo izid nedeljskega referenduma, na katerem so volivci odločali o tem, ali si želijo spremembe na nacionalni radioteleviziji, precej tesen, je bilo jasno že dober teden pred referendumom, saj so vse javnomnenjske ankete kazale, da nobena od obeh strani, ki sta sodelovali v kampanji, ni izrazila prednosti. To se je potrdilo tudi v nedeljo takoj po zaprtju volišč, ko sta nacionalna televizija in ra-

dio predstavila izide vzporednih volitev, ki so kazali, da je za zakon glasovalo 52,2 odstotka, proti njemu pa 48,7 odstotka volivcev. Ker je bila razlika razmeroma velika (vzporedne volitve navadno precej natančno napovedo izid), so na vladni strani že začeli proslavljati, vendar je bilo za končno slavo, kot se je izkazalo poz-

neje, nekoliko prezgodaj. Kmalu po zaprtju volišč je namreč Republiška volilna komisija objavila prve izide predčasnih volitev, ki so kazali, da je za zakon glasovalo dobrih 38 odstotkov volivcev, proti pa slabih 61 odstotkov. Ker je število glasov volivcev, ki so glasovali po pošti, še premajhen vzorec, da bi lahko iz njega sklepali

na končni izid, kakšne posebne nervoze v Opera baru, kjer je na izide čakala vladna stran, še ni bilo čutiti, začela pa se je stopnjevati v nadaljevanju preštevanja glasov. Tako je bilo opaznejšo živčnost čutiti, ko je komisija preštela približno 136.000 glasov (ali dobrih 25 odstotkov oddanih glasov). Vmesni izid je kazal, da je za zakon glasovalo 48,55 odstotka volivcev, proti pa 50,63 odstotka. Napetost se je še stopnjevala, ko so novi vmesni izidi kazali, da se tehtnica počasi nagiba na vladno stran, vrhunec pa je dosegla ob pol devetih, ko je komisija preštela približno 90 odstotkov vseh oddanih glasov. Delni izid je še vedno kazal, da je proti zakonu glasovalo več volivcev kot za zakon, prav tako pa ni bilo povsem jasno, ali neveljavne glasovnice

Neuradni izidi referenduma:

Vir: Republiška volilna komisija

NEVELJAVNIH 0,78 % GLASOVNIC

Rekordno število kršitev predvolilnega molka

Ena izmed posebnosti referendum o novem zakonu o RTV je bilo tudi rekordno število prijav o kršitvah volilnega molka, ki so jih prejeli na dežurni službi ministrstva za notranje zadeve. Po njihovih podatkih so v času predvolilnega molka, ki je trajal od sobote do nedelje do 19. ure, prejeli več kot 80 prijav. Do ene hujših kršitev naj bi bilo prišlo v Mercatorjevem centru v Kranju, kjer naj bi bili nasprotniki zakona na dan referenduma mimoidočim delili letake s pozivom, naj glasujejo proti.

Povprečna udeležba

Posebnost referendum o novem zakonu o RTV je bila, da je bila nekaj več kot 30-odstotna udeležba ena najnižjih doslej. Od sedmih referendumov, kolikor smo jih imeli do zdaj, je bila tokratna udeležba višja le od udeležbe na referendumu o TET 3 (27,33 odstotka) in referendumu o obratovalnem času trgovin (27,54 odstotka). Zanimivo je tudi, da je bil tokratni referendum prvi, na katerem je zmagala rešitev (če izvajamo referendum o vstopu v EZ in Nato, ki sta bila nekaj posebnega), ki jo je zagovarjala vlada.

Po objavi prvih neuradnih delnih izidov se je zaskrbljenost vtihotapila tudi v vladni tabor, vendar je okoli 21. ure, ko je postalo jasno, kakšen bo izid, hitro izginila.

Precej drugačno razpoloženje kot v vladnem taboru je bilo v prostorih LDS, kjer so na izide referendumov čakali nekateri od predlagateljev referendumov.

predstavljajo glasove za ali proti (o tem so še vedno različna mnenja). Ker je šlo že za precej velik delež preštetih glasov, so se začeli veseliti nasprotniki zakona, vendar je bilo njihovo veselje, kot se je izkazalo pozneje, preuranjeno. Približno ob deveti uri, ko je volilna komisija prešela že več kot 95 odstotkov glasov, se je tehnična dokončno nagnila na vladno stran in slavje v Opera baru se je lahko začelo.

Zgodovinska zmaga vlade

Ker je bil tokratni referendum prvi, ki ga je v zgodovini slovenske države dobila vlada, je bilo zadovoljstvo med vladnimi predstavniki toliko večje. Kot je neposredno po tem, ko je bilo jasno, da se je referendum opoziciji LDS in SD ponesrečil, dejal predsednik vlade Janez Janša, je s pod pritvijo zakona o RTV napočil čas, ko se bodo razmere na nacionalni radioteleviziji začele urejati, izid referendum pa je označil za poraz Ropove in Pahorjeve opozicije. "Tisti, ki so referendum predlagali, bi

morali takšno odločitev prepričljivo zavrniti, vendar se to ni zgodilo. Predlagatelji bi morali biti tako prepričljivi, kot smo bili prepričljivi mi, ko smo predlagali zadnji referendum," je dejal Janša. Zadovoljen je bil tudi minister za kulturo Vasko Simoniti, ki je skupaj s poslancem SDS Brankom Grimsom prevzel nase velik del predreferendumske kampanje. Kot je dejal Simoniti, izid referendum ocenjuje pozitivno, bistveno pa se mu zdi, da jim je uspelo prepričati zadostno število ljudi. "Res pa je morda treba poudariti, da javnost ni bila v zadostni meri seznanjena z vsemi novostmi zakona. In verjetno je na rezultat veliko bolj vplivala politična argumentacija kot pa vsebinska," je dejal Simoniti. Po njegovem mnenju je zakon dober, saj omogoča postavitev nove organizacijske strukture, ki bo omogočila jasnost, preglednost, RTVS pa bo delovala v prid javnosti in za javnost.

Na koncu je bil zadovoljen tudi Branko Grims. Kot je dejal, re-

ferendumska potrditev zakona pomeni "veliko zmago za Slovenijo, saj to odpira možnost, da dejansko dobimo tudi pluralne osrednje medije". Po njegovem prepričanju bo vladni zakon izjemno pozitivno vplival na nadaljnji razvoj Slovenije. Na vprašanje, ali je razočaran zaradi tesne zmage, je odgovoril, da je popolnoma vseeno, ali je na koncu odločil en glas za ali 5.000 glasov, kajti "v vsakem primeru bodo

tisti, ki bodo zakon izvajali, morali ravnati po ustavi in zakonu".

Predlagatelji poraz prikazujejo kot zmago

Precej drugačno razpoloženje kot v vladnem taboru je vladalo v taboru LDS in SD, kjer so bili obrazi kmalu po tistem, ko je bilo jasno, kakšen bo končni izid referendum, precej resni. Kljub temu so v obeh strankah poskušali narediti vse, da bi poraz prikazali kot zmago. Tako je predsednik LDS Anton Rop dejal, da izid referendum kaže na to, da so pomemben del slovenskega volilnega telesa prepričali, da zakon ni dober, da omejuje svobodo medijev in da nihče v Sloveniji ni dobil mandata, da si popolnoma podredi RTVS. "Že od vsega začetka sem trdil, da kolikor na tem referendumu dosežemo rezultat, ki bo boljši od 40 odstotkov, bo to odličen rezultat za opozicijo v političnem kontekstu, v katerem smo." Menil je, naj bi za izid v

Popoldne je v Murglah glasoval tudi Janez Drnovšek.

Ob razglasitvi vzporednih volitev je v Opera baru, kjer so na izide volitev čakali člani vladnih strank, zavladalo navdušenje.

Predsednik vlade Janez Janša je bil z izidom referenduma vsekakor zadovoljen.

»podporo zakonu prevladale nekatere nerealne obljube koalicije, med katere je uvrstil nižji prispevek za RTV in boljši program, vendar brez uresničljive osnove. Nekoliko bolj realen je bil predsednik SD Borut Pahor, ki je dejal, da je ljudska volja, čeprav z majhno razliko, uveljavila zakon, ki je slab. Dodal je, da ga nizka udeležba na referendumu ne preseneča. "Od prvih razprav o tem, ali gremo na referendum ali ne, me je najbolj skrbelo, da bi morebitna zmaga koalicije z ljudsko voljo sprejela zakon, ki je slab in ki javno RTV

spreminja v državno; vsaj velika možnost je za to," je dejal Pahor.

Zakaj predlagatelj referenduma ni uspelo

Zdaj ko je referendum za nami, lahko že ocenimo, kateri so bili glavni razlogi, ki so pripeljali do tega, da nasprotnikom zakona javnosti ni uspelo prepričati, naj glasuje proti zakonu. Ena večjih napak strategov kampanje proti zakonu je bila, da že od vsega začetka niso vedeli, s kakšnimi argumenti bi se pravzaprav lotili pre-

Novinarji proti Repovžu

Pred glasovanjem o novem zakonu o RTV se je v javnosti s posebno izjavo oglasila skupina novinarjev in opozorila na sporno vključevanje predsednika Društva novinarjev Slovenije v referendumsko kampanjo. Kot so v izjavi zapisali njeni podpisniki (izjavo so podpisali Aleš Kocjan, Metod Berlec, Mitja Volčanšek, Denis Vengust, Gašper Blažič, Vida Kocjan, vsi Demokracija, Tino Mamič, Tomo Vidic, Danijel Cek, vsi Primorske novice, Igor Kršinar, Brigita Ferlič Žgajnar, Nenad Glücks, Ivan Puc, Silvester Šurla, vsi Mag, Franc Bole, Božo Rustja, Miha Turk, Marko Čuk, Silvester Čuk, Franci Trstenjak, Tone Gorjup, Jože Bartolj in Jure Sešek, vsi revija in radio Ognjišče, Marjeta Smolnikar, Peter Colnar, oba Gorenjski glas, Uroš Urbas, Finance, Renata Krašovec, Kmečki glas, in Jadran Vatovec, Slovenske novice, se je Repovž v imenu društva novinarjev vključil v referendumsko kampanjo kot protagonist v zaledju in za potrebe političnih strank, ki novemu zakonu o RTV nasprotujejo. "Ker Repovž nastopa kot predsednik DNS in ne zgolj kot novinar Dela, se v javnosti ustvarja varljiva slika, da DNS oziroma vsi slovenski novinarji delimo njegovo mnenje. V resnici Repovž svojih vsebinskih nastopov ni usklajal niti v organih DNS, še manj pa njegove enostranske izjave predstavljajo mnenje vseh novinarjev. Repovževi nastopi žal še dodatno politizirajo in znižujejo verodostojnost Društva novinarjev Slovenije, katerega naloga bi morala biti obramba stanovskih interesov, ne pa vpletanje v politični boj," so med drugim zapisali v izjavi.

lili predstavniki civilne družbe in ne parlament, kot je določeno v novem slovenskem zakonu o RTV, vendar je njihov argument padel v vodo tisti trenutek, ko je ministrstvo za kulturo z natančno analizo dokazalo, da v večini držav Evropske zveze ve-

večino vseh poslancev, vendar hkrati pravi, da v primeru, če te ni mogoče zagotoviti, za njihovo izvolitev zadostuje navadna večina.

čino članov sveta v resnici imenuje parlament, vlada in kralj oziroma kraljica. Ker je tako ta argument postal neuporaben, so se predlagatelji oprijeli novega, ki pa se je na koncu prav tako izkazal na manipulacijo. Glavni protagonisti kampanje proti zakonu so namreč v javnosti začeli zatrjevati, da argument vlade o tem, da v večini evropskih držav večino članov sveta imenujejo državni organi, sicer drži, da pa za to v večini parlamentov držav Ev-

Vse te precej očitne manipulacije (težko verjamemo, da nasprotniki zakona ne bi vedeli, kakšne ureditve so v drugih državah Evropske zveze) in precej preostalih šibkih argumentov (kot je tisti, naj bi novi zakon spolitiziral RTV, medtem ko je zdajšnji predsednik sveta nekdanji predsednik ZKS in SD Janez Kocijančič) so očitno zadostovali, da so volivci argumente predlagateljev referenduma ocenili kot neverodostojne in zakon potrdili.

Aleš Kocjan

ANKETA

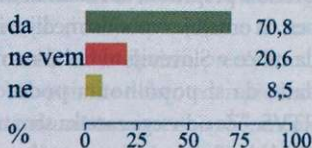
Ste zadovoljni z izidom referenduma o RTV Slovenija?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Je vlada primerno zaznamovala dan vrnitve Primorske k matici?

Glasovalo: 281

DEMOKRACIJA

Eden večjih poražencev referenduma je predsednik Društva novinarjev Slovenije Grega Repovž, ki je v predreferendumski tekmi svojo funkcijo dobera izkoristil za vpletanje v politični boj.

pričevanja ljudi, naj na referendumu glasujejo proti zakonu, pozneje, ko so se vendarle odločili, s katerimi argumenti bodo nastopili, pa se je izkazalo, da ti argumenti ne vzdržijo. Tako so predlagatelji referenduma na začetku kampanje poudarjali, da novi zakon, predvsem kar se tiče sestave programskega sveta, ni evropsko primerljiv. Trdili so, naj bi v večini držav Evropske zveze člane sveta javne radiotelevizije vo-

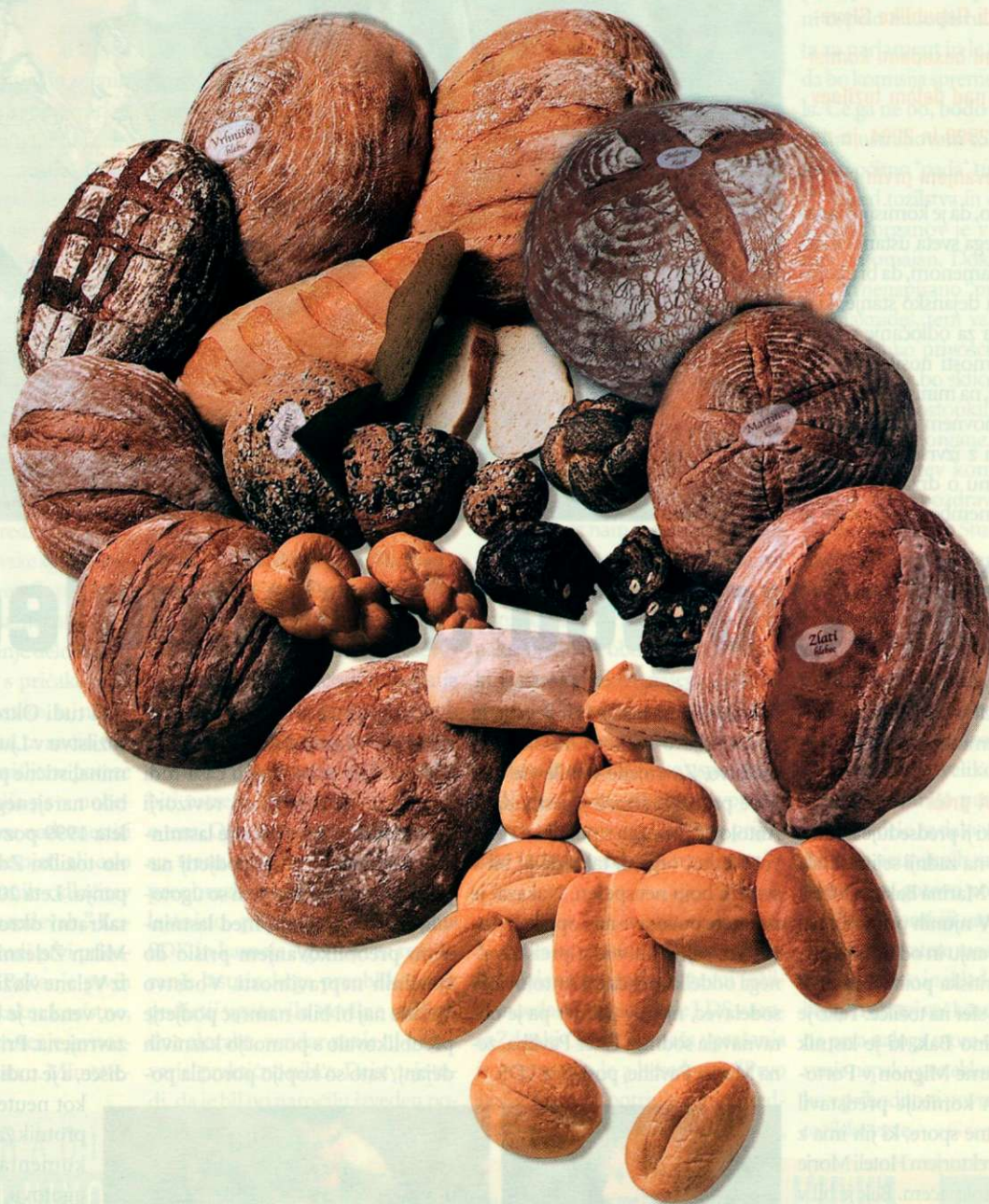
ropske zveze to storijo z dvetretjinsko večino. Ker niti to ne drži (kar je znova dokazal Simoniti), so se na koncu oprijeli rešilne bilke. Začeli so govoriti o finskem modelu, po katerem naj bi bila za izvolitev članov sveta v parlamentu potrebna dvetretjinska večina glasov vseh poslancev, a se je tudi to izkazalo za manipulacijo. Na Finskem zakonu za izvolitev članov sveta javne radiotelevizije res predvideva dvetretjinsko

FM 102.1
99.5
stereo
RDS
Radio VIVA
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavara 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Velik kos hlebca nagrad!

V skupini Žito znova žanjemo uspeh!

Na petem ocenjevanju kakovosti pekarskih izdelkov v izvedbi Sekcije za pekarstvo Združenja živilske industrije pri GZS je kar 22 naših kruhov in pekarskih peciv prejelo Zlata priznanja. To je skupno število, ki ga ni presegla nobena druga skupina ali podjetje.

Za vrhunsko kakovost Stoletnega kruha, Martinovega kruha, Zlatega hlebca, Poljčanskega belega kruha, Splavarskega kruha, Sadnega kruha, Jelenovega kruha, Jezerka, Vrhniškega hlebca, Gorenjca, Pastirskega črnega kruha, Domače bele štruce in 10 nagrajenih pekovskih peciv se imamo zahvaliti mojstrskim rokam svojih pekov in skrbi za porajajoče se želje ljubiteljev krušnih dobrot.

Žetve priznanj si želimo tudi v bodoče:
do tedaj pa bomo kot vselej sejali kakovost.

Parlamentarna preiskovalna komisija za ugotovitev in oceno dejanskega stanja, ki je lahko podlaga za odločanje o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v vladi Republike Slovenije, z drugimi besedami komisija za nadzor nad delom tožilcev med letoma 2000 in 2004, je začela z zaslišanjem prvih prič.

Spomnimo, da je komisijo na zahtevo državnega sveta ustanovil državni zbor z namenom, da bi ugotovila in ocenila dejansko stanje, ki je lahko podlaga za odločanje o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v vladi, na ministrstvu za pravosodje in vrhovnem državnem tožilstvu v zvezi z izvrševanjem nadzora po zakonu o državnem tožilstvu, za spremembo zakonodaje in

Tožilstvo pod drobnogledom

za druge odločitve v skladu z ustavnimi pristojnostmi državnega zbora.

Zaslišani prvi prič

Komisija, ki ji predseduje Dimitrij Kovačič, je na zadnji seji zaslišala prvi dve prič, Marina Baka in Jožeta Praprotnika. V njunih primerih naj bi pri razreševanju in odločanju prišlo tudi do pritiska politike in drugih interesnih sfer na tožilce. Tako je denimo Marino Bak, ki je lastnik znane slaščičarne Mignon v Portorožu, članom komisije predstavil svoje dolgoletne spore, ki jih ima z nekdanjim direktorjem Hoteli Morje Marinom Antolovičem. Bak je bil v začetku najemnik prostorov, nato pa je z Antolovičem podpisal sporazum, da bo v novozgrajenem kompleksu kupil svoj prostor za lokal. Tedaj pa so se začele težave. Lokal namreč ni bil pravočasno zgrajen in tudi ne tako, kot je bilo dogovorjeno. Nato je bila opravljena še delitev parcele, ki naj bi jo kupil Bak, na dva dela, tako da je izgubil pravico do funkcionalnega zemljišča. Bak je zbral 27

dokazov suma kaznivega dejanja in podal prijavo na koprsko okrožno tožilstvo. Zavrnjene so bile vse njegove pritožbe. Izrazil je sum, da je Antolovič povezan s politiki in pravosodnimi organi, tako da je bil v svojem boju neuspešen. Nakazal je nekatere povezave na koprskem tožilstvu, saj je bil vodja preiskovalnega oddelka nekdanji Antolovičev sodelavec, njegov primer pa je obravnavala sodnica Ester Pavliha, žena Marka Pavlihe, poslanca LDS.

Ljudje veliko pričakujejo od generalne državne tožilke Barbare Brezigar. Obstoje preiskovalne komisije je pozdravila, čeprav bo morala tudi sama veliko storiti, da se povrne zaupanje v tožilske vrste.

Druga priča je bil Jože Praprotnik, ki je bil mali delničar podjetja Velana, kjer je bil dolgo časa tudi zaposlen. Leta 1998 so revizorji Agencije RS za revidiranje lastniškega preoblikovanja podjetij napisali poročilo, v katerem so ugotovili, da je v podjetju med lastniškim preoblikovanjem prišlo do številnih nepravilnosti. Vodstvo Velane naj bi bilo namreč podjetje preoblikovalo s pomočjo kaznivih dejanj, zato so kopijo poročila po-

slali tudi Okrožnemu državnemu tožilstvu v Ljubljani in Upravi kriminalistične policije. Ker naj ne bi bilo narejenega nič, je Praprotnik leta 1999 pozval generalno državno tožilko Zdenko Cerar k ukrepanju. Leta 2001 je zadevo prevzel takratni okrožni državni tožilec Milan Železnik in zoper več oseb iz Velane vložil zahtevo za preiskavo, vendar je bila njegova zahteva zavrnjena. Pritožil se je na višje sodišče, a je tudi to pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno. Ko je Praprotnik zahteval vpogled v dokumentacijo na sodišču, je ugotovil, da v zahtevku za izvedbo preiskave tožilstvo ni upoštevalo obremenilnega poročila agencije, čeprav je bilo ključno, temveč je zahtevek utemeljilo samo na revizijskih podatkih nekdanje SDK. Praprotnik je zato vložil ovadbo zoper tožilca Železnika, ker naj bi bil postopek v zadevi Velana vodil malomarno in nepošteno. Cerarjeva je tožilca Želez-

Nekdanja generalna tožilka Zdenka Cerar pravi, da se potrjujejo njena predvidevanja, da bo komisija izrabljena za politične namene.

nika vzela v bran, češ da ni razlogov za strokovni nadzor. Po Praprotnikovih besedah naj bi bili v zadevo Velana vpleteni nekateri politiki, ki so v bran vzeli direktorja Velane Andreja Lasiča, (med njimi naj bi bila tudi Rado Bohinc in Borut Pahor).

V javnosti še vedno nezaupanje

O delovanju komisije in njenih nadaljnjih ciljih smo se pogovarjali z njenim predsednikom Dimitrijem Kovačičem. O delu komisije in njenem namenu ter ukrepanju pri ugotovljenih nepravilnostih pravi: "Namien ustanovitve parlamentarne komisije je bil v tem, da komisija ugotovi morebitno odgovornost nosilcev javnih pooblastil, zlasti na področju delovanja slovenskega tožilstva, in da na podlagi izsledkov predlaga pristojnim organom ustrezne ukrepe – od predlogov za spremembo sedanje zakonodaje na tem področju prek predlogov za organizacijske in kadrovske spremembe do vložitve konkretnih prijav in tudi ovadb zoper posamezne odgovorne osebe. Dosedanje delo komisije poteka v skladu s pričakovanji in načrtovano sistematiko, saj ne želimo prehitevati in na ta način narediti kakšne nepremišljene poteze ali odločitve. Komisija pa v nobenem primeru ne more nadomestiti vloge tožilstva in presoati ali celo spreminjati posameznih odločitev tožilcev v konkretnih zadevah." Kovačič je komentiral tudi prvi pričanje pred komisijo. "Pričanje prvih dveh prič je bilo vsekakor koristno, saj je potrdilo slabo mnenje javnosti o slovenskem tožilstvu. Mimo te-

Predsednik preiskovalne komisije za nadzor nad delom tožilcev Dimitrij Kovačič pravi, da komisija ne more nadomestiti vloge tožilstva ali celo spreminjati posameznih odločitev tožilcev, lahko pa pri ugotovljenih nepravilnostih pristojnim organom predlaga ustrezne ukrepe.

Nekdanji okrožni državni tožilec Miran Železnik je poskrbel za eno največjih afer, ki so zadele slovensko tožilstvo. Iz njegove omare je namreč padel kup nerешenih spisov; med njimi takšni, ki naj bi jih bil tožilec namenoma zadrževal kot nerazrešene – dokler ne bi zastarali.

ga mnenja ne moremo. Veliko energije, volje in znanja bo treba, da bomo v prihodnje dosegli boljšo kakovost, večjo zavzetost in predvsem pošteno delo, kar bodo znali prepoznati tudi naši državljani. Nekateri koraki v tej smeri so bili že storjeni, mnogi so še pred nami. Vsekakor sem prepričan, da je v primerih, o katerih sta govorili, pa tudi v mnogih drugih primerih prihajalo do številnih nepravilnosti bodisi zaradi dolgotrajnega reševanja zadev, bodisi zaradi odločanja pod vplivom političnih ali drugih interesnih sil ali zaradi nesposobnosti. Druga stvar je, kako pridobiti ustrezne verodostojne dokaze o tem. Ostaja pa dejstvo, da je v času tranzicije prišlo do enormne preobrazbe družbene v zasebno lastnino, pri čemer je nekdanja SDK in kasneje Agencija za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij ugotovila številne milijardne zlorabe, vendar zanje ni odgovarjal praktično nihče. Dejstvo je tudi, da je bil po naročilu izveden poskus umora novinarja Petka, ki je z veliko sreče preživel.

Tudi v tem primeru ni ne storilcev ne naročnikov. To jasno kaže, da nekdo ni storil tistega, kar bi moral in za kar je bil imenovan. In med temi, prepričan sem, tožilci niso izzeti." O primeru Železnik pa Kovačič meni, da "je prav gotovo velik madež slovenskega tožilstva".

"Menim pa, da ne edini, zato ne izključujem drugih takih ali podobnih primerov. Prav zaradi borbenega izkupička pri pregonu gospodarskega kriminala ali kriminala, ki je s tem povezan, menim, da politični in gospodarski pritiski na tožilstvo, pa ne le nanj, še vedno obstajajo."

Za konec nam je predsednik komisije zaupal še pričakovanja, ki naj bi jih komisija izpolnila. "Iluzij, da bomo odkrili vse nepravilnosti in napake tožilstva v obdobju 2000–2004, ki je časovni okvir našega dela, nimam. Za kaj takega ne nazadnje nismo ne dovolj strokovno ne organizacijsko in ne kadrovske usposobljeni. Verjamem pa, da bomo svoje delo opravljali zavzeto in bo to pripeljalo tudi do ustreznih rezultatov."

Treba je povrniti zaupanje

Nekaj vprašanj smo postavili tudi nekdanji generalni državni tožilek in sedanji članici vlade LDS v senici Zdenki Cerar. Na naša vprašanja je odgovorila le z besedami: "Prvo zaslišanje prič potrjuje moja predvidevanja ob ustanovitvi komisije,

da bo ta zlorabljena za pritiske na tožilce in njihovo podreditev politiki. Priči, ki sta bili povabljeni, sta svoje nezadovoljstvo z delom pravosodnih organov predstavili političnemu organu – komisiji, da bi pred politiko dosegli to, kar jima ni uspelo na sodišču. To je sramota za parlament in le upamo lahko, da bo komisija spremenila način dela. Če ga ne bo, bodo njen edini rezultat ustrahovani tožilci in sodniki, saj očitno 'pada' tudi po njih."

Ugled tožilstva in drugih pravosodnih organov je v zadnjih letih močno omajan. Dokler bo pri nas veljalo nenapisano "pravilo", da čim več nakradeš, tem varnejši si, saj si potem lahko privoščiš dragega odvetnika, ki se bo skliceval na nepravilnosti pri postopkih, se zaupanje v pravosodne organe ne bo povrnilo. Ustanovitev komisije sta zato med drugimi pozdravila minister za pravosodje Lovro Šturm in generalna državna tožilka Barbara Brezigar. Po njenem mnenju se komisija sicer ne bi smela ukvarjati s konkretnimi primeri, vendar se ji zdi njena ustanovitev koristna, če bo privedla do predlogov za boljše zakonske rešitve na tem področju. Od Brezigarjeve ljudje veliko pričakujejo, vendar je minilo premalo časa, da bi njeno delo že dalo vidne rezultate. Pri tako neurejenih razmerah na tožilstvu ima gotovo polne roke dela.

Če bo komisiji uspelo, da bo odkrila vsaj nekatere med tožilci, ki niso ravnavali vestno in skladno z zakonom, bo njen obstoj več kot upravičen. Njena prva naloga mora torej biti odkrivanje napak v preteklosti, da se bo lahko v prihodnosti povrnilo zaupanje v tožilske vrste. **Gregor Drnovšek**

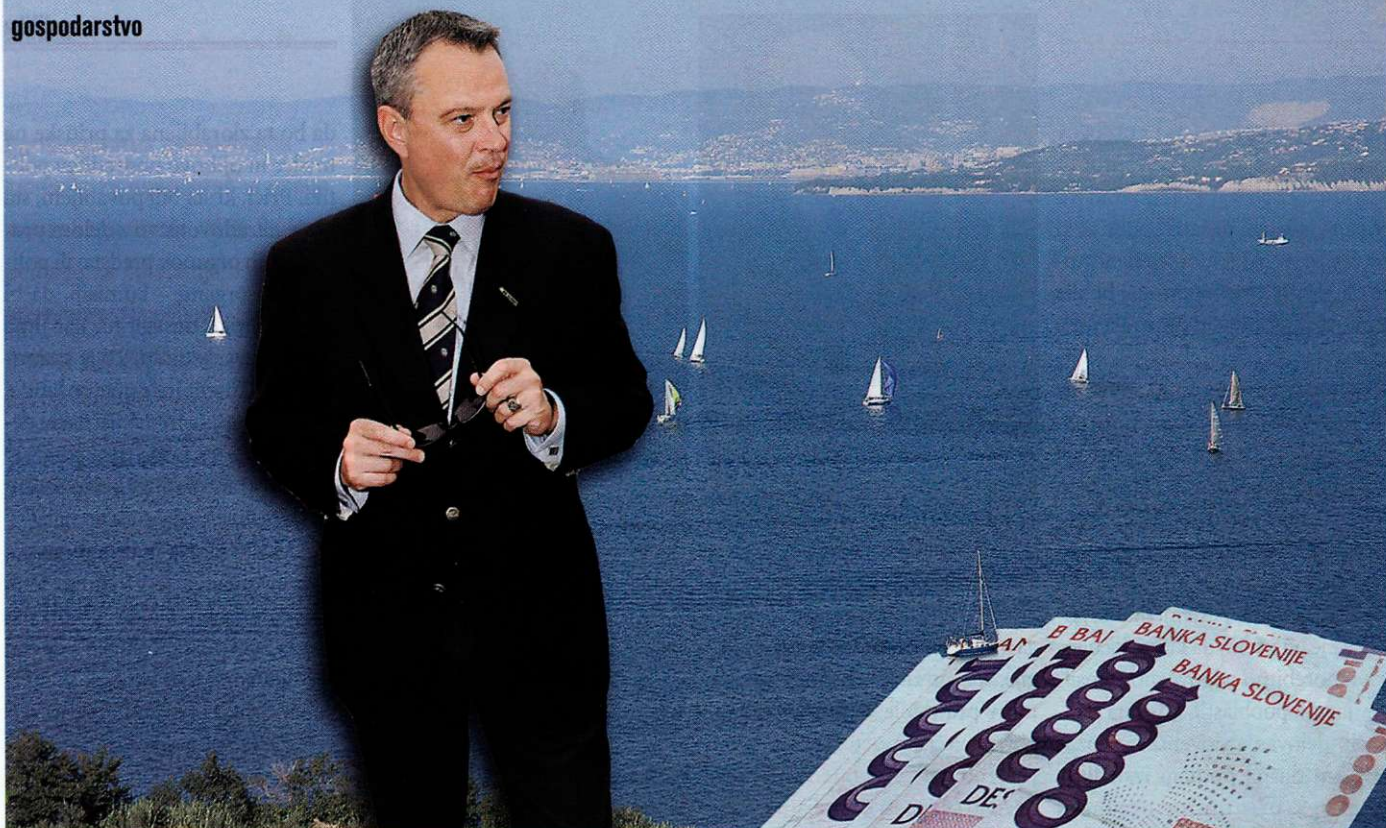

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

INTER
MARKETING

www.rumenestrani.com

Podjetni Pavliha

Marko Pavliha s prijatelji in njihovimi svetovalnimi podjetji v precejšnji meri obvladuje Obalo in tudi širšo Slovenijo. Najmanj 20 milijonov tolarjev so v preteklih letih prejeli tudi z ministrstva za promet in se pri tem posredno okoristili z denarjem davkoplačevalcev. Prijateljski povezavi poznavalci razmer pravijo obalna hobotnica.

Marko Pavliha, polletni minister za promet, profesor na fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu, poslanec LDS, podpredsednik državnega zbora, s svojo četico profesorjev na primorski univerzi obvladuje kar lepo število podjetij. Resnici na ljubo je treba zapisati, da so nekatera podjetja vzniknila, poslovala nekaj časa, nato so jih zaprli, "nastala" pa so nova. Vsem je skupna dejavnost: podjetniško in poslovno svetovanje. Poleg njih obstajajo še inštituti. Pri nekaterih se pojavlja mešano lastništ-

vo; v enem primeru italijansko, v enem pa avstrijsko, četudi gre za isto dejavnost in skoraj iste domače lastnike. Poleg lastništva je zelo prepleteno tudi članstvo prijateljev in profesorjev v raznih nadzornih svetih, in to ne kakršnih koli podjetij, ampak družb, ki se ukvarjajo z zanje zanimivimi dejavnostmi. Pa pojdimo po vrsti.

Pavliha v Narvalu, Prinz Inštitutu in Pozavarovalnici Sava

Po naših podatkih je bil Marko

Pavliha soustanovitelj dveh družb, družbe Narval, d. o. o., ki je delovala na Dalmatinovi 3 v Ljubljani, in Prinz Inštituta, raziskovanje prometa in logistike, ki deluje na Strmi poti 11 v Portorožu. Poleg tega je bil član nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava. V Pozavarovalnici Sava je direktor pravnega oddelka Sergej Simoniti, soustanovitelj družbe Narval. Prav Simonitiju je Pavliha leta 2002 prodal svoj delež. Simoniti je bil tudi direktor družbe Narval, do-

kler ni ta leta 2003 nehala poslovati. Po podatkih, ki nam jih je posredoval Simoniti, so družbo Narval ustanovili Andrej Pirš, Livij Jakomin, Igor Jakomin, Matthias Eckert, Igor Stepančič, Jean François Diet, Dušan Recman, Sandi Oblak, Rok Moljk, Karmen Škoda Piško, Marko Pavliha, Patrick Vlačič in Sergej Simoniti. Po naših podatkih naj bi bila družba pogosto organizirala seminarje in predavanja v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, in to v M Hotelu

Urejena primorska stanovanjska hiša Marka Pavlihe, Sveti Peter 65 A pri Sečoveljah, je na zunaj precej podobna drugim v teh krajih, vprašanje pa je, kaj skriva notranjost.

Matthias Eckert, prijatelj Marka Pavlihe, je tudi prijatelj Nevenke Črešnar Pergar, članice Kučanovega foruma 21.

Pavliha sodelovanja ne skriva

Marko Pavliha priznava, da je sodeloval tako pri ustanavljanju Prinz Inštituta kot družbe Narval, ki jo je ustanovil skupaj s svojimi sodelavci fakultete za pomorstvo in promet, vendar naj bi bil pozneje, to je leta 2002, izstopil iz družb. Razlog naj bi bilo morebitno navzkrižje interesov. Priznava še, da je v okviru obeh ustanov izdelal nekaj ekspertnih mnenj in sodeloval pri nekaterih raziskavah ter kot predavatelj na nekaterih seminarjih. No ja, vsaj priznal je, da je družba Narval pripravila več seminarjev, ne samo enega, kot trdi Sergej Simoniti.

v Ljubljani (hotel v lasti Mercatorja). Ko smo o tem povprašali Simonitija, nam je odvrnil, da je družba v letu 2002 v sodelovanju z GZS v Hotelu M organizirala en seminar, namenjen špediterjem. Bojana Leskovar, ki vodi službo za stike z javnost-

nadzorniki, smo o tem povprašali Simonitija, vendar nam ta pogodbenih odnosov in imen poslovnih partnerjev ni hotel razkriti. Dejal je, da so ti "zaupne narave" in "da se je družba ukvarjala s svetovanjem na področju zavarovalništva in transporta, partnerji pa so bili večinoma bodisi dobavitelji, bodisi uporabniki teh storitev". S tem je Simoniti posredno potrdil naše domneve, da so storitve Narvalu plačevali predvsem v Intereuropi in Pozavarovalnici Sava, kjer so bili nekateri soustanovitelji Narvala člani nadzornega sveta (Marko Pavliha, Igor Jakomin), Simoniti (direktor Narvala) pa je, kot smo že zapisali, direktor pravnega oddelka v Pozavarovalnici Sava.

Milan Jelenc, član uprave Intereurope, sodi v krog Pavlihovih prijateljev.

jo pri GZS, pa nam je dejala, "da Narval za GZS ni opravil nobenih storitev", vprašanju o kakršnem koli drugem sodelovanju GZS s to družbo pa se je izognila. Ker naj bi bila družba Narval po naših podatkih sodelovala tudi z nekaterimi družbami, v katerih so bili nekateri njeni člani tudi

20 milijonov tolarjev Prinz Inštitutu
Naslednja zgodba je ustanova Prinz Inštitut, raziskovanje prometa in logistike. Po naših podatkih so njegovi soustanovitelji Marko Pavliha, Patrick Vlačič, Andrej Pirš, Miran Jelenc, Igor Jakomin in Livio Jakomin. Inštitut je bil ustanovljen marca

Plačila zavodu Prinz Inštitut s strani ministrstva za promet

Leto	Znesek	Storitev
1999	4,860.000 SIT	Izdelava strokovnih podlag sistema za upravljanje in vodenje varnostnih nalog v civilnem letalstvu RS
1999	4,860.000 SIT	Izdelava strokovnih podlag za dolgoročni program razvoja civilnega letalstva RS
2000	3,840.000 SIT	Izdelava raziskovalne naloge "Študija o izdelavi metodologije za izračun vpliva pomorskega prometa na kopenski promet ter vpliv na bruto domači proizvod s strokovnimi podlagami in predloženim delovnim gradivom za izdelavo izračunov"
2000	4,824.000 SIT	Izdelava raziskovalne naloge "Študija o organizaciji, sistemu izvajanja in opreme službe iskanja in reševanja na morju s str. podlagami ter predloženim del. gradivom za pripravo osnutkov, ki bodo urejali to področje"
2004	1,380.000 SIT	Svetovanje na področju prometa
SKUPAJ: 19,764.000 SIT		

Opomba: Po naših podatkih so ustanovitelji Prinz Inštituta Marko Pavliha, Patrick Vlačič, Andrej Pirš, Milan Jelenc, Igor Jakomin, Livio Jakomin (vsi profesorji ali predavatelji na fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu). Direktor je Livio Jakomin.

Vir: Služba za stike z javnostjo pri Ministrstvu RS za promet

1999, direktor pa je Livio Jakomin. Po nekaterih podatkih naj bi tudi v tem primeru nekateri soustanovitelji, med njimi Pavliha, svoje deleže prodali Liviu Jakominu. Inštitut, ki je organiziran kot zavod, zaradi česar so podatki v finančnih bazah podatkov teže dostopni, je med letoma 2000 in 2004 iz sredstev ministrstva za promet prejel 19,76 milijona tolarjev za izdelavo nekaterih strokovnih podlag, raziskovalnih nalog in svetovanje. Marko Pavliha je na primer ustanovil Prinz Inštitut v letu 2004 nakazal 1,380.000 tolarjev za "svetovanje na področju prometa". Inštitut naj bi poleg ministrstva za promet sodeloval tudi s podjetji na

področju transporta in zavarovalništva. Ker je po naših podatkih soustanovitelj Prinz Inštituta tudi Milan Jelenc, član uprave Intereurope (profesor na isti fakulteti kot Pavliha) in obstajajo domneve, da je Prinz Inštitut sodeloval tudi z Intereuropo, smo o tem povprašali Jelenca, ki pa je te naše domneve zanimal. Kot novinarji resničnost teh podatkov težko preverimo. Intereuropa je delniška družba in to lahko naredijo le lastniki. Naši viri zatrjujejo, da bi morali lastniki Luke Koper, Intereurope, Holdinga Slovenske železnice, Emone Obale in drugi zahtevati revizijo stroškov intelektualnih storitev. Gre za stroške raznih svetovanj, ki naj bi jih bile omenjene družbe plačale družbi Narval in Prinz Inštitutu pa tudi drugim družbam, ki so v lasti prijateljev Marka Pavlihe.

Zanimivi tudi Debernardijski

Spomnimo, da je Marko Pavliha mož Ester Debernardi Pavliha, sodnice na Okrajnem sodišču v Piranu, ki ji nekateri oporekajo verodostojnost in strokovnost pri delu. Pavliha žena izhaja iz zelo

Patrick Vlačič sodi med mlajše Pavlihove oboževalce. Borut Pahor je nasel Vlačičevim "čarom", saj je slednji danes njegov svetovalec.

Lovke obalne hobotnice segajo tudi v Pozavarovalnico Sava, kjer je zaposlen Sergej Simoniti, direktor zdaj že ugasle družbe Narval.

Družba Narval, d. o. o., poslovno svetovanje, ki so jo ustanovili večinoma profesorji fakultete za pomorstvo in promet, je delovala na Dalmatinovi 3 v Ljubljani.

» "podjetne" družine, čeprav njen mož zatrjuje, da imajo nekateri njeni sorodniki (bratrance) sicer svoje gospodarske družbe, vendar njegova žena Ester z njimi nima že več kot desetletje nobenih stikov. Ko smo nekoliko pobrskali po podatkih, smo ugotovili, da se na ime Debernardijskih (sorodnikov Ester) glasijo tri družbe, in sicer: Debernardi & Debernardi, trgovina, turizem, storitve, Debernardi Consulting, d. o. o., investicijsko svetovanje in Numerus, finance in računovodstvo, d. o. o., Koper. Najuspešnejša med njimi je družba Debernardi Consulting s Ferrarske ulice 10 v Kopru, ki se ukvarja s podjetniškim in poslovnim sve-

Zavod Prinz Inštitut je registriran v hiši ostarelega profesorja fakultete za pomorstvo in promet Livia Jakovina na Strmi poti 11 v Portorožu. Čeprav je samo ministrstvo za promet v zadnjih letih inštitutu nakazalo 20 milijonov tolarjev, lastniki inštituta na hišo niso namestili niti table, ki bi kazala, kaj se skriva za njenimi zidovi. Bodimo resni, tabla z imenom družbe bi morala biti zaradi zakona o gospodarskih družbah.

tovanjem tako kot druge družbe v lasti prijateljev Marka Pavlihe. Ta družba je imela na primer leta 2003 kar 112,7

milijona tolarjev prihodka, lani pa 53 milijonov. Posebnost njenega poslovanja so velike dolgoročne naložbe.

Za konec

Marko Pavliha je torej s svojo podjetnostjo in politično pripadnostjo vnesel na Obalo pravega podjetniškega duha. Sam je namreč po rodu Ljubljčan. Glede na to, da so nekateri ves čas hodili po robu zakona (ali čez), odpirali družbe in jih zapirali, nekatere od njih pa že več let mirujejo, lahko govorimo tudi o navzkrižju interesov (sodelovanje z ministrstvom in navzkrižno sodelovanje in svetovanje), zato bi kazalo, da te povezave razišče še kdo, na primer protikorupcijska komisija ali kriminalisti in tožilci.

Vida Kocjan

Nekateri so prepričani, da predstavljajo kar obalno hobotnico

Pavlihovi prijatelji v dobrem in še boljšem

Marko PAVLIHA, profesor na fakulteti za pomorstvo in promet

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj Prinz Inštituta, raziskovanje prometa in logistike
- nakdanji član nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava

Sergej SIMONITI, predavatelj pri Slovenskem zavarovalnem združenju, član sekcije mladih menedžerjev pri Društvu Manager

- soustanovitelj in direktor družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj CCIS Gospodarsko interesno združenje
- direktor pravnega oddelka Pozavarovalnice Sava

Igor JAKOMIN, docent na fakulteti za pomorstvo in promet

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj Prinz Inštituta
- Jakomin, k. d. Jakomin Svetovanja, Izola
- Igor Jakomin, s. p. Vinoteka brenta
- soustanovitelj Jakomin Svetovanja, k. d.
- soustanovitelj V. B. Wine Igor Jakomin, s. p. (svetovanje)
- član nadzornega sveta BTC Terminali Sežana, d. d.
- član nadzornega sveta Luke Koper, d. d.

Patrick VLAČIČ, višji predavatelj na fakulteti za pomorstvo in promet, svetovalec Marka Pavlihe v času, ko je bil ta minister, član strokovnega sveta SD oziroma svetovalec Boruta Pahorja, predsednik Pokrajinskega odbora SD Slovenske Istre

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- ustanovitelj družbe Flacius, storitve in svetovanje, d. o. o., Portorož
- Patrick Vlačič, s. p., poslovno svetovanje, Portorož
- zastopnik Inštituta za komunikacijski management, podjetniško in poslovno svetovanje
- član nadzornega sveta družbe Okolje Piran, d. o. o. (v lasti občine Piran)
- zastopnik Društva za pomorsko pravo Slovenije, Portorož

Sandi OBLAK

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj Hranilnice in posojilnice VAL Izola (več ustanoviteljev, tudi Mirko Miklavčič in Bojan Grom)
- soustanovitelj in zastopnik družbe Moljk & Oblak, d. n. o., Izola
- Multifun, Sandi Oblak, s. p., Koper

Matthias ECKERT

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- ustanovitelj in zastopnik Aktive Mai, d. o. o., svetovanje in izvedba prodaje in nakupa družb
- zastopnik SBG, d. o. o., družbe za udeležbo na trgu gradbenega materiala
- član nadzornega sveta Aktive Investa, d. d. (skupaj z Nevenko Črešnar Pergar)
- nekdanji član nadzornega sveta SCT Strojgradnja, d. d.
- član nadzornega sveta v Si.Mobilu

Igor ŠTEFANČIČ

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- ustanovitelj družbe SIB Inštalacije, d. o. o., Ilirska Bistrica

Rok MOLJK

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj in zastopnik družbe Moljk & Oblak, svetovanje, d. n. o.
- zastopnik Športno-rekreacijskega društva Boča Izola

Livij JAKOMIN, profesor na fakulteti za pomorstvo in promet

- soustanovitelj družbe Narval, d. o. o.
- soustanovitelj Prinz Inštituta
- zastopnik Slovenskega društva za znanost v prometu, Portorož
- nekdanji član nadzornega sveta (zamenjal Tomaža Banovca, nekdanjega direktorja Urada RS za statistiko) Holdinga Slovenske železnice, d. d.
- nekdanji član nadzornega sveta (skupaj z Jožetom Leničem, nekdanjim predsednikom uprave Kad in Zavarovalnice Triglav) Intereurope, d. d.
- predsednik nadzornega sveta Borzno posredniške družbe, d. d., Ljubljana

Andrej PIRŠ, profesor na fakulteti za pomorstvo in promet

- zastopnik družbe Adriaship management, d. o. o., mednarodni prevozi in zastopstva, Koper; izvor kapitala: mešan (avstrijski)
- soustanovitelj I.B.C., zavarovalno posredovanje in svetovanje, d. o. o., Koper; izvor kapitala: mešan (italijanski)

Milan JELENC, profesor na fakulteti za pomorstvo in promet

- soustanovitelj Prinz Inštituta
- član uprave Intereurope, d. d.
- član nadzornega sveta SKB
- član nadzornega sveta STTC, skladiščno-transportni trgovinski center Maribor, d. d.

Vlada je močno načela monopol zasebne družbe SRC.SI, ki je vse od leta 2001 dalje upravljala z nekaterimi računalniškimi bazami vladnih služb. Ministrstvo za javno upravo je letos že drugi objavilo razpis, na katerega se je prijavil tudi cenovno bistveno ugodnejši ponudnik.

Da bi preprečili izbiro, poskušajo v družbi SRC.SI blokirati izbiro izvajalca, pri ponudnikih pa se po naših podatkih že pojavlja strah, da bi ministrstvo "potegnilo" s SRC.SI, saj naj bi bilo v vladnih službah več za-

SRC.SI izgublja monopol

poslenih, ki so prej delali ali sodelovali s to družbo. Minister Gregor Virant nam je dejal, da je trdno prepričan, da je nova vlada te naveze, kolikor jih je morda bilo, uspešno pretrgala, razpis, ki ga SRC.SI za zdaj še šno blokira, pa je pod nadzorom.

SRC.SI želi izločiti konkurenco

Direktorat za e-upravo in upravne procese, ki deluje pod okriljem ministrstva za javno upravo, je letos že drugi objavil javni razpis za izvajanje storitev podpore pri uporabi informacijske tehnologije za potrebe državnih zavodov Republike Slovenije in javnih zavodov. Okvirna cena razpisa je bila 1,5 milijarde tolarjev, čas izvajanja storitev pa naslednja tri leta. Po načrtih naj bi tokratni (drugi) razpis končali že 14. septembra 2005 ob 10. uri, odpiranje ponudb pa je bilo predvideno dan pozneje ob isti uri. Vendar se je pri tem zataknilo, saj je konzorcij, ki ga vodi družba SRC.SI, tik pred oddajo ponudbe vložil zahtevo za revizijo in s tem načrtovani postopek odpiranja ponudb ustavil. Konzorcij naj bi po naših podatkih želel doseči spremembo ene od točk iz javnega razpisa in s tem izločil kakršno koli konkurenco. Zadeva je pomembna, saj se je triletna pogodba, ki jo je družba SRC.SI oziroma konzorcij pod njenim vod-

stvom sklenil že s prejšnjo vlado, iztekla februarja letos. To pomeni, da nova naročila ministrstva ne morejo potekati po veljavni pogodbi, za novo pa si SRC.SI prizadeva, da ne bi bila sklenjena. Zakaj?

Drugi ponudnik za tretjino cenejši

Zato, ker so se na zadnji javni razpis za opravljanje tovrstnih storitev temeljito pripravila štiri podjetja in ustanovila konzorcij, ki je nato pri-

iz preteklih let zaračunava drugim ministrstvom. Za najmanj toliko naj bi bili namreč cenejši v prej omenjenem konzorciju (Aventa.si. Marand, Genis in Unistar). Po naših podatkih naj bi bil slednji ceno oblikoval tako, da je ceno izpred treh let povečal za priznано stopnjo rasti cen, s čimer naj bi bil zelo konkurenčen. Prav tako naj bi, potem ko bi začeli izvajati pogodbe, z novim pristopom zagotovil še dodatno znižanje

Možnost revizij

Minister Gregor Virant je že večkrat javno zatrdil, nam pa svojo odločitev spet potrdil, naj tisti, ki se morebiti počutijo ogoljufani pri javnih naročilih, vložijo zahtevo za revizijo. Minister pravi, da bo vsako zahtevo v sodelovanju s strokovnjaki preučil. Prepričan pa je, da je služba za javna naročila v okviru ministrstva zelo kvalitetna in vredna zaupanja.

pravil ponudbo za razpis, v nasprotju s SRC.SI pa je dokumentacijo tudi pravočasno oddal. Po naših podatkih je konzorcij družb Aventa.si, Marand, Genis in Unistar popolnoma usposobljen za opravljanje storitev, zahtevanih v razpisu, to pa je dokazal z vsemi potrebnimi referencami in zahtevanimi certifikati za ta dela. Pri tem se postavlja vprašanje, zakaj konzorcij SRC.SI ni oddal ponudbe. Po naših informacijah zato, ker bi zaradi konkurenčnosti drugega konzorcija na tem razpisu moral za približno 30 odstotkov znižati svoje cene, kot jih po razpisnih pogodbah

stroškov storitev. Na ta način bi lahko ministrstvo razpoložljiva sredstva uporabilo za posodabljanje in nadgradnjo obstoječih zmogljivosti.

SRC.SI je bilo monopolno podjetje Ropove vlade

Namesto da bi SRC.SI znižal ceno in se prilagodil novim razmeram, saj navsezadnje že nekaj let opravlja storitve za pomembnega naročnika (vlado), pa so se v tej družbi odločili za obstrukcijo regularnega in nemotenega delovanja ministrstva in upravnih služb v trenutku, ko so začeli resno konkurenco. S tem so

blokirali "normalno" delo in "normalno" plačilo naročnika, to je ministrstva za javno upravo. Vsemu temu pa se ne smemo čuditi, če vemo, da je bilo podjetje SRC.SI monopolno podjetje nekdanje Ropove vlade. Posebno ljubo je bilo Mirku Bandlju, generalnemu sekretarju vlade in predsedniku sveta maja letos odpravljenega vladnega centra za informatiko. Center, vodil ga je Marin Silič, je namreč večji del računalniške opreme za potrebe javne uprave kupoval prav pri zasebnem podjetju SRC.SI. V tem podjetju je kot vodja prodaje zaposlen Gregor Banič, sin Iva Baniča. Gregor Banič je tudi sekretar Lions Cluba Ljubljana Iliria (predsednik je Mirko Bandelj). Dodajmo, da je bila izvedba projektov elektronskih storitev za javno upravo v preteklih letih večkrat vprašljiva, organi pa so se odločali za informacijske projekte parcialnega značaja in nekoordinirane nakupe namizne računalniške strojne opreme, kar vse se je nato odrazilo v dodatnih nakupih in stroških vladnega urada. Takrat je šlo družbi SRC.SI odlično, na njihove prijateljske vezi pa nova vlada ne reagira več. Zato so se v SRC.SI odločili, da bodo storili vse, da bi izločili konkurenco. Na srečo davkoplačevalcev ima minister Virant glavo na pravem mestu.

Vida Kocjan

Ministrstvo za finance je objavilo že nekaj časa napovedane predloge sprememb davčne zakonodaje, ki bodo izboljšale položaj davkoplačevalcev.

S spremembami zakona o dohodnini ministrstvo za finance predvsem uvaja t. i. cedularno obdavčitev dobička iz kapitala (obdavčitev dobičkov, doseženih s prodajo vrednostnih papirjev in deležev v druž-

nosti pa so deležni tudi dediči takšnih vrednostnih papirjev. Investicijski kuponi vzajemnih skladov se iz poglavja o dohodkih iz premoženja selijo v poglavje o dobičku iz kapitala – prodaja in unovčitev investicijskega kupona bodo torej obdavčene kot prodaja kapitala, drugi dohodki iz tega vira pa bodo obdavčeni bodisi kot obresti, bodisi kot dividende. Ministrstvo zato z dopolnili iz zakona umika vse člene o posebni ureditvi za obdavčitev vzajemnih skladov.

Olajšanje za davkoplačevalce

bah, nepremičnin ter vzajemnih skladov), dohodkov iz obresti in dividend. Ti dohodki so po zdaj veljavnem zakonu lahko obdavčeni tudi po 50-odstotni stopnji, saj jih je po plačani akontaciji treba vključiti še v odmero dohodnine. Po novem predlogu ministrstva so izvzeti iz dohodninskih razredov in se obdavčijo po enotni 20-odstotni stopnji, kar se šteje kot dokončen davek, tako da dohodkov iz teh virov ne bo treba več vključiti še v dohodninsko napoved. Dobički, pridobljeni s prodajo vrednostnih papirjev in deležev v podjetjih, po predlogu ne bodo več oproščeni davka, če bo od pridobitve preteklo tri leta, temveč bodo obdavčeni po predlagani lestvici. Po tej lestvici se davčna stopnja pri obdavčitvi kapitala z začetnih 20 odstotkov znižuje vsakih pet let: po petih letih zdrsne na 15 odstotkov, po desetih na 10, po petnajstih letih na 5 odstotkov, po dvajsetih letih pa bo ka-

pital mogoče prodati brez davka.

Sprememba bo davčno manj ugodna za dolgoročne varčevalce, trgovanje na borzi pa bo lahko živahnije, saj meja med (visoko) obdavčitvijo in oprostitvijo plačila davka ni več tako ostra kot prej. Obdavčitev dohodkov iz vzajemnih skladov je po predlogih močno poenostavljena, saj odpadejo posamezne obdavčitve po deležih rasti. Dobiček ob prodaji investicijskega kupona se bo obravnaval enako kot dobiček ob prodaji delnic, torej se ne bodo več ugotavljali viri prihodkov vzajemnega sklada. Upoštevala se bo le razlika med prodajno in nakupno vrednostjo. V veljavnem zakonu se je namreč dobiček ob prodaji sklada razdelil na štiri dele, in sicer glede na njegov vir (kapitalski dobički, dividende, obresti, drugo). Predlog tako črta vse člene veljavnega zakona, ki urejajo kvalificiranost vzajemnih skladov, kar pomeni, da so tuji skladi zdaj davč-

no izenačeni z domačimi. Vlagatelji bodo tako dobili na voljo številne nove možnosti vlaganja brez dodatnih davčnih omejitev. Tudi obresti bodo, če bo predlog obveljal in ga bo potrdila vlada, obdavčene po predlagani lestvici, torej največ z 20 odstotki. Obresti na depozite pri bankah v Sloveniji in drugih državah članicah EU bodo po predlogu oproščene do zneska 100 tisoč tolarjev na letni ravni (prej 300 tisoč). Ne glede na predlagano lestvico obdavčitev pa bodo obresti iz depozitov v bankah v letih 2006 in 2007 še obdavčene po stopnji 15 odstotkov. Plačila davka pa so po predlogu oproščene obresti od obveznic Slovenske odškodninske družbe, če so obveznice prejeli upravičenci po zakonu, ki ureja denacionalizacijo. Iz obdavčitve so torej še naprej izvzete (prve) prodaje vrednostnih papirjev in deležev, pridobljenih v postopkih lastninskega preoblikovanja podjetij, enake ugod-

Ministrstvo za finance je z dopolnitvami iz 86. člena zakona v poglavju o dobičku iz kapitala odstranilo pretežne lastniške deleže. Za kapital štejejo še nepremičnine. V povezavi s prodajo stanovanj ministrstvo ohranja izjemo, ureditev iz 89. člena veljavnega zakona, po katerem ni obdavčitve kapitala pri prodaji stanovanja, v katerem je imel lastnik tri leta pred prodajo prijavljeno stalno prebivališče in je v njem živel.

Kaj se prinašajo davčne spremembe?

Predlogi sprememb prinašajo še precej drugih izboljšav in sprememb, ki bodo naš davčni sistem za korak približale uvedbi enotne davčne stopnje.

Davek od dohodka pravnih oseb. Dopolnila k zakonu o davku od dohodka pravnih oseb uvajajo olajšavo za spodbujanje raziskav in razvoja v obliki odbitka od davka, kar bo vsekakor spodbudno vpliva-

Spremembe davčne zakonodaje bodo poživile dogajanje na borzi.

Poslovanje manjših podjetij bo, če bodo predlogi sprejeti, razbremenjeno.

Obremenitev dela se bo s...

Na kratko

Kongres starejših

Od danes do sobote v Cankarjevem domu poteka 28. mednarodni kongres starejših EURAG.

V dobi informacijske družbe se medgeneracijski prepad vse bolj pogloblja, saj veliko starejših ne pozna novodobnih možnosti in oblik komunikacije. Poslanstvo kongresa je, da prek preučitve današnjega položaja starejših doseže sožitje

generacij. S pogledom v prihodnost pa želi že danes sprejeti tiste odločitve, ki bodo nacionalne politike usmerjale v zagotovitev stabilnega položaja starejšega dela evropskega prebivalstva.

Srečanje se začne danes ob 15. uri s sprejemom udeležencev in nadaljuje jutri z uradnim odprtjem kongresa predsednice EURAG Edmée Mangers-Anen, pozdravnimi nagovori in plenarnimi predavanji mednarodnih strokovnjakov s tega področja, med drugim Alexandra Sidorenka iz oddelka za ekonomske in socialne zadeve pri OZN.

Raziskave kažejo, da se zanimanje večine od stvarnih dobrin nagne k duhovnim šele po petdesetem letu; Carl Gustav Jung pravi, da le s starejšimi ljudmi kultura preživi. Z vlogo starejših v kulturi in umetnosti se bo ukvarjala ena od sedmih delovnih skupin, ki se bodo srečale v soboto. Druge bodo obravnavale psiho-socialni vidik, možnosti družbenega življenja starejših ipd. Dogodek, o katerem lahko več izveste v Kulturnem in kongresnem centru Cankarjev dom in je vsekakor vreden zanimanja, se bo končal v sobotnih večernih urah s poročili delovnih skupin in sklepni nagovori.

P. A.

V Cankarjevem domu bo od danes do sobote potekal 28. mednarodni kongres starejših EURAG.

lo na gospodarski razvoj Slovenije. Dopolnila k zakonu o davčnem postopku pa med drugim podaljšujejo rok za odlog plačila in obročno plačilo davka z 12 na 14 mesecev.

DDV. Z dopolnili k zakonu o davku na dodano vrednost ministrstvo med drugim uvaja načelo plačane realizacije pri plačilu davka, kar bo precej razbremenilo manjša podjetja, saj jim ne bo več treba plačevati davka, še preden bodo dobili plačilo za svoje izdelke ali storitve. Načelo plačane realizacije, plačilo davka na dodano vrednost ob prejemu plačila za blago ali storitev, bodo po predlogu ministrstva smeli uporabljati zavezanci, pri katerih 12-mesečni obdavčeni promet ne preseže 50 milijonov tolarjev, a le pri poslih v državi, pri izvozu v tujino ali uvozu iz nje pa bo še naprej mogoče upo-

Ministrstvo je upoštevalo del predlogov, ki jih je pripravila skupina Marka Kranjca.

rabljeni le tako imenovano načelo fakturirane realizacije, to je plačilo davka ob izstavljenem računu. V znesek 50 milijonov se ne bo štela prodaja osnovnih sredstev, pri povezanih osebah pa za mejni znesek obdavčenega prometa velja skupni

promet povezanih oseb. Predlog zakona navaja tudi izjema, pri katerih načela plačanega računa ne bo mogoče uporabljati, na primer pri pogodbah o finančnem najemu, pri katerem je prenos lastninske pravice opravljen s plačilom zadnjega obroka.

Obdavčitev plač. S spremembami v zakonu o davku na izplačane plače se znižuje stopnja davka; obdavčitev plač se bo z davkom na izplačane plače po predlogu ministrstva za finance znižala v vseh davčnih razredih za petino. To pomeni, da bodo lahko delodajalci pri vsaki izplačani povprečni plači (julija je znašala skoraj 272 tisočakov) prihranili nekaj manj kot 2.200 tolarjev na mesec. V predlogu zakona o spremembah obdavčitve po zakonu o davku na izplačane plače ministrstvo za finance veljavne stopnje znižuje za 20 odstotkov, tako da znašajo: brez obdavčitve bodo še naprej brutoplače do 165.000 tolarjev, pri plačah do 400.000 tolarjev bo davčna stopnja tri odstotna, pri plačah od 400.000 do 750.000 tisoč tolarjev 6,3-odstotna in pri plačah nad 750.000 tolarjev 11,8-odstotna. Tudi zdaj so iz obdavčitve izvzete kosmate plače do 165.000 tolarjev, za višje razrede, ki so razmejeni enako kakor v predlaganem dopolnilu, pa so veljavne stopnje 3,8-, 7,8- in najvišja 14,8-odstotna. Postopno zniževanje davčne obremenitve osebnih dohodkov je vsekakor izrednega pomena za gospodarsko prihodnost Slovenije, saj so slovenske plače skoraj najbolj obremenjene z davki in prispevki v Evropi, kar je do slej precej zaviralo gospodarsko rast.

Obdavčeni dohodki in študenti. Po progresivni lestvici, ki je ministrstvo ne spreminja, bodo še naprej obdavčeni dohodki iz zaposlitve in dejavnosti, iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, dohodki iz oddajanja premoženja v najem, dohodki iz prenosa premoženjskih pravic in vsi drugi dohodki, ki jih ne zajema cedularna obdavčitev. Ministrstvo ne spreminja obdavčitve študentov.

Vplivi davčne reforme

V predlogih sprememb se kažejo prvi zametki uvajanja 20-odstotne enotne davčne stopnje (EDS). Vsa ta

dopolnila bodo veljala od 1. januarja 2006, če se bosta z njimi strinjala vlada in državni zbor. Ministrstvo za finance med dopolnila, ki jih predlaga k zakonu o dohodnini, ni vključilo dohodninske lestvice s tremi razredi in stopnjami 17, 28 in 42 odstotkov – takšno lestvico je v svoj osnutek prenovljenega zakona vključila delovna skupina za prenovo davčnih zakonov, ki jo je vodil Marko Kranjec.

Predvideva se, da bodo vlagatelji precej optimizirali davčni status. Poleg tega strokovnjaki še predvidevajo, da bo zaradi predlaganega znižanja stopnje obdavčitve dobičkov na 20 odstotkov po novem letu prišlo do večjega izplačila dobičkov kot do zdaj, kar bo prav gotovo povečalo prilive v proračun. Na drugi strani pa bo v tem letu najverjetneje prišlo do povečane prodaje deležev, ki jih imajo lastniki več kot tri leta in so morebiti ustvarjeni kapitalski dobički ta čas zunaj obdavčitve.

Predlagane spremembe so vsek-

kor pomemben korak k poenostavitvi nadvse zapletene slovenske davčne zakonodaje, ki je prava muka za davčne zavezance in povzroča mnoge nepotrebne stroške. Hkrati tudi nekoliko znižujejo nekatere močno previsoke davke, ki so nam jih na pleča naložile prejšnje vlade. Na finančno ministrstvo pa že letijo očitki, da reforma ni dovolj korenita. Izrekajo jih predvsem tisti, ki so v preteklosti sodelovali pri tikanju sedanje izredno zapletene zakonodaje z enormno visokimi davki. Še pomembneje pa se je zavedati, da manevrskega prostora za prepotrebno znižanje davkov ta čas ni veliko, saj si v času pred prevzemom evra ne moremo privoščiti eksperimentov, ki bi nas lahko drago stali. Finančni minister Andrej Bajuk je torej ravnal nadvse pogumno, ko se je, razpet med potrebami požrešnega državnega aparata na eni strani in mnogo preveč z davki obremenjenega gospodarstva na drugi, odločil za prepotrebno reformiranje davčne zakonodaje.

Denis Vengust

membo davčne zakonodaje v prihodnje zmanjšala.

Aerodrom Maribor, d. o. o., se zadnja leta sooča z velikimi likvidnostnimi težavami. Leta 2002 je družbo skupaj z delom letališke infrastrukture kupil slovenjgraški Prevent, d. d., kot lastnica pa se na njem pojavlja tudi država. Mariborsko letališče bi rad s tremi dnevnimi linijami uporabljal irski nizkocenovni prevoznik Ryanair.

Ustanovitev mariborskega letališča sega v leto 1976, kot podjetje v javni lasti pa je delovalo vse do leta 2002. Kot smo že omenili, je leta 2002 družba Prevent kupila gospodarsko družbo Aerodrom Maribor. Prevent je v

Foto: MIA MEDIA

Prebujajoče se letališče?

minulih letih, odkar se na letališču pojavlja kot lastnik, vložil precej sredstev v obnovo letališke infrastrukture. Obnavljal je tudi tisto infrastrukturo, ki je v lasti države, v zameno za to pa naj bi se s prejšnjo vlado dogovarjal za povečanje svojega lastniškega deleža v Aerodromu Maribor.

Do 300.000 potnikov na leto?

Za komentar dogodkov, ki v zadnjem času spremljajo problematiko mariborskega letališča, smo zaprosili direktorja Aerodroma Maribor Silva Ambroža. O nejasnem stanju med državo in letališčem je dejal, da je "nerešen problem med državo in letališčem pogodba o najemu letališke infrastrukture oziroma koncesijska pogodba. Ta pogodba se rešuje že štiri leta, zdaj pa se je v njeno reševanje vključil tudi minister za promet in prepričani smo, da bo z njegovo pomočjo prišlo do konstruktivne rešitve". Direktor Ambrož je prej velikokrat tarnal nad neaktivnostjo države pri reševanju mariborskega letališča, sedanjí minister za promet Janez Božič pa naj bi se takoj zavzel za rešitev tega problema. Po nekaterih informacijah naj bi tako že začeli obnavljati hidrantno omrežje, nameščati ograjo okoli le-

tališča, v kratkem pa naj bi začeli nameščati tudi radio-navigacijsko opremo. Ta oprema bo omogočala pristajanje letal tudi ob zmanjšani vidljivosti, treba bo le še postaviti luči ob letališki stezi. Do sedaj so namreč v Mariboru letala lahko pristajala le v lepem vremenu in samo podnevi.

O Ryanairovem prihodu na mariborsko letališče je Ambrož dejal, da "so možnosti velike, vendar bo treba pripraviti letališko infrastrukturo tako, da bo letališče lahko sprejelo in odpravilo večje število potnikov in tudi letal. Prihod Ryanaira pomeni za letališče ter ožjo in širšo regijo velik izliv, velik priliv turistov, polnjenje tu-

rističnih zmogljivosti in nove zaposlitve v storitvenih dejavnostih. Mesto Maribor in celotna vzhodna Slovenija razpolagata s približno 25.000 namestitvenimi zmogljivostmi. Zato smo prepričani, da bomo z dobro organizacijo te turiste lahko lepo sprejeli in oskrbeli". O pritiskih, ki naj bi jih Ryanair izvajal na letališče, da bi čim hitreje podpisali pogodbo, je dejal, da jim Ryanair nikoli ni določil roka, vendar mora biti v "našem interesu in v interesu cele Slovenije, da se to zgodi čim prej". "Dnevno namreč izgublamo velik dohodek in možnosti za razvoj turizma. Država je lastnica letališke infrastrukture, ki je v zelo slabem sta-

nju in mora biti obnovljena in prilagojena današnjim standardom. Delna obnova že poteka in prepričani smo, da bo vlada RS poskrbela tudi za preostalo obnovo infrastrukture, ki je v njeni lasti, saj lahko velik del sredstev dobi iz evropskih skladov kot nepovratna sredstva," je poudaril Ambrož. Nizkocenovni prevoznik bi po njegovo prinesel veliko prepoznavnost severnovzhodnega dela Slovenije v svetu. Ob prihodu Ryanaira v Maribor bi z odpiranjem novih linij v bližnji prihodnosti lahko pričakovali do 300.000 potnikov letno. Ryanair bi mariborsko letališče uporabljal za tri linije, v London, Frankfurt in Barcelono, in to vsak dan.

Kaj dela agencija za letalstvo?

Za komentar smo zaprosili tudi državnega sekretarja na ministrstvu za promet in vodjo direktorata za letalstvo Jožefa Slano. O deležu, ki ga ima država v Aerodromu Maribor, nam je dejal, da je Republika Slovenija lastnica ožjega dela letališke infrastrukture (letalski del letališča) vključno z objekti navigacijskih služb zračnega prometa in dela poslovnih prostorov. Aerodrom Maribor je lastnik zemeljskega dela letališča.

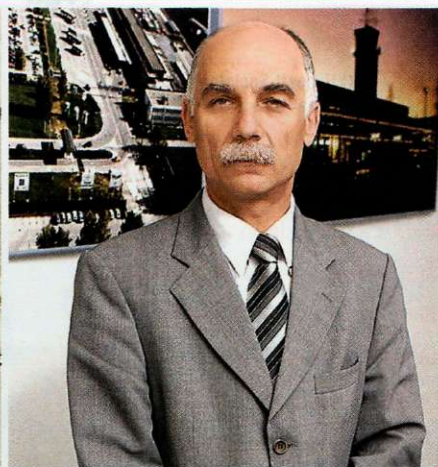
Bomo že v bližnji prihodnosti lahko poleteli v London, Frankfurt in Barcelono z nizkocenovnim ponudnikom? Potniki in tudi turistični delavci bi bili te pridobitve zelo veseli. Svoje čarterske lete je pripravljena v Maribor preseliti tudi Adria Airways.

Direktor Aerodroma Maribor Silvo Ambrož pravi, da jim Ryanair sicer ni določil roka, do kdaj morajo podpisati pogodbo, vendar pa jih ne bo čakal v nedogled. Lahko bi izbral drugo lokacijo in mariborsko letališče bi bilo še vedno na robu preživetja.

V problematiko mariborskega letališča se je zelo aktivno vključil tudi minister za promet Janez Božič.

Sekretar na ministrstvu za promet in vodja direktorata za letalstvo Jožef Slana napoveduje obnovo letališča v skladu s proračunskimi zmoglostmi države.

Uprava RS za civilno letalstvo izvaja program obnove in posodobitev letališča v skladu z dogovorom o prioritetah in sprejetim proračunom RS. Glede na to, da se za obnovo črpajo tudi evropska sredstva, se morajo vsi postopki voditi brez najmanjše napake, strogo po predpisih o javnih naročilih vključno z objavami v evropskem uradnem listu. Ker je ponudba opreme in storitev za področje graditve in opremljanja letališč na slovenskem trgu zelo omejena in ker so postopki zaradi objav v evropskem uradnem listu izredno dolgotrajni, so bili nekateri razpisi tudi neuspešni. Zaradi rokovnih omejitev jih v istem proračunskem letu tudi ni bilo mogoče ponoviti, kar je povzročilo, da nekatere investicije še niso končane, na primer izdelava projektov obnove potniškega kompleksa. O koncesijski pogodbi, ki naj bi bila največji problem med državo in Aerodromom Maribor, pa je dejal, da se vsi zavedajo, da je prejšnja pogodba neustrezna, zato je treba skle-

niti novo. "Strinjamo se tudi z glavnino vsebine pripravljenega predloga nove pogodbe, soglasje pa še vedno ni doseženo glede višine najemnine in nekaterih obveznosti Aerodroma Maribor glede vzdrževanja letališke infrastrukture, zavarovanj pogodb s hipoteko na objektu v lasti Aerodroma Maribor, d. o. o., plačevanje najemnine je predvideno za nazaj, ter nadaljnjih posodobitev in razširitev letališča", je dejal Slana. Za konec smo ga povprašali, kako se država oz. ministrstvo vključuje v pridobivanje družb, kot je Ryanair. "Mislim, da ima ministrstvo za promet zelo omejene možnosti pri pridobivanju družb, kot je Ryanair. Kolikor poznamo to letalsko družbo, pa verjetno ne bi smelo biti problemov z izdajo dovoljenja za nastopanje na kateri koli liniji z letališča Maribor.

Iz Maribora tudi Adria?

V zadnjih dneh je v javnost pričurljala zanimiva novost. Po besedah predsednika uprave Adrie Airways

Branka Lučovnika pri Adrii že nekaj časa razmišljajo, da bi najprej del, nato pa celo ves čarterski promet preselili z brniškega letališča na mariborskega. Direktor Ambrož je dejal, da so imeli o tem samo en informativni pogovor. Vsekakor pa je Adria zelo dobrodošla na njihovem letališču. Seveda je odločitev predvsem na strani Adrie, če pa bi mariborsko letališče pridobilo tako Ryanair kot Adrio, bi to pomenilo veliko povečanje prometa na letališču. Na vprašanje o maksimalnih zmogljivostih letališča nam je direktor Ambrož odgovoril, da bi lahko prepeljali okoli 500.000 potnikov letno, če bi imeli dobro načrtovane lete. Za pojasnilo v zvezi z dogovarjanjem med Aerodromom Maribor in Adrio smo prosili tudi Tomaža Kostanjška, direktorja marketinga in prodaje pri Adrii. Dejal je, da se z Mariborom o sodelovanju dogovarjajo že nekaj časa. Predvsem so aktualni čarterski leti, ki bi jih moralo biti čim več, da bi bili lahko čim cenejši. "Gre za veliko območ-

je, v njem pa so nekateri t. i. tour operaterji (naročniki čarterskih letov) iz spodnje Avstrije in Hrvaške, s katerimi sodelujemo, in bi jim čarterski leti iz Maribora gotovo koristili. Vse pa je seveda odvisno od njihovih zahtev," meni Kostanjšek. Na vprašanje, koliko cenejša bi bila mariborska ponudba od ljubljanske, je odgovoril: "Ponudba mariborskega letališča bi bila gotovo ugodnejša od ponudbe ljubljanskega, saj je letališče manjše." Da bi dobili predstavbo, za koliko poleto bi v tem primeru šlo, smo ga povprašali še o vseh letošnjih letih Adrie. "Do avgusta smo opravili 13.344 letov, od tega je bilo rednih 11.820. Drugo so bili čarterski leti."

Mariborsko letališče ima torej kar nekaj asov v rokavu, vprašanje je le, kako jih bo znalo izkoristiti. Vsekakor potrebuje pomoč in spodbudo države, veliko pa bo moralo storiti tudi samo. Če bi bilo sodelovanje z državo zgledno, lahko tudi vzhodna Slovenija pričakuje turistični razcvet.

Gregor Drnovšek

PRIMORKA
tv poletite z nami

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

- informacije
- šport
- izobraževanje
- kultura
- zabava

Aktivnosti Socialne akademije potekajo na Zavodu sv. Stanislava.

Neformalno izobraževanje postaja v zadnjih letih čedalje pomembnejše. Dejstvo je namreč, da samo formalna izobrazba pogosto ne zadošča več, da bi se lahko znašli v vse bolj kompleksni družbi, ki od posameznika terja čedalje več znanja, tega pa ne more pridobiti samo v obstoječem šolskem sistemu.

Problem (srednje)šolskega in univerzitetnega sistema pa je tudi v tem, da človeka izobražuje le v okvi-

Fotografije: SAFO

Širjenje obzorij

ru njegove poklicne usmeritve, medtem ko pogosto primanjkuje širine, ki je potrebna v njegovem javnem nastopanju. Posebej je to problematično pri ljudeh, ki se izobražujejo ali pa so zaposleni na področju tehnike ali naravoslovja in jim primanjkuje spodbud pri pridobivanju znanj za učinkovito javno nastopanje. Iz tega razloga je pred osmimi leti nastala pobuda za ustanovitev Socialne akademije, katere glavna ustanoviteljica sta društvi Mladinski ceh (s sedežem v Salezijanskem mladinskem centru na Rakovniku v Ljubljani) in Slovenski katoliški izobraženci (SKI).

Socialna akademija kot priložnost

Socialna akademija je enoletni študijski program, ki je nastal po zgledu podobnih programov, ki jih izvajajo v tujini. Tako je na primer zelo znana dunajska Socialna akademija, na kateri so se izobraževali tudi Slovenci, ki so ta model prenesli v Slovenijo. Njen program ima tako obliko enoletnega (izrednega) študija, študijske aktivnosti pa se izvajajo ob koncu tedna, to je v petek popoldne in v soboto čez dan. V program

je tako zajetih skupaj dvajset koncev tedna, ki pa so razporejeni v različne programske sklope. Ti so: komuniciranje, sodobni etični, filozofski in politični tokovi (politična filozofija), pravo in pravni red, novejša slovenska politična, družbena in gospodarska zgodovina, ekonomija in etika, družbeni nauk Cerkev ter Slovenija v Evropi in svetu (skupno 250 ur). K programu sodita še dve ekskurziji v zamejstvo (Tržaško in Koroško). Vodja študija na Socialni akademiji je mariborski pomožni škof dr. Anton Stres, kot predavatelji pa med drugim sodelujejo dr. Anton Jamnik, Ida Baš, dr. Bogdan Kolar, dr. Borut Košir, dr. Janez Markeš, mag. Božo Rustja, dr. Ivan Štuhec in še nekateri. Študij

poteka v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

Bogat študijski program

Kot smo že omenili, je program sestavljen iz več sklopov, ki so primerno razporejeni. Prvi sklop je namenjen komuniciranju, saj je treba za vsako javno delovanje poznati nekaj temeljnih pravil o komuniciranju, moderaciji, govorništvu in nastopanju pred občinstvom, treba pa je tudi znati obvladovati in reševati konfliktno situacije in vodenje skupin. Slušatelji se seznani s teorijo in prakso komuniciranja, tudi pisanja zahtevnejših sestavkov. Poudarek je na praktičnih vajah delovanja v skupini, nastopanja v javnosti, pose-

bej na televiziji in radiu. Drugi sklop obravnava najpomembnejše sodobne miselne tokove (razsvetljenstvo, idealizem, materializem, liberalizem, personalizem), predvsem pa politične teorije, ki so v zadnjih stoletjih odločilno vplivale na razvoj sodobnega sveta in še danes določajo naše življenje v narodni in državni skupnosti. Tretji sklop se nanaša na temeljne prava in pravni red. Ker je sodobna država pravna država, je za vsako javno delovanje in nastopanje nujno poznavanje splošnih temeljnih pravnih načel in ustavne ureditve države. Omenjeni sklop obravnava temeljne pravne pojme, ustavno ureditev Republike Slovenije, varstvo človekovih pravic in temeljna zakonska določila na področju državne uprave, kazenskega prava, civilnega prava in pravnih postopkov. Četrty sklop je namenjen spoznavanju družbenega nauka Cerkev, ki je ob koncu 19. stoletja, ko je izšla prva sodobna papeška socialna okrožnica, postal pomemben idejni dejavnik pri oblikovanju sodobne evropske družbe. S svojimi temeljnimi načeli o presežnosti človeške osebe, solidarnosti, subsidiarnosti in skupnem dobrem še danes pomeni po-

Dr. Ivan Štuhec na Socialni akademiji predava družbeni nauk Cerkev.

Vodja Socialne akademije je dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof.

membrno etično vodilo za družbeno in politično delovanje. Sklop družbenih nauk Cerkve obravnava temeljne ideje tega nauka in njegove zgodovinske vplive. Peti sklop se nanaša na novejšo politično, družbeno in gospodarsko zgodovino. Srednja Evropa in z njo vred Slovenija je po francoski revoluciji in Dunajskem kongresu doživela pomembne politične, gospodarske in socialne spremembe in razvoj, ki je pripeljal do današnjega stanja na tem področju. Tako današnjega stanja ni mogoče razumeti brez upoštevanja zgodovine zadnjih dveh stoletij. Naslednji sklop je posvečen ekonomiji in etiki. Gospodarska vprašanja so v sodobnem svetu pomemben dejavnik tudi v osebnem življenju vsakega posameznika. Zato se je treba najprej dobro seznaniti s temeljnimi pojmi in zakonitostmi gospodarstva. Gospodarstvo pogosto velja za "čisto" stroko, kjer ni mesta za etična načela. Toda tako brezvrednostno gledanje na gospodarstvo je čedalje spornejše, saj imajo velike gospodarske odločitve od-

seveda niso samo predavanja, ampak tudi praktično delo, ki poteka po skupinah ob pomoči moderatorjev. Uporabljen je interaktivni način dela, ki je pokazal dobre rezultate na že uveljavljenih socialnih akademijah po Evropi. Poudarek je predvsem na ustvarjalnem delu v skupinah. Pri vsakem predmetu po uvodnih predavanjih poteka delo po skupinah ob pomoči predavateljev in asistentov-moderatorjev. Delo skupin je metodično oblikovano na znanju, ki ga slušatelji pridobijo na začetku študija pri komuniciranju. Kot pravi Jože Gornik z Mladinskega ceha na spletni strani Socialne akademije, je interaktivni način dela "najboljša metoda dela v neformalnem izobraževanju, ki preмага formalnost in ponuja udeležencem nov prostor za izražanje".

Študij na Socialni akademiji je namenjen vsem, ki imajo vsaj srednješolsko izobrazbo. Tako se na študij – letna omejitev je 25 slušateljev – prijavljajo študentje, izobraženci, poslovneži in celo upokojenci. Cena

Udeleženci Socialne akademije morajo imeti vsaj srednješolsko izobrazbo.

ločilne posledice za življenje vseh državljanov in celo vseh prebivalcev sveta. Poleg temeljnega poznavanja ekonomije se slušatelji seznanijo tudi z etičnimi vprašanji, ki se postavljajo na tem področju (npr. brezposelnost, socialno razslojevanje). Prav njim je posvečena posebna pozornost. V sklopu dveh strokovnih ekskurzij v zamejstvo se slušatelji seznanijo z narodnostnopolitičnimi problemi slovenske manjšine v Italiji in Avstriji. Posebej se seznanijo s spremembami in novimi možnostmi, ki jih nam in manjšinama prinaša vstop Slovenije v EU.

Način dela

Dejavnost Socialne akademije pa

študija je 90 tisoč tolarjev (potreben je pristop k društvu SKI, saj se za izobraževanje članov ne plača 20-odstotni davek), mogoča pa je tudi pomoč stipendijskega sklada. Po opravljenem študiju (obisk predavanj in opravljen praktični del študija v posameznih sklopih) slušatelji prejmejo diplome. Več informacij o Socialni akademiji lahko dobite na društvih Slovenski katoliški izobraženci in Mladinski ceh (tel: 01/427-71-40, 031/31-30-31) ali na elektronskem naslovu: info@socialna-akademija.org in ceh@mldinski-ceh.si. Socialna akademija je podrobno predstavljena tudi na spletni strani www.socialna-akademija.org.

Gasper Blazič

Student naj bo

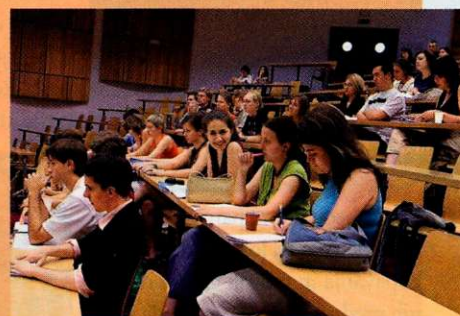
Število študentov v univerzitetnih mestih se iz leta v leto večja, mestne predele, kjer so fakultete, pa v študijskih mesecih preplavijo mladi. Veliko jih prihaja iz oddaljenih krajev, zato si morajo v univerzitetnih središčih poiskati začasno prebivališče, kar pa je lahko velik strošek.

Nekateri si streho nad glavo poiščejo v študentskih domovih, nekateri pri zasebnikih. Sob v študentskih domovih je zadnja leta že po pravilu premalo, nekateri zasebniki pa tudi manjše in za bivanje večkrat neprimerne prostore oddajajo po oderuških cenah.

Večina študentskih domov je starejšega datuma in dotrajana. Zadnji dom v Ljubljani je bil denimo zgrajen skoraj pred deseti leti. Tako več domov ne ustreza zahtevam Pravilnika o minimalnih prostorskih pogojih za gradnjo in opremljanje študentskih domov iz leta 2002. Pri tem so največji problem staro pohištvo, azbestne strehe, te pospešeno zamenjujejo, in pomanjkanje spletne povezave, ki jo bodo glede na nacionalni program uvedli le v novogradnje. Ta čas v Ljubljani gradijo tri nove študentske domove, ki pa bodo vselji-

vi šele prihodnjo pomlad. Domovi FDV, Poljane in Litostroj bodo skupaj zagotovili 869 dodatnih postelj v sodobno opremljenih sobah.

Po podatkih Študentskih domov bo letos brez subvencioniranega bivanja ostalo slabih pet tisoč prosilcev, zato bodo streho nad glavo iskali pri zasebnikih. Te je h gostoljubnosti do študentov med drugim pozval minister za okolje in prostor Janez Podobnik in dejal, da se vlada "zavzema za to, da bi se čim prej končal projekt prenove in graditve študentskih bivalnih zmožljivosti, ki bo zagotovil 2.530 novih postelj v študentskih domovih".

Že več let primanjkuje postelj v študentskih domovih, nekatere zgradbe so dotrajane, novi domovi pa bodo vseljivi šele prihodnjo pomlad.

Čas študija za mladega človeka ni le čas formalnega izobraževanja. Za mnoge je to prvi stik z zunanjim svetom in prva priložnost, da se navadijo samostojnosti. Zato je toliko pomembnejše, da se jim v tem obdobju zagotovi primerno bivalno in študijsko okolje. **Peter Avsenik**

Odperta vrata

Ob letosnjih Dnevih evropske kulturne dediščine so Vatikanski muzeji odprli svoja vrata za vse obiskovalce, tokrat brez vstopnine. Zastonj si je tako mogoče ogledati vse oddelke kakor tudi rimske katakombe. Hkrati so odprli razstavi Sarkofag obeh testamentov in o umetnosti v katakombah. Sveti sedež je dogodkom nadel geslo "Spomin in identiteta - Cerkevna tradicija v medkulturnem dialogu". Dnevi evropske kulturne dediščine potekajo po evropskih državah v različnih terminih, in to septembra in oktobra. V Italiji so jih osredinili na konec tedna, 24. in 25. septembra. V Avstriji jih bodo označili 7. oktobra (za šole) in 9. oktobra, nosilna tema je letos Obnova.

Iz rimskih časov

Italijan Luca Mori iz vasi Sorbolo blizu Parme je po naključju odkril ostanke vile iz časov starega Rima, ko je po internetu iskal zemljevide svojega rojstnega kraja. Ko je brskal po spletnih straneh Google Earth in Google Maps, je naletel na nenavadne pravokotne oblike, vrisane na lokalnem zemljevidu. Svoje odkritje je za-

upal arheologom s parmske univerze, ti pa so na tej lokaciji opravili izkopavanja in odkrili dele keramičnih predmetov ter potrdili, da je bila v času starega Rima tam vila.

Najdena slika

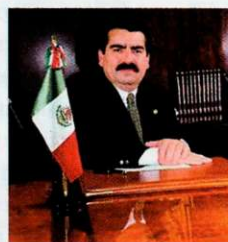
Po skoraj petih letih, kolikor je minilo od kraje Rembrandtove slike v Narodnem muzeju v Stockholmu, je ta zdaj v rokah danske policije. Slednja je v raciji v hotelu v središču mesta aretirala štiri ljudi, dva iraška nacionalista, Šveda in Gambijca. Rembrandtov avtoportret in dve sliki

Augusta Renoirja iz leta 1630 so konec decembra leta 2000 iz stockholmskega nacionalnega muzeja ukradli trije oboroženi in zamaskirani moški. Tatovi so s kraja zločina pobegnili s čolnom, zasidranim v bližnjem pristanišču. Vrednost Rembrandtove slike ocenjujejo na 42 milijonov dolarjev oziroma 34 milijonov evrov. Operacija je sad tesnega sodelovanja med FBI in švedsko policijo, sprožila pa jo je novica, da želi nekdo prodati sliko. Slika je bila nepoškodovana in še vedno v prvotnem okviru. Eno od Renoirjevih slik, ki so jo ukradli skupaj z Rembrandtovo, je policija že našla, druga je še neznanko kje.

Nesreča

Na goratem območju v bližini mehiške prestolnice Ciudad de Mexico je strmoglavil helikopter. Pri tem je življenje izgubilo osem ljudi, med njimi mehiški minister za javno varnost Ramon Martin Huerte in direktor zvezne policije Tomas Valencia. Huerte si je prizadeval za boj proti organiziranemu kriminalu in nezakoniti trgovini z mamilii. S sodelavci je poletel z letališča v Ciudad de Mexico, od koder so bili na poti v 70 kilometrov oddaljeno La Palmo, kjer naj bi se v tamkajšnjem zaporu udeležili neke slovesnosti.

Ubog i in lačni

V Somaliji, kjer že 14 let divja državljanska vojna, pomanjkanje hrane grozi skoraj milijonu ljudi. ZN

ocenjujejo, da nujno pomoč potrebuje skoraj milijon ljudi, med katerimi je od 370.000 do 400.000 razseljenih oseb. 345.000 ljudi je v življenjski krizi, 197.000 pa jih je v humanitarnih težavah. V posameznih delih države je podhranjenih 20 odstotkov prebivalcev. V Somaliji, državi na afriškem rogu z desetimi milijoni prebivalcev, že od leta 1991, ko je bil odstavljen diktator Mohamed Said Barre, vlada anarhija in nasilje. Dostavo humanitarne pomoči ovirajo napadi na sodelavce človekoljubnih organizacij.

Pivske kopeli

Turisti na Tirolskem lahko obiščejo prve pivske kopeli na svetu, ki so jih odprli v gradu Starkenberg blizu Imsta. Tovrstne kopeli so v prvi vrsti namenjene lajšanju in premagovanju zdravstvenih težav, ne pa popivanju. Sedem bazenov

je napolnjenih s kvasnim stranskim proizvodom piva, ki se nalaga na dnu sodov in pomaga pri zdravljenju številnih kožnih bolezni. Pivske kopeli so del razstave z naslovom Mit

piva, ki se razteza na 4.000 kvadratnih metrih razstavne površine. Obiskovalci imajo tako možnost, da se o tej pi-jaci in njeni proizvodnji veliko naučijo. Pivo v gradu Starkenberg varijo že od leta 1810.

Keltsko naselje

Na severu Švice so arheologi odkrili keltsko naselje, staro okoli 2.800 let. Naselje blizu Fricka v kantonu Aargau datira iz 9. stoletja pred našim štetjem. Znanstveniki so odkrili velike kupe kamnov, ki so bili temelji lesenih naselbin Keltoev, pa tudi razne predmete: keramiko, živalske kosti in karbonizirane ostanke žit. Blizu keltskega naselja so odkrili tudi rimske grobove iz 1. stoletja n. št., v katerih so bili keramični predmeti, steklene posode in brozasti nakit. Zdi se, da so grobovi pripadali isti družini.

Povečevanje rodnosti

Grško ministrstvo za gospodarstvo je napovedalo izplačilo dodatka v višini 2.000 evrov vsaki grkinji, ki bo rodila tretjega otroka. Namen tega zakonskega predloga, ki naj bi začel veljati leta 2006, je dvig rodnosti v Grčiji, saj je ta ena najnižjih v Evropski uniji. V letu 2007 načrtujejo nagrado v višini 2.500 evrov. Ta

ukrep bo veljal za otroke, ki bodo rojeni po sprejetju tega zakona. Družine s tremi otroki bodo deležne tudi davčnih olajšav pri nakupu avto-

mobilov in drugih ugodnosti, ki sedaj veljajo za družine s štirimi otroki. Stopnja rodnosti v Grčiji je leta 2003 znašala 1,3 otroka na žensko. Otroški dodatki in davčne olajšave ta čas zajemajo le družine s štirimi otroki.

Grand Palais

Po 12 letih, kolikor so trajala 100 milijonov vredna obnovitvena dela, je svoja vrata znova odprl eden pariških arhitekturnih biserov – Grand Palais. Palačo so odprli v času kulturnega konca tedna v Parizu; ob tej priložnosti so na ogled slike iz Louisiane, še posebej francoske četrti v New Orleansu. Francosko kulturno ministrstvo je svojo solidarnost z žrtvami Katrine izkazalo tudi z več dže-

zovskimi koncerti. Pod veliko stekleno in jekleno kupolo Grand Palaisa so pripravili velik spektakel luči in zvoka, razstavili pa so tudi ročno pobarvana globusa iz 17. stoletja.

Na Marsu potres

Strokovnjaki ameriške vesoljske agencije NASA so sporočili, da so nedavno na Marsu zaznali več geoloških in termičnih sprememb, ki jih je verjetno povzročil potres. Vesoljsko plovilo Mars Global Surveyor je aprila naredilo več posnetkov. Ti so pokazali na več razpok na Marsovih peščenih sipinah, ki jih pred tremi leti ni bilo, in upadanje usedlin zamrznjenega ogljikovega dioksida na pla-

netovem južnem polu. Slednje naj bi po ocenah agencije NASA kazalo na podnebne spremembe. Znanstveniki pričakujejo, da bo potrebne informacije o Marsu zbiral še nadaljnjih pet do deset let. Sicer pa nad Marsom ta čas kroži še evropska sonda Mars Express, ki prav tako skuša razvozlati skrivnosti rdečega planeta.

Milijarda

Največji izdelovalec mobilnih telefonov na svetu Nokia je doslej po vsem svetu prodal že milijardo mobilnih telefonov, mobilnike pa uporablja že dve milijardi ljudi. Finski telekomunikacijski koncern je svoj milijardti mobilni telefon prodal letos poleti v Nigeriji. Pri tem v Nokii pojasnjujejo, da bodo prav razvijajoči se trgi, kot je Nigerija, pomembno pripomogli k rasti števila uporabnikov do treh milijard do leta 2010. Leta 1998 je Nokia izdelala svoj 100-milijonti mobilni telefon in postala njihov največji izdelovalec na svetu. V letu 2004 je po vsem svetu prodala 207 milijonov mobilnikov.

Koruptivni sodnik

V Beogradu so priprli sodnika vrhovnega sodišča Srbije Ljubomirja Vučkovića in namestnika posebne gozila za organizirani kriminal Milana Radovanovića. Prvega sumijo, da je prejel podkupnino v sodnem postopku proti kriminalni združbi iz Kruševca, drugega pa, da je v istem postopku enemu obtožencu odkril uradno skrivnost. Radovanovića aretacija utegne znova upočasniti sojenje osumljencem za umor srbskega premierja Zorana Đinđića.

Vučković je osumljen, da je od kriminalne združbe iz Kruševca prejel 200.000 evrov. Za ta denar naj bi bil provoobtoženemu Zoranu Jotiću poskušal omogočiti odpravo pripora in skrajšanje zaporne kazni. Radovanovića pa so priprli zaradi suma, da je vodjo kriminalne združbe z juga Srbije Jotića po posredniku v

preiskovalnem zaporu opozoril, da njegovim pogovorom prisluškujejo.

Izlet na Luno

ZDA bodo leta 2018 poslale na Luno štiri astronave. Četverica naj bi na satelitu ostala teden dni, kar pomeni, da bodo astronauti imeli štirikrat več časa na Luni kot člani misij Apollo, ki so tja nazadnje poleteli leta 1972. NASA bo sestavila novo raketo, zasnovano na tehnologiji starih raketoplanov, ki jih bodo leta 2010 umaknili iz programa. Ta bo zelo podobna Apollu, a s posodobljeno tehnologijo. Novi model naj bi bil nekoliko večji od Apolla in imel drugačen sistem toplotne zaščite. Stroški novega programa so ocenjeni na 104 milijarde ameriških dolarjev, kar znaša 55 odstotkov stroškov programa Apollo. Poleg tega želijo ZDA z novimi poleti, ki naj bi jih opravljali dvakrat letno, vzpostaviti na Luni stalno postajo. Ta bi jim lahko pomagala pri pripravah na daljše odprave, na primer na Mars. Novi načrti NASA naj bi omogočali, da bi lahko človeška posadka ostala na Luni do šest mesecev.

Objavljena kronika

Vatikan je objavil kroniko o zadnjih dneh življenja aprila preminulega papeža Janeza Pavla II. Njegove zadnje besede naj bi bile: "Pustite me oditi v očetovo hišo," izrekel pa naj bi jih bil v poljščini. 220-strani dolgo kroniko o zadnjih tednih življenja Janeza Pavla II. je objavila vatikanska založniška hiša. Gre za uradni zapis dogodkov med 31. januarjem in 2. aprilom letos, ko je papež umrl, zajema pa tudi

nekaj dni po njegovi smrti. Vatikan želi z objavo dela zavreči vsakršne dvome o tem, ali je bil Sveti sedež odkrit glede bolezni in smrti Janeza Pavla II. V zadnjih letih so se namreč vedno

znova porajala ugibanja o tem, kako so umrli nekateri predhodniki preminulega papeža, zlasti Janez Pavel I., ki je bil poglavar Rimskokatoliške cerkve vsega 33 dni. V kroniki so med drugim podrobno opisani simptomi papeževe bolezni, nega in terapija tako v bolnišnici kot tudi kasneje v njegovem vatikanskem stanovanju, kjer je 2. aprila umrl.

Tiralica

Beograjsko okrožno sodišče je znova razpisalo tiralico za soprogo nekdanjega jugoslovanskega predsednika Slobodana Miloševića Miro Marković, ker ni prišla na nadaljevanje sojenja v postopku, v katerem je še z nekatereimi nekdanjimi vladnimi uradniki obtožena posredovanja pri nezakonitem dodeljevanju stanovanj. Tiralico proti njej so umaknili aprila letos,

ko naj bi bil njen odvetnik obljubil, da se bo odzvala novemu vabilu na sojenje. Za Markovićevo so pred leti razpisali tiralico, ker se ni odzvala pozivom za prihod na sodišče. Del obtožnice, ki se nanaša nanjo, jo bremeni, da je posredovala pri nezakoniti dodelitvi stanovanja varuhinji svojega vnuka. Markovićevo je že tri tedne pred začetkom napovedanega sojenja februarja 2003 zapustila Srbijo in odpotovala neznano kam, ob koncu marca pa so srbske oblasti sporočile, da je v Moskvi.

Barbi je izginila

Na Bližnjem vzhodu je v zadnjem letu punčka Barbie skoraj popolnoma izginila s polic trgovin z otroškimi igračami. Zamenjala jo je Fulla, temnolasa punčka z muslimanskimi lastnostmi. V bistvu je Fulla podobna Barbie, le da je oblečena po muslimansko in ima pokrit obraz. Imenovali so jo po vrsti jasmína, ki raste na Leviantu, in čeprav ima zelo bogato garderobo, ki jo seveda prodajajo posebej, punčko prodajajo v skromni obleki za sprehode. Fulla je začela izdelovati družba NewBoy Design Studio iz Sirije leta 2003 in kmalu postala vodilni prodajalec teh igračk na območju. Prodajajo jih v Siriji, Egiptu, Jordaniji in Katarju. Muslimanske deklice so nad Fulla navdušene, njihovi starši, ki ne bi niti pomislili, da bi svojim hčeram kupili Barbie, pa so zadovoljni, da jim lahko kupijo skromno punčko, ki ima celo majhno roza molitveno preprogo. Deklice, ki bi se rade oblekle v podobna oblačila, kot jih nosi Fulla, pri tem prav tako nimajo težav, saj se dobijo prav vse v naravni velikosti prav tako v roza barvi. Fulla sicer ni prva punčka v tradicionalnih muslimanskih oblačilih.

Črna čarovnija

Pravi "kofetariji" to vedo že dolgo, zdaj pa je to tudi znanstveno potrjeno. Kava, ki je takoj za vodo najpogostejši napitek, je pravi čudež narave. Dolgo časa so nas poskušali prepričati, da je ta vroča črna pijača vir večine naših težav z zdravjem, da povzroča nespečnost in bolezn srca. Toda nenavadno, zdaj raziskave potrjujejo prav nasprotno – da nam kava koristi. Delovala naj bi kot pomirjevalo pri stresu, aktivira mišično presnovo in povečuje proizvodnjo energije. Kofein spodbuja dihalni center v možganih in širi pljučne mehurčke, kar je dobro za astmatike. Japonski zdravniki so ugotovili, da redni odmori, med katerimi pijemo kavo, za več kot polovico zmanjšujejo možnost nastanka raka na jetrih. Še več, če popiješ več kot šest skodelic kave na dan, se nevarnost obolenosti za diabetesom tipa II zmanjša za dvakrat. Slednje trdi skupina raziskovalcev s harvardske šole za varovanje zdravja. Tisti, ki pijejo kavo, tudi veliko redkeje zbolijo za parkinsonovo boleznijo. Tisti, ki pa imajo radi sladko kavo, se lahko veselijo dvojno, saj ne redi. Res pa je, da kava dehidrira in da jo je treba obvezno piti skupaj z vodo.

Mravlje branilke

Kjer raste samo ena vrsta dreves, zagotovo domuje zli duh, so prepričani amazonski domačini. Toda, če verjamemo ameriškim znanstvenikom, je glavni krivec za takšno stanje mravlja, ki živi v simbiozi z drevesom in s svojim strupom zastruplja druga drevesa, ki zato ne morejo rasti na tistih mestih.

Mravlje z latinskimi imenom myrmelachista schumanni živijo v votlih deblih drevesa duroia hirsuta. Žuželka ni parazit: vsak – tako žuželka kot drevo – od sožitja pridobiva življenjsko pomembne snovi. V tropskem gozdu, bogatem s floro in favno, je ta pojav izjema. Za stanje sta obstajali dve razlagi: ali drevo samo ne pusti, da bi se okoli njega ukoreninila še druga drevesa – temu pojavu se reče alelopatija, ali pa so za to krive mravlje. Mega Friedeckson z univerze v Stanfordu je preverila obe teoriji, tako da je posadila med omenjena drevesa mlade cedre in nekatere od njih zavarovala pred mravljinčji. Delavci mravelj so takoj napadli sadike in jih pobrizgali z mravljinčjo kislino. Listje je začelo odmirati že čez 24 ur. Drevesa, ki so bila zavarovana pred mravljami, pa so preživela.

Sumljiva zbirka

Polovica umetnin antične umetnosti ameriškega muzeja Hetty je bila pridobljena pri črnih arheologih in prodajalcih ukradenega blaga. Vodstvo muzeja je to dejstvo priznalo, a zatrdilo, da se je to dogajalo brez njegove vednosti in nenamerno. Italijanske oblasti namreč trdijo, da so 42 predmetov iz tega muzeja kustosi tega muzeja kupili na črnem trgu in da morajo biti vrnjeni v domovino. Sodna preiskava, ki se je začela že leta 2001, pa je pokazala, da je takih predmetov še dvakrat toliko, kar 82. V antični zbirki muzeja so 104 umetnine, 54 od njih pa jih je sumljivega izvora. Italijanski zakon, ki velja že od leta 1939, prepoveduje izvoz umetnin brez posredovanja države. Leta 1970 pa je začela veljati konvencija Unesca, ki prepoveduje izvoz umetnin iz držav, v katerih so bile odkrite. V omenjenem muzeju so ravnali nadvse "iznajdljivo" – od leta 1970 so kupovali vse, kar je bilo vredno zanimanja. V dvajsetih letih je njihova antična zbirka postala ena najboljših v Ameriki. Zaradi sumljivih poslov pa je bilo podanih veliko kazenskih ovadbe.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

☐ upokojenec

☐ invalid

☐ brezposeln

☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Grški del Cipra je zaradi svojega podnebja priljubljena turistična destinacija.

Fotografije: Mitja Volčanek

Razdeljeni otok

Sredozemski biser Ciper je že trideset let razdeljen na grški in turški del. O možnostih za rešitev stanja, ki se kljub prizadevanjem mednarodne skupnosti ne premakne z mrtve točke, je razpravljala tudi komisija za zunanje odnose (Relex) pri Odboru regij.

Tako je Relex svojo 17. sejo 15. septembra organiziral kar na Cipru, natančneje v turističnem mestecu Pafos na zahodni obali otoka, ki je s površino, malo manjšo od polovice Slovenije, in okoli 780 tisoč prebivalci ena manjših članic Evropske unije.

Težavna zgodovina

Ciprsko vprašanje ni od včeraj. Vloga lokalnih oblasti pri normalizaciji odnosov ter zblizanju in mirnem sožitju obeh etničnih in verskih skupnosti – grške in turške, ki je v preteklosti že obstajala, pa bi lahko bila ključnega pomena, pa bi lahko bila ključnega pomena, so menili razpravljavci. Vprašanje prihodnje ureditve Cipra je kakopak nadvse aktualno te dni, ko se Turčija pripravlja na začetek pogajanj o

članstvu v uniji. Na začetku pričujočega članka pa je smiselno v splošnih obrisih predstaviti zgodovinski razvoj, ki je pripeljal do traagične turške intervencije leta 1974, ki je razdelila otok. Večstoletne zgodovine otoka, ki je soustvarjal zahodno civilizacijo, ne bomo niti načenjali. Bomo pa omenili, da je Ciper skozi stoletja doživel številne menjave oblasti, od katerih je vsaka pustila svoj pečat, naj so bili to križarji, Benečani ali Otomansko cesarstvo, ki je izvajalo oblast na otoku od 16. stoletja pa tja do leta 1878. V novejši zgodovini je bilo najpomembnejše obdobje britanske nadvlade, ki je trajalo do leta 1960.

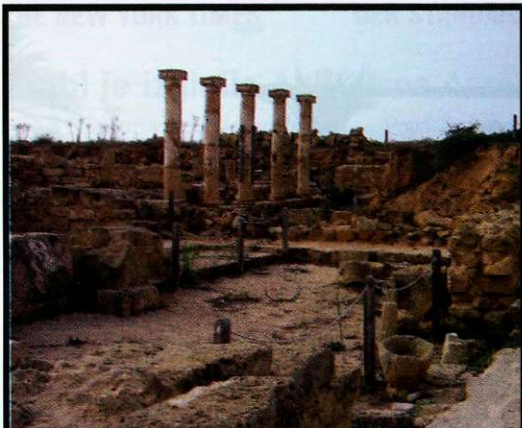
Britanci so se že v štiridesetih in petdesetih letih prejšnjega stoletja soočili s protikolonialističnim gibanjem domačinov, ki je preraslo v oborožen odpor. Verski in politični vodja ciprskih Grkov nakšof Makarios je bil

med zagovorniki Enosisa, t. j. ideje združitve ciprskih Grkov z matično državo. Nasproti tej zamisli, ki je postala izredno priljubljena med grškim delom prebivalstva, pa je zrasla zamisel o delitvi otoka (Taksim), ki so jo podpirali turški prebivalci, saj naj bi bili na Cipru pod grško suverenostjo ogroženi. Pred začetkom tovrstne politične delitve so Grki in Turki na otoku več stoletij živeli "z ramo ob rami", pomešani v istih vaseh in mestih.

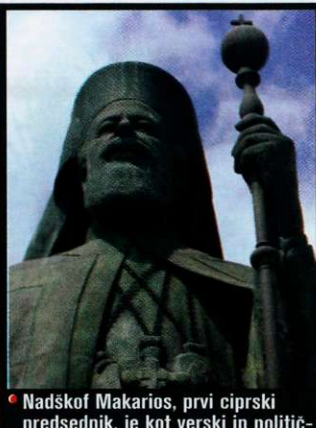
Vprašanje Cipra v luči načela samoodločbe narodov je v mednarodni skupnosti odprla Grčija leta 1954 pri ZN, a Ciprčani so si neodvisnost pribojevali z večletnim gverilskim bojevanjem, med katerim so tudi izgnali Makariosa. Ta se je zmagovito vrnil v začetku leta 1959, potem pa so se Velika Britanija, Grčija in Turčija s sporazumoma v Londonu in Zürichu dogovorile za neodvisno ciprsko državo, katere poroki so postale. Makariosa so konec leta z veliko podporo izvolili za predsednika, vendar je moral krmariti med interesi obeh otoških narodov. Ustava je Turkom zagotavljala kulturno in versko avtonomijo, mesto podpredsednika in zastopnost v organih oblasti, ki je bila glede na številčno razmerje z Grki precej velika. Makarios se je odpovedal Enosisu in Ciper zapeljal v »

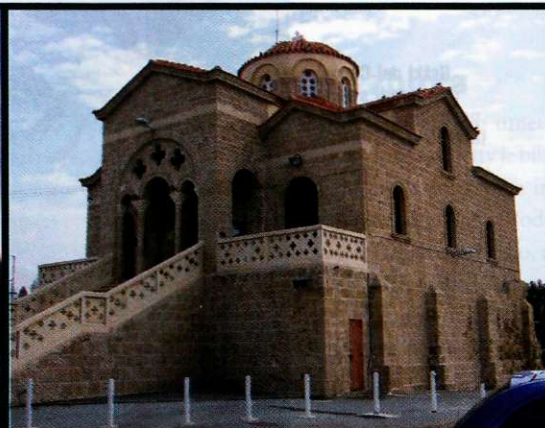
• Ciper je že od leta 1974 razdeljen na grški in turški del, seja Relexa pa je za osrednjo točko izbrala prav izhodišča za rešitev t. i. ciprskega vprašanja.

• Afroditin otok se ponaša z 2.500-letno zgodovino, o čemer priča tudi območje arheoloških izkopavanj v bližini Pafosa.

• Nadškof Makarios, prvi ciprski predsednik, je kot verski in politični voditelj le stežka krmaril med težnjami grške in turške skupnosti.

• Na Cipru od nekdaj prevladuje grški pravoslavni element, po delitvi otoka pa se je ta podoba še izostrila.

» družbo neuvrčenih. Kljub temu so trenja zaradi različnih pogledov na prihodnost Cipra še zmeraj tlela. Po sprejetju 13 amandmajev k ustavi leta 1963, s katerimi naj bi presegli toge in neživljenjske etnične delitve v parlamentu in uradih, pa je zavrelo. Turkiški prebivalci so amandmaje razumeli kot grožnjo pravicam, ki jim jih je kot manjšini zagotavljala ustava. Zato jih je večina protestno odstopila s položajev in se umaknila iz etnično mešanih na pretežno turška območja. Še danes so nekateri prepričani, da je bila tedaj v ozadju Turčija, ki naj bi pripravljala teren za okupacijo dela otoka. Že naslednje leto so ZN na otok poslali modre čelade, ki pa problema niso rešile.

Ob napadu grške vojaške hunte na Ciper julija 1974 je od treh porokov njegove neodvisnosti komaj pet dni po napadu intervenirala le Turčija, uradno z namenom, da zavaruje ciprske Turke. Čeprav je demokratična ciprska oblast v kratkem znova obvladala položaj, se Turčija ni umaknila, temveč je zasedla severni del Cipra, nato pa s priseljevanjem Turkov s celine začela spreminjati etnično se-

stavo zasedenega območja (k temu je pripomogel tudi beg tisočev ciprskih Grkov). Leta 1983 je sledila razglasitev "Turške republike severnega Cipra", ki jo priznava le Turčija.

V iskanju dogovora

Relexova konferenca v Pafosu 15. septembra, ki se je udeležila tudi tričlanska slovenska delegacija (župan Rogašovcev Janko Halb, mariborski župan Boris Sovič ter poslanec državnega zbora in župan Mengša Tomaž Štebe), je imela za osrednjo temo "prispevek lokalnih oblasti k emergenci večkulturne družbe s pogledom na vnovično združitev Cipra". Predsedujoči konferenci Kristos Paleologos, prvi podpredsednik Relexove komisije, je poudaril vlogo lokalnih skupnosti v pomiritvi in vnovični združitvi Cipra, ob tem pa se je nadejal, da bo priprava Relexove konference v Pafosu jasno sporočilo Evrope, da se zaveda pomena reševanja "ciprskega vprašanja".

Pafoski župan Fidias Sarikas je z zaskrbljenostjo ugotavljal anahronističen položaj razdeljenega Cipra v Evropi povezanj 21. stoletja. Ne

gre pozabiti, da ni razdeljen le otok, temveč celo prestolnica Nikozija. Sarikas je tudi spomnil na grško-turško sožitje na otoku še za časa britanske okupacije in obžaloval, da je Ciper po 30 letih še vedno razdeljen. Po njegovih besedah so v Pafosu v zadnjem desetletju stvarno delovali v prid izboljšanja odnosov s Turki. Tako so ohranili turške toponime in obnovili turške kopeli, ki predstavljajo objekte kulturne in zgodovinske dediščine. Multikulturnost namreč po njegovo predstavlja prihodnost ne le Cipra, ampak celotne unije. Zgodovina Cipra dokazuje, da je plodno sobivanje med skupnostmi mogoče, je dejal Sarikas.

Dimitres Kontides, predsednik Zveze ciprskih občin in župan Limassola, je izrazil optimizem nad prihodnostjo, ki jo lahko spremenimo "od spodaj navzgor" z vzgojo odgovornih in dejavnih evropskih državljanov. Kot so poudarjali navzoči, vera nikoli ni povzročala delitev, te so kvečjemu sprožali nacionalistični elementi iz Turčije. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so se sicer pojavile tudi razlike na gospodarski

podlagi, kar je danes mogoče popraviti prav na ravni lokalnih skupnosti, denimo tako, da vsem prebivalcem ponujajo široko paleto javnih servisov. Tudi skupne prireditve ob tradicionalnih verskih praznikih – krščanskih in muslimanskih – so priložnost za druženje obeh skupnosti.

Vlogo lokalnih skupnosti je poudarila tudi atenska županja Dora Bakojanis, saj po njeno brez sodelovanja ljudi do realnih premikov na bolje ne more priti. Če ni volje ljudi, je tudi vsako politično prizadevanje zaman. Ljudi pa je treba znati povezati okrog realnih težav, ki izvirajo iz vsakdanjika, in njihovega reševanja v skupnem interesu. Govorniki so se dotaknili tudi stališča Turčije do priznanja Cipra pred začetkom pristopnih pogajanj z unijo 3. oktobra (o tem pišemo v nadaljevanju članka). Tako je Kristos Paleologos zavzel stališče, da lokalne skupnosti Cipra in Evropske unije, ki jih predstavlja Odbor regij, ne morejo sprejeti demarkacijske črte, ki teče sredi otoka. Stališče Turčije pa so vsi govorniki označili za nesprejemljivo.

Mariborski župan Boris Sovič je v svojem nastopu poudaril pomen sodelovanja med gospodarskimi zbormi in lokalnimi skupnostmi, ki je zelo obetavno. Hkrati je poudaril, da je ciprsko vprašanje bolj kot kadar koli prej tudi evropsko vprašanje. Priznanje Cipra je eden od pogojev za sprejem Turčije v EU, hkrati pa ne bi bilo dobro prehitro zapreti vrat Turčiji, ampak si moramo prizadevati za nadaljevanje pogajanj, tako da bo tudi Ankara pripravljena sodelovati pri reševanju sedanjega stanja, je menil Sovič.

• Slovenski predstavnik Tomaž Štebe (drugi z leve) je predlagal ustanovitev delovne skupine za Kosovo, ki se mu obeta podobna usoda kot Cipru.

• Relexova konferenca je prinesla tudi trenutke sredozemske sprostitve. Udeleženci so uživali ob predstavitvi tradicionalnih otoških plesov in v značilni ciprski hrani.

Pogajanja le ob priznanju Cipra

Vprašanje turškega priznanja

Cipra je zadnje čase še posebej aktualno zaradi napovedanih predpristopnih pogajanj Turčije, saj je bilo priznanje ciprske republike pogoj, ki ga Ciper ves čas postavlja morebitni kandidatki. Turčija je namreč konec julija v enostranski deklaraciji poudarila, da njen podpis protokola o razširitvi sporazuma o carinski uniji s povezavo na deset novih članic, torej tudi s Ciprom, ne pomeni tudi priznanja slednjega. Izjava je povzročila odziv EU s skupno izjavo, pri njenem sprejemanju pa se je precej zapletalo in mudilo, da bi ujeli rok

za začetek pogajanj – 3. oktober. Če je v začetku prejšnjega tedna kazalo, da Ciper kljub večtedenskim pogajanjem ne bo popustil in bo vztrajal pri stališču, da je "priznanje vseh držav članic nujna sestavina pristopnega procesa", je nazadnje popustil in potrdil skupno izjavo, v kateri pa EU pričakuje priznanje Nikozije s strani Ankare pred koncem pogajanj. Po mnenju Cipra in Grčije je to prvi korak za "dejansko priznanje Cipra", hkrati pa ustvarja pogoje za njegovo kasnejše pravno priznanje.

Prav tako EU v skupni izjavi izraža pričakovanje, da bo Turčija razširjeno carinsko unijo izvajala v celoti in brezpogojno na ozemlju celotne povezave, kar vključuje tudi odprtje turških pristanišč in letališč za ciprsko blago. Še isti dan je z zasedanja generalne skupščine ZN v New Yorku prišla nerazveseljiva novica – izjava tiskovnega predstavnika turškega zunanjega ministrstva Tana, da Turčija Cipra ne namerava priznati, vse "dokler celovita rešitev ciprskega vprašanja ne bo dosežena v okviru ZN".

Krivda na obeh straneh?

Naj spomnimo, da si je EU prizadevala za sprejetje načrta ZN o združitvi otoka pred vstopom Cipra v unijo 1. maja lani. Tedaj so ciprski Turki glasovali za združitev, ciprski Grki pa so predlog zavrnil.

Tudi načelna pripravljenost ciprskih oblasti za sodelovanje je nekoliko zbledela ob odsotnosti turških predstavnikov na konferenci, ki bi pomenila vsaj gesto dobre volje. Ob nedvomno tragični situaciji, ki jo doživljajo ciprski Grki, pa je tre-

• Le nekaj dni po konferenci v Pafosu so v Bruslju sprejeli skupno izjavo EU, v kateri od Turčije pričakujejo, da pred koncem pristopnih pogajanj prizna Ciper.

ba opozoriti tudi na turški pogled na zdajšnje stanje. Tako so se začele stvari na nekaterih področjih počasi premikati na bolje, saj je pred dvema letoma turška vojska omogočila normalen prehod iz grškega v turški del in obratno (nekateri ciprski Grki se ne strinjajo s tem, da morajo za gibanje po "svojem" Cipru pokazati osebne dokumente). Turki se pritožujejo, da jim režim ob razmejitveni črti onemogoča, da bi razvili gospodarski (predvsem turistični) potencial, saj turški del npr. nima mednarodnega letališča. Eden od problemov, ki ga bo v prihodnosti tudi treba rešiti, je, da so grški begunci šele zdaj izvedeli, da so v številnih primerih njihova zemljišča in nepremičnine Turki po zasedbi zasegli in prodali tujcem, tako da bo pot do enotnega Cipra kljub optimističnim govorom v Pafosu še zelo dolga.

Vzporednica s Kosovom

Ob vprašanju Cipra so se seveda same od sebe ponujale vzporednice z razvojem dogodkov na Kosovu, ki mu grozi razdelitev po etničnem ključu, kot je v svojem poročilu dejal slovenski predstavnik Tomaž Štebe. Štebe je nastopil kot poročevalec o osnutku mnenja Relexa o sporočilu organom EU o "evropski prihodnosti za Kosovo". Kosovo je prav tako del Evrope in reševanje tega vprašanja si prav tako zasluži trud in pozornost EU, je prepričan Štebe, ki je spomnil, da je Relex sredi junija zasedal v Prištini (tudi o tem zasedanju je poročala Demokracija). V iskri debati o predlaganih amandmajih k mnenju Relexa, predvsem

glede načina finančnih pomoči Kosovu, je Štebe predlagal tudi ustanovitve posebne Relexove delovne skupine, ki bi konkretnije pomagala pri razvoju omenjene regije. Kot je dejal slovenski predstavnik, je stanje na Kosovu skrb zbujajoče, saj ni pravega napredka. Ob bolezi karizmatičnega vodje albanske skupnosti na Kosovu Ibrahima Rugove so tudi drugi vodje kosovskih Albancev brez realne moči. Po eni strani albanska skupnost pričakuje resno razpravo o

prihodnosti, predvsem kar se tiče decentralizacije, medtem ko srbska stran pod vplivom Beograda vztraja pri pasivni drži in ne sodeluje v razpravah. Gospodarstvo le stežka napreduje, občine pa nimajo pravih instrumentov za svoje delovanje, npr. pri ustvarjanju novih delovnih mest. Cene življenjskih potrebščin so se močno povečale, vlada občutek neperspektivnosti, ki ga še stopnjuje zmanjšanje finančne podpore sorodnikov na delu v tujini. Zato je po Štebetovo treba povečati finančno podporo in razviti svetovalno funkcijo, občine na Kosovu pa bi morale imeti večje pristojnosti. Odbor regij bi moral v ta namen ukrepati na področju obveščenosti med ustanovami in pretoka informacij o dogajanju na Kosovu.

Ker Kosovo potrebuje konkretne ukrepe, je Štebe predlagal ustanovitve posebne delovne skupine, katere cilj bi bil zagotavljati sveže podatke organom EU, kar bi jim omogočilo učinkovitejše delovanje. Kot je dejal Štebe, se mora Odbor regij vzemati za aktivno vlogo na Kosovu, ki bi hkrati spodbudila tamkajšnje prebivalstvo. **Mitja Volčanšek**

STIMULATIVNO NAGRAJEVANJE, DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE IN MOŽNOST NAPREDOVANJA

Pridruži se nam!

Kot vojak v policijski enoti, pogodbeni rezervni ali na prostovoljnem usposabljanju za obrambo boš odlično psihično in telesno pripravljen. Uliči se boš za prebivke v najpazljivostnejših okoliščinah ter spoznaval veličino modernega bojevanja.

Si pripravljen na pravo stvar?

Pokliči na brezplačno telefonsko številko 080 13 22 ali pošlji elektronsko pošto na naslov sabarna.glasna@moers.si.

www.slovenskavojaska.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

SLOVENSKA VOJSKA
V službi domovine.

intervju

EDMUND HUSSERL

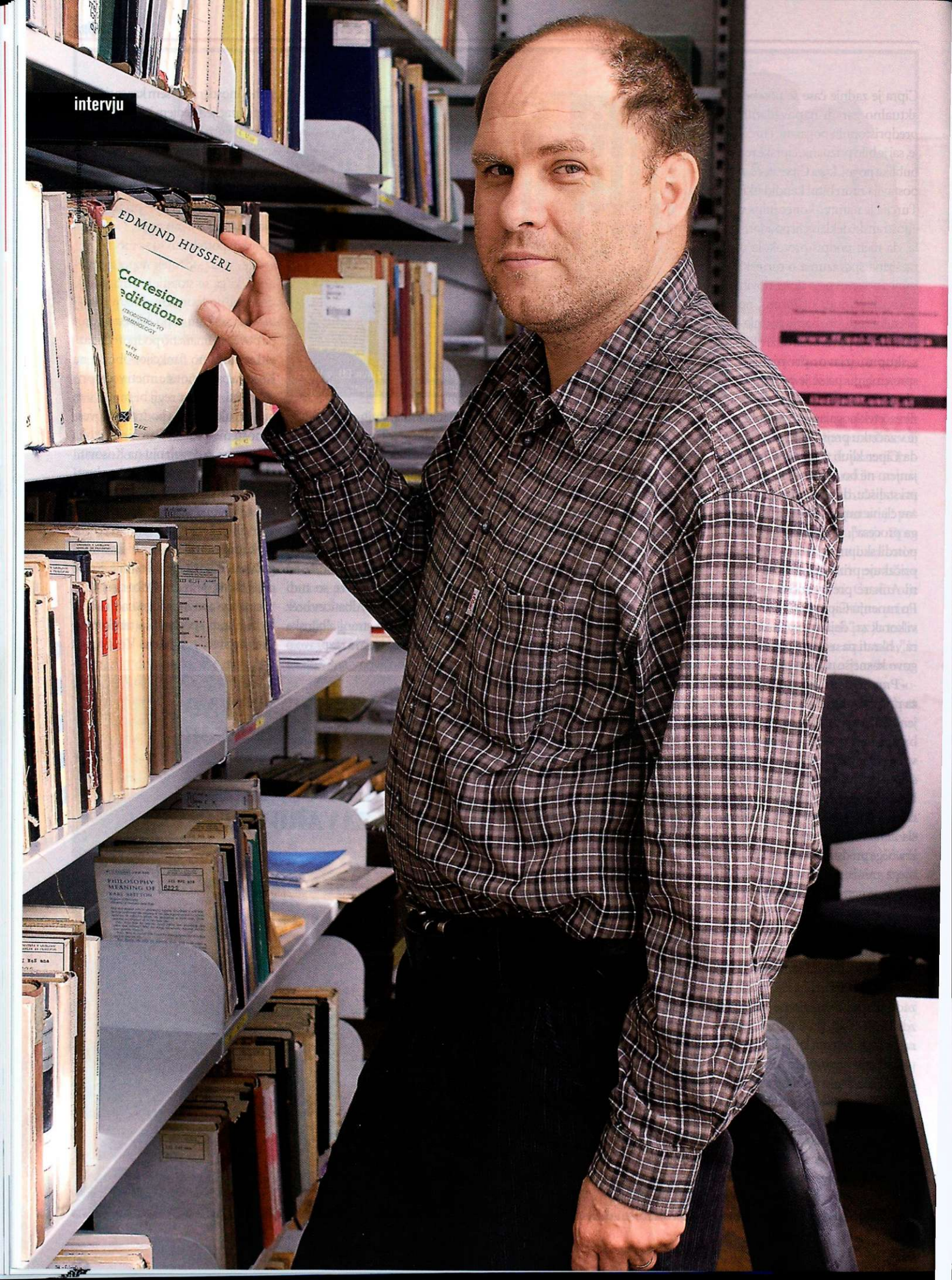
Cartesian
meditations

INTRODUCTION TO
PHENOMENOLOGY

OF
LEASE

PHILOSOPHY
MEANING OF
WALD HEITUNG

0022

Rodil se je leta 1960 v Biljah. Po diplomi na filozofski fakulteti – študiral je filozofijo in primerjalno književnost, za diplomsko delo pa je prejel študentsko Prešernovo nagrado – je študij nadaljeval na univerzi v Bochumu in leta 1995 doktoriral iz filozofskih znanosti. Je redni profesor za sodobno filozofijo in filozofijo kulture na oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Od leta 1996 je predsednik Fenomenološkega društva v Ljubljani, poleg tega pa sodeluje v več domačih in tujih filozofskih društvih, projektnih skupinah ter uredništvih revij za filozofijo in kulturo (Phainomena, Nova Revija, Ampak, Magazzino di filosofia, Prolegomena, Orbis Phaenomenologicus, Topos itd.). Predaval je na več evropskih univerzah in objavil deset knjižnih del. Je soustanovitelj Srednjeevropske konference za fenomenologijo in hermenevtiko in Svetovne organizacije fenomenoloških društev. Leta 2003 je prejel Zoisovo nagrado Republike Slovenije za vrhunske znanstvene dosežke na področju filozofije.

Ste redni profesor za sodobno filozofijo in filozofijo kulture na ljubljanski filozofski fakulteti, doktorirali ste na temo Hermenevtična fenomenologija tubiti in meje filozofske antropologije. Kako bi na kratko definirali fenomenologijo?

Fenomenologija je gibanje sodobne filozofije, ki ga je vzpodbudil Edmund Husserl leta 1900 s svojimi Logičnimi raziskavami. Specifika tega miselnega gibanja je, da skuša zastaviti svoje tematike in metode na podlagi refleksije celotne filozofske tradicije. Sem so zajeti tudi neevropski miselni krogi. V metodološkem smislu je pomembna naveza na jezikovni kontekst, v spoznavno-teoretskem smislu pa bi lahko rekli, da je značilna usmeritev na neposredno izkazovanje, torej da filozofskih tem ni dovolj samo teoretsko konstruirati, ampak jih moramo konstitutivno izkazovati v neposrednem zrenju. Nekateri pravilno ugotavljajo, da je zgodovina fenomenologije v prejšnjem stoletju pravzaprav zgodovina Husserlovih "odpadnikov", ki so sami izoblikovali svoj pogled na fenomenologijo. Na Slovenskem se je ta smer začela s Francetom Vebrom takoj po prvi svetovni vojni, ko je bil ustanovljen oddelek za filozofijo na ljubljanski univerzi, in ta tradicija traja vse do danes. Ravno prejšnji teden je potekal Vebrov

bi Nova revija. Na oddelku za filozofijo se poučujeta fenomenologija in hermenevtika, ki sta navzoči tudi na drugih humanističnih ustanovah. V zadnjih petnajstih letih smo pričeli njunemu vnovičnemu razcvetu. Po velikem razvoju po prvi svetovni vojni imamo po drugi svetovni vojni dvajset let blokade. V šestdesetih letih bolj nastopijo filozofi, ki so nekako znova obudili to tradicijo, predvsem preko revij Perspektive in Problemi. Bilo pa je tako, da Ivan Urbančič in Tine Hribar žal nista smela nastopati na univerzi in ta smer tako tam ni bila uspešno zastopana. Sočasno s formiranjem prvih demokratičnih strank smo v prostorih Nove revije ustanovili Fenomenološko društvo. Tedaj smo tam organizirali tudi predavanja, ki so dala povod za precejšen razmah fenomenologije in hermenevtike, saj smo v petnajstih letih izdali skoraj sto del v slovenščini s tega filozofskega področja, kar precej pa jih je izšlo tudi v tujini, pred kratkim prvi celovit prikaz razvoja fenomenologije na Slovenskem v nemščini.

Kakšen se vam zdi na splošno odnos Slovencev do filozofije?

Če govorimo nasploh o odnosu Slovencev do filozofije v širšem smislu, lahko rečem, da je med Slovenci kar precejšnja nagnjenost k humanis-

nih in umetniških del, družbenih problematik, verskih vsebin ter nasploh vzpodbujajo razvijanje ustvarjalnih in raziskovalnih nagibov.

Za družboslovje in humanistiko je značilno, da so to vrednotenjske vede, kot v zadnji številki revije Dignitas ugotavlja akademik dr. Janko Kos. Znano je, da si je komunistična oblast prav te vede najbolj podrejala. Je mogoče reči, da je filozofsko raziskovanje v akademskih sferah po petnajstih letih formalne demokracije osvobojeno nekdanje ideologije in njenih klišejev?

Vsekakor je bilo vplivanje "samoupravne" ideologije negativno ne samo v kakih splošnih okvirih podrejanja, marveč je bil pritisk usmerjen v to, da se humanistika priredi za potrebe ideološkega boja. In ta model, da se je vpliv humanistike razumel kot neke vrste ideološko učinkovanje, je bil tako močan, da se je prenesel v naš čas, in to v pogledu filozofije in humanistike nasploh. Sam sem zelo pogosto nastopal proti temu, da bi humanistično dejavnost reducirali na ideološki učinek. To preprečuje že njena tvorna zasidranost v jeziku. Literatura in humanistika vsaka po svoje omogočata dejavno razmerje do lastnega jezika, ki je v sebi odprto tudi do vseh drugih jezikov, morda tudi takih, ki še ne obstajajo. Če upoštevamo čas po osamosvojitvi, se je ideološkemu pritisku na humanistiko pridružil še eden, to je ekonomističen. Pod skupnim ideološkim in ekonomističnim pritiskom je humanistika stisnjena v kot. In to v veliki meri zaznamuje status humanistike na univerzi. Tu ne gre toliko za vplivne nosilce funkcij v prejšnjem režimu, kot za to, da se je prenesel miselni obrazec gledanja na humanistiko, saj ga kot svojega lastnega prevzemajo tudi tisti, ki s prejšnjim režimom niso imeli tako rekoč nič opraviti.

Pripravlja se reforma univerze v zvezi s t. i. bolonjskim modelom. Kakšne spremembe

Družba brez humanosti ne more biti napredna

Pogovor z dr. Deanom Komelom

simpozij na SAZU. V Sloveniji deluje tudi Fenomenološko društvo, ki se vključuje v širši krog raziskovalnih institucij in skupin po Evropi in drugod. Pred nedavnim smo ustanovili srednjeevropsko konferenco za fenomenologijo ter svetovno fenomenološko organizacijo, ki šteje 120 društev. Osrednji publikaciji v Sloveniji sta revija in knjižna zbirka Phainomena, izhajata pa pri založ-

tičnim vsebinam. Slovence zelo zanima, kdo so kot individuumi in kot skupnost. Škoda le, da medijska propaganda zdaj že povsem "direktno" ljudem vsiljuje življenjske vzorce, ki učinkujejo na način vnaprejšnjega razvrednotenja človekosti. Problematična je tudi zastopnost filozofskih vedenj v šolah, saj mladi ostajajo brez temeljnih pojmovanj, ki omogočajo razumevanje literar-

naj bi bolonjska reforma prinesla na področje študija filozofije?

Sam sem precej kritičen do nekritičnega uveljavljanja bolonjske reforme. Če se vrnem k tistemu, kar sem prej že nakazal: v času socializma se je pod ideološkimi pritiski univerza kot institucija in kot tradicija precej zamajala. V času po osamosvojitvi nam v več pogledih še ni uspelo »

» vzpostaviti takšne univerze, ki bi bila primerljiva z evropskimi. Evropske univerze gredo v bolonjsko reformo na podlagi kontinuiranega razvoja akademskih vrednot, mi pa "skačemo" iz potlačene akademske tradicije direktno v bolonjski model in to se mi zdi nevarno – omenil sem že hkratni ideološki in ekonomistični pritisk na humanistiko, glede katere bo nujno treba povleči nekaj strateških odločitev. Ena prav gotovo zadeva to, kaj bo s slovenščino kot univerzitetnim jezikom, saj slovenščina slej ko prej postaja ovira doslednemu uveljavljanju bolonjske reforme. Opozoril pa bi, ker se mi zdi, da ni dovolj zavesti, da je slovenščina "v veljavi" le na slovenskih univerzah. Morali bi preučiti, kateri interesi dejansko usmerjajo bolonjsko reformo in kaj tu pomeni nacionalni, državni, predvsem pa tudi obče humani interesi. Recimo, kako zagotoviti okvir študija na slovenskih univerzah v prihodnje? Obstaja možnost, da bi veliko študentov odhajalo na tuje univerze, ki so ekonomsko močnejše, in vprašanje je, kako bodo slovenske univerze v teh okvirih sploh delovale in obstale. Povezovanje z gospodarstvom le delno rešuje ta problem in ustvarja nove. Zato sem predlagal, naj se ustanovi poseben stipendijski sklad, ki bi omogočal tudi primeren razvoj študijev na slovenskih univerzah. Z zagovorniki bolonjske reforme pa se strinjam, ko zahtevajo višjo kakovost študija in več vzpodbud za samostojno delo študentov. Zato je treba reformirati tudi že osnovno in srednje šolstvo, kjer ta sistem "boja za točke" zavira samostojnost, ustvarjalnost in osebnost učencev in učiteljev. Če bomo bolonjsko reformo izvedli samo na formalni ravni, ne da bi poskušali odpraviti temeljne pomanjkljivosti našega šolstva, ki je po moje premalo pozorno do samih subjektov, ne bomo imeli nič od nje.

Na posvetu Žrtve vojne in revolucije, ki ga je lani pripravil državni svet, ste v razpravi z naslovom Ideološko nasilje in etični problem slovenstva poudarili, da etičnega razmerja do povojnih pobojev ni mogoče vzpostaviti brez celovitega poznavanja povojnih dogodkov, vendar je bila "vzpostavitev takega vedenja" dolga leta blokirana. Toda po drugi strani velja, da povojnih dogodkov ni mogoče razumeti brez poznavanja medvojne dogajanja. Je sploh mogoče etično vrednotiti te dogodke, ne da bi bili takoj ožigosani za pristranskega opazovalca in celo ponarejevalca zgodovine?

Ob osamosvojitvi sem verjel, da je zadeva s povojnimi poboji in z interpretacijo zgodovine glede dogodkov med drugo svetovno vojno in po njej prešla točko, od katere se bo vse skupaj odvijalo v pozitivno smer. Dogajanje v slovenski družbi v devetdesetih letih pa je pokazalo, da ni tako. V to me je prepričal predvsem dr. Jože Pučnik, s katerim sva se takrat pogovarjala na Novi reviji, in dobro

Ko govorimo o civilni družbi, ne moremo mimo vloge Cerkve, ki je sicer obravnavana kot "del" civilne družbe, problem pa nastane vsakokrat, ko se javno oglasi. Bomo torej kot civilna družba prepoznavali samo en njen "del", drugega pa ne? Problem civilne družbe je v naši državi povezan z neko netransparentnostjo in nesproščenostjo političnega prostora, tudi zaradi umetne in manipulative delitve levo-desno, ki onemogoča normalno delovanje družbe v celoti. Civilna družba pri nas je sicer pozitiven pojem, ni pa ravno pozitiven pojav.

se spominjam, da je bil spričo tega precej zagrenjen, a hkrati že kar neverjetno vztrajen. Kot žrtev povojnega nasilja je pri njegovi obravnavi ubral izrazit etični pristop. Do svojih lastnih rabljev se nikoli ni vedel revanšistično, kot so mu na veliko očitali. S tem so se zameglili tako pravni okviri kot zgodovinski vidiki, znotraj katerih interpretiramo revolucionarno nasilje.

S svojim posegom v državnem svetu sem želel opozoriti na porazno dejstvo, da po vseh teh letih žrtvam revolucionarnega nasilja še vedno ne priznavamo temeljnega človeškega dostojanstva. Čim bolj to priznavanje odlagamo, tem šib-

Nacionalna identiteta spada v izhodišče programa razvoja Slovenije, če jo razumemo kot sintezo ciljev in smotrov razvoja, ki nikakor ni samo kvantitativno pojmovana gospodarska učinkovitost, marveč konkretna človeškost, ki je lahko ustvarjalna ali pa ni.

kejša je narodna zavest. O tem se še vedno hoče čim manj vedeti in poučevati. Da to nepriznavanje človeškosti žrtev revolucionarnega nasilja še naprej daje priložnost za nadaljevanje ideološkega boja, se mi zdi moralno izkrivljeno, politično zgrešeno in narodno zavirajoče.

Poleg tega, da ste pedagog in raziskovalec, ste tudi do neke mere družbeno angažirani. Kakšno je pravzaprav razmerje filozofije do družbene in politične stvarnosti? Znano je, da obstajata tudi družbena in politična filozofija ...

Danes je nekdo, ki z mišljenjem posega v družbeno dogajanje, nekako neprimeren času. Prikladno času je, da se predstavljaš kot "univerzitetni delavec". Če se filozofija ukvarja s tem, kar je, potem preprosto ne more obstajati samo v tem akademskem okolju. Dolžna je spregovoriti kaj o tem, kar se v družbi dogaja. Tudi pri obravnavi imanentnih filozofskih problemov odgovarjamo na vprašanja, ki imajo tudi širši družbeni kontekst. Filozofija se je zadnjih dvajset let precej preoblikovala in se bolj kot po smereh razvija po svojih aplikacijah v socialno, kulturno, pravno, politično ali znanstveno sfero. V tej aplikaciji filozofija znova pridobiva svojo vrednost, čeprav so nekateri že razglašali njen konec, in sicer v imenu sociologije, psihoanalize in kulturologije. Filozofija ostaja edinstveni način izpolnjevanja smisla sveta.

Ste član uredniškega odbora Nove revije. Angažirate se tudi v civilni družbi. Vaš podpis se je pojavil v zvezi z nekaterimi izjavami, na primer ob deseti obletnici Majniške deklaracije leta 1999.

Po razpadu Demosa se je na Novi reviji postavilo vprašanje, v katero smer gre demokratični razvoj v Sloveniji. Nastopila so opazna razhajanja med sodelavci. Sam sem zavzel stališče, da je ne glede na ta razhajanja Nova revija tako pomemben duhovni prostor, da ga je treba nujno obdržati. Kmalu so se oblikovale tudi civilnodružbene pobude, ki jih omenjate. Šlo je v bistvu za opozorila, da se kršijo demokratična načela, kar je precej pripomoglo k uravnoteženju političnega prostora, umetno razdeljenega na desnico in levo. Ta manipulativna delitev na levo in desno je precej prizadela krog Nove revije. Očitali so ji desničarstvo, čeprav ni nikoli objavila kakega desničarskega članka. A ta čas vendar kaže, da zaradi te delitve ne izgublja in je vedno bolj zgubljena t. i. leвица.

Zdi se, da ostaja pojem civilne družbe nekako nedorečen in nedefiniran, čeprav se

je zadnje čase veliko razpravljalo o njej. Kaj za vas pomeni civilna družba?

Posebej me je zmotilo to, da je obramba "civilne družbe" ob sprejemanju zakona o RTV potekala ob silovitem napadu na institucijo parlamenta. Kdo pa naj jamči demokracijo, če ne parlament? Vsi totalitarizmi so začeli z uzurpacijo institucije parlamenta. Hkrati ko se z napadi na parlament depolitizira politika, se po drugi strani skuša uveljaviti stališče, da je civilna družba nosilec prvine demokratičnosti. Če pogledamo v zgodovino totalitarnih sistemov, lahko vidimo, da se

je civilna družba izkazala tudi v drugem, manj všečnem pogledu, saj je totalitarna oblast, katere koli barve že, prav z ideologizacijo vseh oblik civilne družbe uspešno zavarovala svoje "pridobitve" pred vsakršno resno demokratično pobudo. Ko govorimo o civilni družbi, ne moremo mimo vloge Cerkev, ki je sicer obravnavana kot "del" civilne družbe, a nastane problem vsakokrat, ko se javno oglasi. Bomo torej kot civilna družba prepoznavali samo en njen "del", drugega pa ne? Problem civilne družbe je v naši državi povezan z neko netransparentnostjo in nesproščenostjo političnega prostora, tudi zaradi umetne in manipulativne delitve levo-desno, ki onemogoča normalno delovanje družbe v celoti. Civilna družba pri nas je sicer pozitiven pojem, ni pa ravno pozitiven pojav.

Na Zboru za republiko ste se nazadnje oglašili v zvezi z novim zakonom o RTV. Kakšno je vaše stališče glede spremembe zakona oziroma ureditve javnega zavoda RTV Slovenija?

Na tej javni tribuni sem želel opozoriti, za kaj pri tem referendumu sploh gre. Tema je sicer zakon o RTV, toda referendum se odvija z namenom mobilizacije volivcev. Stranke, ki niso bile uspešne na parlamentarnih volitvah, preizkušajo svojo volilno bazo pred lokalnimi volitvami naslednje leto, pri čemer je zelo pomembno ohraniti čim več vpliva v medijih. Sodelujoča uradne stroke ni bila prav prepričljiva. Zakaj niso s svojimi pobudami nastopili že pred leti ali na primer takrat, ko je sedanja pozicija še kot opozicija postavila zahteve po demokratizaciji medijev? Dovolj je, da spomnim, kakšne so bile takrat reakcije vodstva RTV in drugih vplivnih medijev, zato se mi zakon o RTV, ki je veljal doslej, zdi neprimeren in škodljiv, ker je omogočal tovrstne reakcije, ki so bile tudi zame kot državljana žaljive. Sicer pa je bilo mogoče v

predreferendumske kampaniji opaziti, da je tako, kot je bila prej moteča opozicija, sama po sebi postala moteča tudi oblast. Nadaljuje se politizacija civilne družbe s pozivi proti politizaciji, parlament se medijsko predstavlja kot združba pokvarjencev in tepcev. Opazil sem, da je tudi Demokracija objavila reklamo za časopis, v katerem se zelo direktno namiguje na povezave politike s pornografijo. Vnaprej se ve in daje vedeti: politična scena je obscena. Pa po-

Stranke, ki niso bile uspešne na parlamentarnih volitvah, preizkušajo svojo volilno bazo pred lokalnimi volitvami naslednje leto, pri čemer je zelo pomembno ohraniti čim več vpliva v medijih.

vežite vse skupaj z javnomnenjskim nezaupanjem v parlament in zračunajte, kam je to usmerjeno. Ves ta blef (namenoma in v čigavem interesu?) jemlje resnost temeljnim zadevam, o katerih bi se morali pogovarjati in dogovoriti.

Na letošnjem forumu Draga ste imeli politično obarvano temo: Politika, država in državljani. Kje je Slovenija? Če se ne motim, ste se v predavanju dotaknili vprašanja, ali je bila vključitev v Evropsko unijo sama po sebi cilj, ne pa sredstvo za dosego temeljnih nacionalnih ciljev, ki niso bili nikoli celovito definirani. Kateri so po vaše ti cilji?

Moja teza je, da je politična oblast v poosamosvojitvenem obdobju postavljala vstop v EU kot cilj sam po sebi, ni nam pa uspelo artikulirati tistih ključnih nacionalnih ciljev, ki naj bi jih z vstopom v EU uresničevali. Kateri so ti cilji, ki naj bi zasledoval naš razvoj? Kritično sem obravnaval osnutek Strategije razvoja Slovenije, kjer je nacionalna identiteta obravnavana šele v poznejši pridanem poglavju o kulturi. Nacionalna identiteta spada v izhodišče programa razvoja

Slovenije, če jo razumemo kot sintezo ciljev in smotrov razvoja, ki nikakor ni samo kvantitativno pojmovana gospodarska učinkovitost, marveč konkretna človeškost, ki je lahko ustvarjalna ali pa ni. Temeljne ustvarjalne motivacije pa ni mogoče doseči brez samozvesti, te pa ne brez zavedanja o tem, kdo si in za kaj ti gre.

Pred tremi leti se je v nekem političnem kontekstu pojavil pojem "nacionalni interes".

Omenjena tema je bila večkrat obravnavana tudi na javnih tribunah Zbora za republiko. Kaj dojemate kot slovenski nacionalni interes?

Potreba po izražanju "nacionalnega interesa" se je najprej prebudila v gospodarstvu. Izkazalo se je, da gre za manipulacijo zamenjave političnih interesov in nacionalnih ciljev, ki morajo prav zaradi te manipulacije vse doslej niso bili jasno opredeljeni. Zanimivo, koliko hipokrizije je v Sloveniji glede uporabe takih pojmov, kot so nacionalni interes in nacionalna identiteta. V medijih jih zelo pogosto slišimo, vendar se ob njih večinoma namenoma delamo gluhi. Kaj bi bil nacionalni interes v avtentičnem smislu? To je sinteza razvojnih ciljev in smotrov. Cilji so v največji meri gospodarski, smotri pa vključujejo vrednostne vidike, ki so povezani z vprašanjem, v kakšno družbo se bomo razvijali. Družba, ki ne razvija humanosti, se ne more dojemati kot napredna. In to je naš nacionalni smoter, ki mu morajo biti prirejeni razvojni cilji.

Sodelujete v strateškem svetu za kulturo, izobraževanje in znanost. Kje vidite svoje poslanstvo znotraj tega organa?

Moram pozdraviti potezo nove vlade, da je ustanovila ta svet, ki sicer sam po sebi ne bo rešil položaja kulture na Slovenskem, ga bo pa vsaj poskušal opredeliti in odpreti perspektive, ki jih bo potem, upamo, podprla tudi vlada. Vprašanje kulture na Slovenskem se skoraj izključno povezuje z vprašanjem njenega "subvencioniranja", kar je porazno. To, da se je kultura znašla v položaju, ko ne zmore več svobodno iz sebe ustvarjati vrednosti za družbo, je skrb zbujajoča. Kultura v svojem najglobljem smislu namreč pomeni prav skrb, da bo človek res človeški. In če se Slovenci radi pohvalimo, kako smo se kot narod utemeljili s kulturo, potem bi bilo v našem času nadvse pomembno razjasniti, kaj "skrb za kulturo" dejansko pomeni za naš prihodnji razvoj. Če smo si kot narod z vzpostavitvijo države zagotovili narodni obstoj, potem je čas, da začnemo razmišljati o tem, ali in kako naj nas kultura vzdržuje v naši humanosti.

Gasper Blazic

SAVINJSKA IN ŠALEŠKA DOLINA

- iz podzemlja do alpskih vrhov

Besedilo: Marko Slapnik
marko.slapnik@siol.net

Ljudje so skozi stoletja udomačili pokrajino in iz skal rojena zemlja je sprejela vdanege, ponižnega in vendar trmasto vztrajnega iznajdljivega prišleka. Trda narava je izklesala človeka, ki je neumorno delal v njenem skalnem vrtilčku. Spoznaval je prostrane gozdove, jih spoštljivo spreminjal v novine, travnike in pašnike. Trdo je delal za sleherno pod zemljo. Spogledoval se je z mogočnimi vrhovi, ki so rezali modrino neba, in srce mu je igralo, ko je ugledal žival, rožo ali drevo nad skalnim prepadom. Navidez zadržano, pa vendar z veseljem je pokazal svoj kotiček ljudem, ki so hodili tod mimo. Prihajali so in odhajali ter občudovali lepote narave s katero se je moral vsako leto sproti pogoditi za obstanek.

Kmalu zatem, ko so mogočne sile iz globin Tetidinega morja dvignile apnenčasto gorovje Kamniško-Savinjskih Alp in primaknile delček Karavank - Olševo, je v kotanji med gorami vzniknilo življenje. Med ostrimi, v nebo štrlečimi skalami se je menda sprehajala Ajdovska deklica, šivala z veliko kamnito šivanko, se sklanjala z Raduhe in prala v Savinji. Ob polzenju v doline so ledeniki med počasnim taljenjem svojevrstno zaznamovali pokrajino in oblikovali čudovite alpske ledeniške doline.

Danes prostrani gozdovi Zgornje Savinjske in Šaleške doline poraščajo hriboviti svet, nad katerim se pnejo, še v zgodnjem poletju zasneženi, alpski vrhovi. Iz njihovih neder se izvije

reka Savinja, ki se v veličastnem slapu Rinka lahko spusti v Logarsko dolino. Skozi tisočletja si je utrla svojo, sprva ozko in razgibano, na ravnini pa bolj umirjeno pot v svet.

Razgibana krajina kar sama ponuja lahko sprehode ob travnikih, potokih, jezerih in po gozdovih. Po ravninah in blagih pobočjih so urejeni dostopi do številnih naravnih zanimivosti. Na prave gorske ture pa mimo planinskih koč in postojank vodijo označene in urejene planinske poti. Visoki, v nebo segajoči vrhovi vabijo vztrajne pohodnike, planince in alpiniste, naj se naužijejo lepote visokogorja. Mikavno je kolesarjenje po samotnih gorskih cestah in kolovozih ali po zložnejših cestah v dolini. Za gorske kolesarje so nad-

vse privlačne panoramske ceste, saj ponujajo krožne vožnje z lepimi razgledi, kmetije ob njih pa vabijo na okrepčilo in počitek.

Reka Savinja z razigranimi pritoki in jezera vabijo na ribolov, ki je lahko hkrati sprostitelj in vznemirjenje. Vodne površine pa lahko nudijo obilo užitek in sprostitev tudi, ko se s čolnom prepusti toku, njegovim pastem in lepotam, ali zdrsiš po prosojni gladini. Samotne grape navdušujejo pohodnike, vse bolj pa tudi soteskarje, ki se prepustijo vodni poti preko korit, slapičev in tolmu. Vzgonski vetrovi se dvigajo ob strmih pobočjih in nudijo dobre termične pogoje za jadranje s padalom v tandemu z inštruktorjem ali v samotni odmaknjenosti v višave.

Razgledi s konjskega hrbta so drugačni od vsakdanjih. Edinstven se zdi občutek prostosti, ko preko pašnikov s konjem zdirjaš v galop.

V sončnih zimskih dneh pa ni lepšega kot tek na smučeh po bleščeči snežni poljani, spust s sanmi ali vijuganje po zasneženih pobočjih Logarske doline in zimskega smučarskega središča Golte.

Ugodne klimatske razmere so že v preteklem stoletju botrovale zdravilišču, ki se je razvilo v sodoben rekreacijski in zdraviliški kompleks term Topolšica.

Rekreacijske površine in igrišča za kolektivne športe ob velenjskih jezerih in v drugih delih Savinjske in Šaleške doline niso redkost. Nepriemerljive pa so razsežnosti »naravnih igrišč«, ki na vsakem koraku vabijo človeka – iščočega mir in lepoto.

Bogate so arheološke najdbe Pottočke zijalke in velenjske kotline. V skrite, z življenjem bogate kotičke Alp je pred več kot 40-tisoč leti, v stari kamni dobi, stopila noga ledenodobnega lovca – kromanjonca. Med lovskimi pohodi je bival tudi v skalni votlini v Olševi, danes imenovani Pottočka zijalka. Nedaleč stran so, v Škalah pri Velenju odkrili ostanke velikega prazgodovinskega prednika današnjega slona – mastodonta.

Ostanki tedanjega življenja so razstavljeni v velenjskem gradu in v muzeju Pozočke zijalke v Logarski dolini.

Brez primere je kulturna zapuščina preprostih kmetov, gozdarjev, splavarjev - flosarjev in rudarjev. V pripovedkah, običajih, prireditvah in dobrodušni gostoljubnosti še danes živi med ljudmi. Za obiskovalce je del dediščine na ogled v velenjskem gradu in muzeju premogovništva v Velenju, v gradu Vrbovec v Muzeju gozdarstva in lesarstva v Nazarjah, v Flosarskem muzeju na Ljubnem, v etnoloških zbirkah v Gornjem Gradu in v številnih manjših zbirkah. Vredni pozornosti sta tudi Kavčnikova domačija s staro črno kuhinjo in Macesnikova domačija s starimi napravami na vodni pogon. Častljiva sakralna dediščina priča o nekdanji močniti zgodovinski prisotnosti ljubljanske škofije ter o vdani preproščini domačinov. Mogočna gornjegrajska katedrala, zakladnica mašnih plaščev v Radmirju, samostanska knjižnica v Nazarjah, zanimive cerkvice in plastike neprecenljivih vrednosti vabijo obiskovalce z dostojanstvenim občutkom za pomnike preteklosti.

Preprosta ljudska modrost in nujna sta ustvarili marsikakšno mojstrovino, ki se smelo spogleduje s svetovnimi dosežki. Bogato pa je tudi znanje, ki se danes dokazuje v dovršenih sodobnih tehnologijah številnih podjetij, vključno z dobro poznim Gorenjem.

Sprehod skozi Mozirski gaj – park cvetja in etnoloških objektov nudi obilje estetskih užitkov ob domiselno urejenih gredicah. Ohranjeni etnološki objekti pa budijo skomine po spoznavanju življenja domači-

a | www.t-topolsica.si

nov v preteklosti. Cvetje v gaju se v daljavi spogleduje s planinskim rastjem alpskega vrta - alpinetuma na Golteh. Pestrost rastlinskih in živalskih vrst je izjemna v vseh treh krajinskih parkih: Golte, Robanov kot in Logarska dolina, v naravnih rezervatih in drugih območjih varovane narave, kot tudi v podzemnih jamah (Snežna jama) in na gorskih planotah (Smrekovec, Dobrovlje, Menina, Dleskova planota).

Kulinarične dobrote, ki so bile nekdanj pogosto na mizah v Zgornji Savinjski in Šaleški dolini je mogoče poskusiti in se do siteda najesti tudi danes.

Domače jedi, po katerih obiskovalci najraje posežejo so: zgornjesavinjski želodec in drugi suhomesnati izdelki, domači siri z orehi in zelišči, žlinkrofi polnjeni z mesom, skuto ali suhim sadjem, postrvi, obare in namazi iz divjačine, žganci, kisle zelje ali repa. Prija pa seveda tudi: kisle mleko, maslo, med, okusne marmelade in seveda domači kruh.

Okusna domača hrana, prijazna beseda, prijetni zven citer, lagodno bivanje... - kaj bi si še lahko zaželeli?

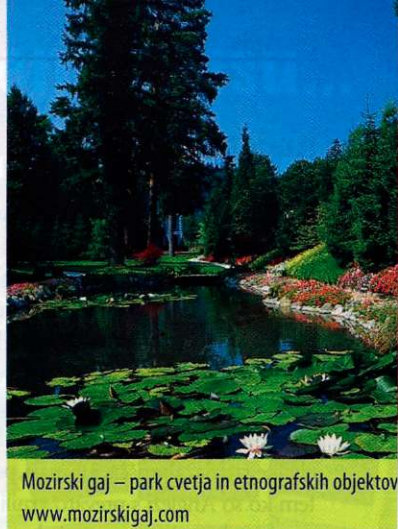
Nevidne niti, ki današnje prebivalce Zgornje Savinjske in Šaleške doline povezujejo s preteklostjo in med seboj, spletajo čudovite zgodbe. Ni jim težko slediti. Do njih vodijo zanimivosti, ki jih je moč najti 160 metrov pod zemeljskim površjem velenjskega rudnika, ob čudovitih jezerih nastalih na urejenem, nekdanj rudniškem območju, v velenjskem gradu ali v častljivih cerkvah, ob termalnih vrelcih v Topolšici, v gornjegrajski katedrali, v Mozirskem gaju, v muzejih in etnoloških zbirkah, v prostranih gozdovih, v Snežni in drugih jamah, med poletom nad dolino, ob poskočnih gorskih potokih ali v bodrih valovih Savinje, ob številnih slapovih, v mirnem zavetju Logarske in drugih alpskih dolin, na strmih pobočjih planote Golte in na preko 2000 metrov visokih vrhovih Kamniško-Savinjskih Alp.

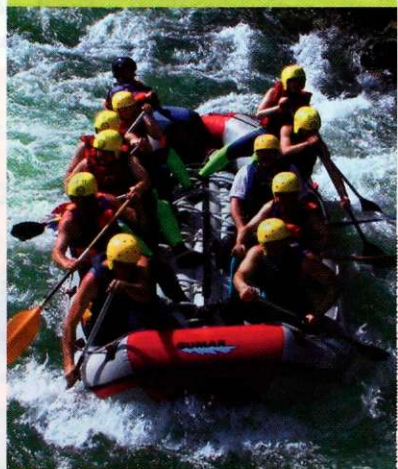
Informacije:

GIZ za razvoj turističnih destinacij
Turistična agencija GOST
 tel.: +386 3 897 32 80
 Metka.Maric@rlv.si
 www.gost.si

Za več informacij o Sloveniji obiščite spletno stran:
www.slovenia.info
Slovenska turistična organizacija
 Dunajska 156, SI-1000
 Ljubljana,
 tel.: +386 1 589 18 40,
 fax: +386 1 589 18 41

Mozirski gaj – park cvetja in etnografskih objektov
 www.mozirskogaj.com

Reka Savinja | www.savinja.info

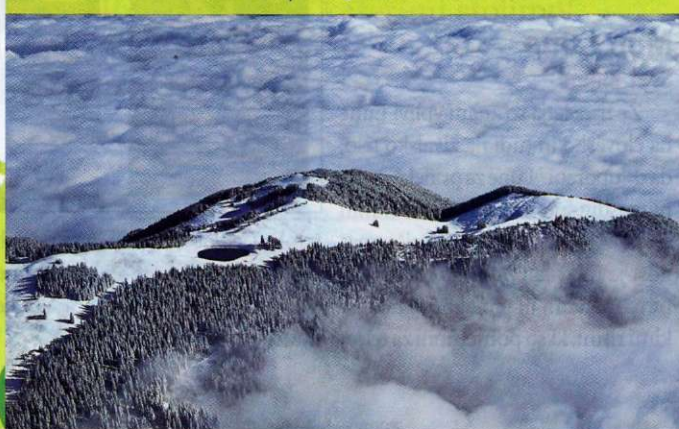

Muzej Velenje | www.muzej.venje.org
 www.venje-tourism.si

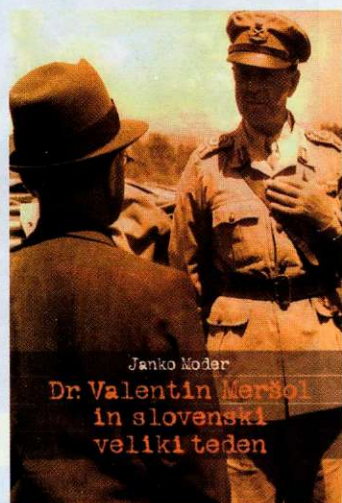
Muzej premogovništva Slovenije
 www.rlv.si/muzej/

Zimsko letni turistični center Golte | www.golte.si

Knjiga o dr. Meršolu Mohorjeva družba Celje

Zdravnik dr. Valentin Meršol (1894—1981) je v začetku junija 1945 odigral pomembno vlogo v begunskem taborišču v Vetrinju. Maja 1945 se je z družino pred "osvoboditelji" umaknil na Koroško. Zaradi svojega zdravniškega slovesa in odličnega znanja angleščine je postal vodja civilnega dela taborišča. 31. maja, potem ko so Angleži s prevaro vrnili v partizanske roke že večino domobrancev, je pridobil kanadskega ma-

gorja Barreja, da sta odšla protestirat k angleškemu vodji oddelka za razseljene osebe. Dobil je ustno zagotovilo, da vračanje več ne bo, 4. junija pa je med obiskom maršala Alexandra odločno nastopil tudi pred njim, tako da je ta še isti dan izdal pisno povelje, da "noben Jugoslovian ne bo več vrnjen v Jugoslavijo proti svoji volji." S tem so bili rešeni tisoči beguncev, ki so bili prav tako predvideni za vrnitev (v smrt). **Janko Moder** je o dr. Meršolu napisal zelo zanimivo knjigo *Dr. Valentin Meršol in slovenski veliki teden*, v kateri je opisal Meršolovo življenjsko pot, predvsem pa ključne dogodke ob koncu vojne.

Kako rastejo stvari Prešernova družba

V zbirki *Sedmerica velikih* je izšla zbirka otroških pesmi **Borisa A. Novaka** z naslovom *Kako rastejo stvari*. V knjigi je objavljen izbor Novakovih pesmi za otroke in mladino, mnoge je napisal za svoja otroka. Kot pravi v sonetu *Leteča preproga*, piše pesmi zato, da bi se na

čarobni preprogi besed vrnil v otroštvo; ker je za otroške igre že prestar, se igra z besedami. Pesmi spremlja ilustracije Marjana Mančeka.

Od babe do smrti Založba Mladika, Trst

Knjiga uglednega tržaškega kulturnika in znanstvenika **Pavleta Merkuja** *Od babe do smrti* je sicer drobna, vendar zelo zanimivo govori o bogastvu slovenskega besedja. Avtor jo je razdelil na sedem poglavij: *Živost besede, Okamenine, Zgodovinska in družbena pogojenost jezika, Žrtve hejslovanske akulturacije, Žrtve miselne lenobe, Slovensko ime, ki ga nihče ne pozna in Tudi umiranje jezika je znak njegove živosti*. Piše o različnem razumevanju besede *baba*, o skoraj izginuli besedi *lánita* za lice, ki se je ohranila samo v Reziji in Teru, o *kobári*, kakor v obsoškem in beneškem narečju rečeju lešnikovemu dvojčku,

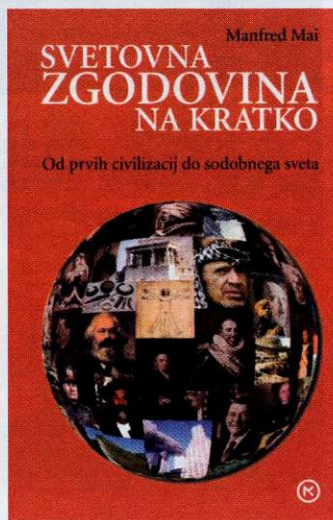
Od babe do smrti Bogastvo slovenskega besedja

o vinu, ki ga pridelujejo blizu Čedad in mu pravijo *pókelca*, itd. Knjižico za sladokusce bi moral prebrati vsak, ki mu je ljub slovenski jezik.

Kratka svetovna zgodovina Založba Mladinska knjiga

Svetovna zgodovina na kratko prinaša strnjen pregled razvoja človeštva od njegovih začetkov do današnjega časa. V kratkih poglavjih, opremljenih s slikovitim gradivom, so nanizani najpomembnejši dogodki iz posameznih obdobij, ki so tako ali drugače oblikovali svet in družbo, v kateri živimo. Od kamene dobe, prvih civilizacij in kultur prek osvajanj,

odkritij in revolucij do dobe računalnikov in vojn v 20. stoletju ter nazadnje še o pojavu terorizma. Knjiga je namenjena tistim, ki jih zanima svetovna preteklost ali bi radi s kratkim pregledom zgodovine človeštva osvežili spomin nanjo. Posebej se posveča pregledu zgodovine Slovencev.

Razprave SAZU

V zborniku *Razprave*, ki ga izdaja Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za naravoslovne vede, je v številki XLV-3 (2004) objavljenih šest strokovnih prispevkov: *Nove vrste srednje in zgornjejurjskih radiolarijev zahodne Sicilije in Juznih Alp (Italija)* Paole Beccaro, *Albijski radiolariji in kredna stratigrafija Mangarta Špele Gorican in Andreja Šmuka*, *Miocenski onkoidi iz območja med Orešjem in Vinjim vrhom nad Šmarjeto na Dolenjskem* Vasje Mikuža, *Mehkužci in ostali makrofosili iz eocenskih flišnih plasti v okolici Kuteževa in Trpčan* Vasje Mikuža in Božene Čvorovič, *Bacarella vipavica iz grebenschkih blokov v spodnjeeocenskih karbonatnih megaplasteh v Vipavski dolini* Dragice Turnšek in Adrijana Koširja, *Stratigrafija kvartarja in neotektonika vzhodnega dela Krške kotline* Tomaž Verbič.

Moč Lune Svet knjige

Že tisočletja so znani vplivi Lune na človeško in tudi na živalsko telo, da o "uporabi" Lune za pridelavo vrtnih rastlin sploh ne govorimo (lunin setveni koledar). Tudi novejša znanost je odkrila povezave med luninimi menami in temeljnimi biološkimi ritmi, ki so pomembni za teles-

ni razvoj in zdravje pa tudi za telesne obremenitve in bolezni. Do teh spoznanj so prišli že v starem veku in jih s pridom uporabljali v vsakdanjem življenju ter v naravnem zdravilstvu. Temu izročilu se pridružujejo praktične izkušnje glede možnosti, ki jih ponuja Luna na različnih področjih življenja, kot so gospodinjstvo, vrt, graditev, domača obrtniška dela, poklic, ljubezen in partnerstvo, pa tudi pri dejavnostih v prostem času in na počitnicah. Knjiga **Helge Föger** je razdeljena na pet poglavij: *Kaj vemo o Luni, V Luninem ritmu, Življenje z Luno, Praktični nasveti*, na koncu pa še nekaj o luninem horoskopu.

Cankar in ženske Založba Tangram

Znani psihoterapevt dr. **Marijan Košiček** je v knjigi *Ženska in ljubezen v očeh Ivana Cankarja* obdelal zanimivo temo. "V tem delu sem si prizadeval razložiti bralcem vse tisto, kar je Cankar napisal o sebi kot o moškem, ki si želi spolnosti, ki hrepeni po ljubezni, vendar se pri tem bojuje s seboj, z ovirami, ki jih njegovo koprmnenje sreča v lastni osebnosti. Upam, da bo pričujoča knjiga bralcem pomagala, da bodo bolje spoznali velikega pisatelja, da bodo bolje razumeli njegovo čustveno življenje in ga potem še bolj vzljubili," je zapisal avtor. Gotovo bo branje te knjige bralca vzpodbudilo, da spet vzame

dr. MARIJAN KOŠIČEK

Ženska in ljubezen v očeh Ivana Cankarja

v roke Cankarjevo delo in se poglabi vanj. Pomagalo mu bo bolje razumeti ravnanje ljudi, ki jih sreča v življenju, hkrati pa tudi samega sebe.

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

Regionalna Televizija posebnega pomena
izliza posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

Po vašem okusu...

Velika nagradna igra Barcaffé, ki poteka
od 15. 9. do 15. 11. 2005, vas odpelje na
potovanje po vašem okusu v vrednosti
800.000 SIT!

Osvojite lahko:

- 1 x** potovanje po vašem okusu v vrednosti **800.000 SIT**
- 20 x** potovalna torba
- 30 x** paket izdelkov Barcaffé

Kako lahko sodelujete?

V nagradni igri lahko sodelujete na dva načina:

- 1** shranjujete črtne kode z embalaž izdelkov Barcaffé
v skupni količini najmanj 500g (veljajo le izdelki, kupljeni
v maloprodaji) **ALI**
- 2** pravilno odgovorite na nagradno vprašanje.

Izrezane črtne kode **ALI** dopisnico z odgovorom na nagradno
vprašanje pošljite v ovojnici na naslov: **Droga Kolinska d.d., p.p.
3116, 1544 Ljubljana** s pripisom: **"Za nagradno igro Barcaffé"**.
V obeh primerih ne pozabite izpolniti vseh zahtevanih osebnih
podatkov. Več informacij dobite na letakih v trgovinah in na
spletnem naslovu: www.drogakolinska.si.

Nagradno vprašanje:

**Napišite imeni dveh različnih
vakuumsko pakiranih izdelkov Barcaffé?**

Ime:

Priimek:

Ulica:

Kraj:

Poštna številka:

Telefon:

Davčna številka:

Podpis:

S podpisom potrjujem, da se strinjam s pravili sodelovanja v nagradni igri.

Za lepši dan

Vprašanje, po čem je Krško znano, je odveč. Za nekatere sta to jedrska elektrarna in papirnica, ki je danes v tujih rokah, za nekatere, kulturno bolj razgledane, pa so to protestanta Adam Bohorič in Jurij Dalmatin, prevajalec celotne *Biblije* v slovenščino, ter Janez Vajkard Valvasor, ki ga je nekaj mesecev pred smrtjo bogata ustvarjalna pot privedla v mesto ob Savi, kjer je kupil graščino in tam leta 1693 tudi umrl, star komaj 52 let.

V Krškem je skoraj 30 let živel tudi Janez Mencinger, ki je kot pisatelj

Cerkev sv. Rozalije je stoletja bedela nad Krškim, pod seboj.

Mesto ob Savi

znan po *Abadonu*, filozofskem romanu, in *Moji hoji na Triglav*. Nekaj let je bil krški župan. Umrl je leta 1912. V drugi polovici 19. stoletja sta mesto izrazito zaznamovala zakonca Hočevar, Martin in njegova žena Josipina. Bila sta podjetnika, brez otrok, zato sta ves svoj zaslužek, ki je bil velik, razdala za razvoj mesta. Na trgu, ki se imenuje Hočevarjev trg, stoji veliko dvonastropno poslopje,

zgrajeno leta 1877 v novorenesančnem slogu, v katerem je bila ena prvih meščanskih šol na tedanjem Kranjskem. Šolo je za velikansko vsoto 100.000 goldinarjev zgradil Martin Hočevar, za kraj Krško gotovo najpomembnejša osebnost, čeprav so mu kasneje poskušali očitati, da je bil bolj naklonjen nemštvu kot slovenstvu, vendar so ti očitki prezrli najpomembnejše – njegove zasluge za razvoj kraja. Te so bile edinstvene (druge osebnosti, npr. Bohorič, Dalmatin, Valvasor, so pomembne za celotno slovensko kulturo, za razvoj kraja pa neprimerno manj kot Hočevar). Kar mnogi publicisti prerezajo, je tudi to, da sta zakonca Hočevar za to, da sta bila tako premožna, dobesedno garala, to pa verjetno kakšni "napredni" miselnosti ni (bilo) pogodu.

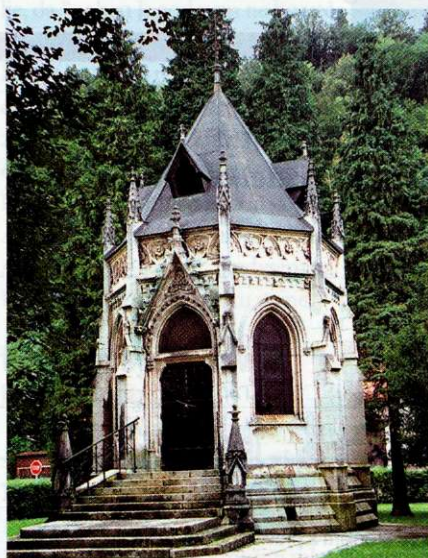
Zavetnik sv. Janez

V središču Krškega, na Hočevarjevem trgu, stoji župnijska cerkev sv. Janeza Evangelista, ki so ga stari Kr-

ščani za svojega zavetnika verjetno izbrali zaradi vinskih gor na Trški gori in na Sremiču ter prometne lege naselbine. Na šentjanžvevo, 27. decembra, so blagoslavljali vino šentjanžvec, ki je veljalo za obredno pijačo in so ga pili zlasti ob slovesu za srečno popotovanje pa tudi ob sklepanju trgovskih pogodb. Sv. Janez je bil torej v Krškem varuh popotnikov, gostišč in vina.

Prva cerkev je bila gotovo zgrajena pred letom 1477, ko se na ohranjenem mestnem pečatu pojavlja podoba sv. Janeza kot mestnega zavetnika. Sedanja zgradba je doživela zadnje prezidave v psevdoroman-

sko obliko, ko je mesto dobilo svojo župnijo (to je bilo leta 1894). Nespremenjen je ostal le zvonik iz 16. stoletja, ki pa je dobil novo korenasto kapo. Nad vhodnimi vrati je lep relief kiparja Ivana Zajca, poznejšega ustvarjalca Prešernovega spomenika v Ljubljani (tudi ta relief je nastal s Hočevarjevo donacijo). V notranjosti cerkve, ki slogovno ni enotna, je nekaj starih nagrobnikov, krstni kamen, izvirna slika Marijinega oznanjenja iz 17. stoletja, lesen glavni oltar v psevdoromanškem slogu s Künlovo sliko župnijskega zavetnika. Sosea župnijske

Neopotski mavzolej Hočevarjeve družine

GOOD VIBRATIONS

RADIO VELENJE

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263

www.radiovelenje.com

cerkve je stavba, zgrajena v poznorenesančnem slogu, v kateri je verjetno umrl Valvasor. Pred njo stoji Valvasorjev kip, ki ga je izdelal kipar in znani medaljer Vladimir Štoviček.

Na "staro" spomenik NOB

Blizu stoji nekdanja špitalska cerkev sv. Duha, najlepša baročna zgradba v mestu, ki so jo namenili občasnim likovnim razstavam. Kapucinska cerkev je posvečena Mariji božji in so jo sezidali sredi 17. stoletja, pozneje pa je dobila baročno obliko. Samostan skupaj s cerkvijo da še danes slutiti harmoničnost starega mesta, v katero se je pozneje vrinila arhitektura z drugačno ambicijo. Staro pokopališče zraven, sredi katerega stoji opuščena cerkev sv. Križa, so spremenili v park. Tu so povojni oblastniki postavili spomenik NOB. Nekoliko v ozadju je kip dr. Mihajla Rostoharja (1878—1966), znanega psihologa, ob zidu sta grobova šolnika in posojilničarja Ivana Lapajneteta in pisatelja ter župana Janeza Mencingerja, glavna

Pred kapucinskim samostanom (po vojni zaplenjenim in spremenjenim v knjižnico) je bilo nekoč staro pokopališče. Zdaj je tam park in plato z velikim spomenikom NOB. Novo in napredno je torej izpodrinilo staro in preživeto.

znamenitost (sedanjega) parka pa je v neogotskem slogu zgrajen mavzolej Hočvarjeve družine, ki po svoji obliki spada med najzanimivejše spomenike te vrste na Slovenskem.

Nekaj sto metrov po poti, ki se vzpenja za starim pokopališčem (parkom), pridemo do cerkve sv. Rozalije, zavetnice zoper kugo, ki so jo zgradili sredi 17. stoletja. V njej je zlasti zanimiv lesen poslikan strop. V kvadratnih kasetah so podobe raznih svetnic, cvetnih ornamenti in angelske glave.

Krško je danes neločljivo poveza-

no z nekdanj samostojnim krajem Vidmom na drugem bregu Save. Tam stoji velika cerkev sv. Ruperta, ki je bila sezidana (tudi z donacijo gospe Hočvarjeve) konec 19. stoletja na kraju, kjer je stala stara, pozneje večkrat prezidana romanska stavba.

Krško je bilo upravno s soslednjim Vidmom povezano leta 1953, leta 1955 je nastala občina Videm-Krško, že pred časom pa se je Videm "utopil" v Krškem, čeprav domačini "Krško" na levem bregu Save še vedno imenujejo Videm.

Reševanje "starega"

Kot smo omenili že uvodoma, je Krško danes znano predvsem po jedrski elektrarni in papirnici. Tovarno celuloze je leta 1938 začel graditi ljubljanski industrialec Fran Bonač. Ves čas je bila vpeta v življenje kraja, ki se je z njeno pomočjo širil in razvijal. Po njej so se imenovala številna društva in klubi, ki jih je finančno podpirala. Leta 1993 je bila tovarna v stečaju, leta 1996 pa prodana tujemu lastniku, vendar kljub veliki obremenitvi za okolje še vedno zaposluje veliko domačinov. Leta 1974 sta elektrogospodarstvu Slovenije in Hrvaške v Vrbini pri Krškem začeli graditi jedrsko elektrarno, ki je bila ena največjih investicij tistega časa.

Krško ima bogato zgodovino, ki se kaže v mnogih spomenikih, te pa sodobni razvoj kraja čedalje bolj oklepa v svoj objem. Na umnih domačinih je, ali bodo staro znali in hoteli ovrednotiti in zavarovati ter ga obvarovati pred novim. **V. M.**

Krško – stoletje na razglednicah

Domača avtorska skupina, ki sestavljajo Polona Brenčič, Silvo Mavsar in Ljudmila Šribar, je pripravila knjigo (208 strani velikega formata), v kateri je poleg uvodnih zgodovinskih orisov objavljenih več kot 200 razglednic iz različnih obdobij: do leta 1900, od začetka 20. stoletja do konca prve svetovne vojne,

obdobje med obema vojnama ter obdobje po drugi svetovni vojni. Vsako poglavje spremlja kratek uvodni pregled dogajanja v tistem času, s čimer knjiga ni le zbirka starih

razglednic, ampak ponuja tudi vrsto informacij o Krškem. Razglednice spremljajo zanimivi in informativni opisi motivov in podatki o času izida oziroma odposiljanja, o založniku, tiskarju oziroma vsem tistem, kar je mogoče razbrati s posameznih razglednic.

Krško in Krčani

Krško je leta 1894 dobilo knjigo ravnatelja meščanske šole Ivana Lapajneteta *Krško in Krčani*, ki je izšla s podporo velike mecenke Josipine Hočvar. Pri založništvu Neviodunum so se 110 let kasneje odločili knjigo ponatisniti. Avtor Ivan Lapajne je bil dejaven na različnih področjih družbenega življenja (šolstvo, zgodovina, posojilništvo) in je tako pomembno

vplival na življenje v Krškem konec 19. in v začetku 20. stoletja. V knjigi prikazuje razvoj mesta in nekatere njegove značilnosti – od mestne uprave, brodarstva, naved, rokodelskih združenj do razvoja cerkvenega življenja, šolstva, življenjepisov znanih Krčanov (Jurij Dalmatin, Adam Bohorič, Janez Vajkard Valvasor in zakonca Hočvar, velika mecena Krškega) ter še vrsto zanimivosti iz preteklosti starega mesta ob Savi. Knjiga je poljudno napisana in je še danes zanimiva.

Speedway v Krškem

Speedway v Krškem je doslej prva knjiga o tem športu v Sloveniji. Zajema zgodovinski pregled razvoja tega športa od začetkov do danes. Predstavljene so najpomembnejše prireditve in najuspešnejši tekmovalci iz Krškega, zibelke in najbolj množičnega spidvejskega središča pri nas. Med pripravljanjem knjige se je avtor Silvo Mavsar srečal s

še živimi prvaki in z ljudmi, ki so sodelovali pri začetkih in razvoju te krške športne posebnosti. Napisal jo na podlagi obsežne dokumentacije časopisnih člankov in drugega gradiva. Knjiga

vsebuje več kot 150 barvnih fotografij, posebnost pa so tudi avtorjevi spominski izpovedni vložki o spidvejskih dirkah. Knjiga je dvojezična, slovensko-angleška. (Vse tri omenjene knjige je izdal Zavod Neviodunum, Trg Matije Gubca 3, Krško, tel.: 07/490-5780.)

Magdalenska gora je vzpetina severovzhodno nad Šmarje-Sapom, ki velja za eno najpomembnejših arheoloških najdišč v Sloveniji. Tam so izkopavali med letoma 1881 in 1913 – od Dragotina Dežmana do znamenite vojvodinje Mecklenburške. Najdbe so raztresene v treh muzejih, v ljubljanskem, dunajskem in harvardskem v ZDA. Šele zdaj so predmeti iz prvih dveh muzejev končno znanstveno objavljeni v zajetni monografiji *Želozodobne gomile na Magdalenski gori*.

Okoli cerkve sv. Magdalne je eno najpomembnejših železnodobnih naj-

Rekonstrukcija bojne opreme halštatskega bojnika z Dolenjskega

kratkotrajni Dežmanov poseg je vreden vse pozornosti, saj so prišle na dan pomembne najdbe za kronologijo naše stare železne dobe.

Izvedbo izkopavanj na Magdalenski gori je prevzel neutrudni Schulz in v letih 1881 do 1883 sta bili prekopani dve gomili na Teriču, drugi dve pa na Voselcih pri Hrastju. Dežman je o najdbah, med drugim o najstarejši grobni celoti s spomenikom situlske umetnosti – odlomkom torevtično okrašene čelade s figuralno upodobitvijo friza hoplitov, kmalu poročal v nemškem strokovnem tisku. Nedolgo zatem je Dežman umrl.

Samouk Jernej Pečnik

Na najdišče je postal pozoren samouki starinoslovec in kopač Jernej

Magdalenska gora

dišč na Slovenskem. Sestavlja ga utrjen zgornji del akropole, v katero vodijo na jugovzhodu ohranjen vhod ("vrata"), in večji, slabše utrjen spodnji priključni del. Ta leži na položnem hrbtu, ki pada proti Hrastju pri Grosupljem. Magdalenska gora sodi tudi po velikosti med največja železodobna naselja v Sloveniji. Okoli naselja je 40 gomil (grobišč), večja skupina severozahodno od naselja v gozdu, posamezne ob cesti, ki vodi na Mali Lipoglav, več gomil pa je še na jugovzhodnem pobočju proti Hrastju.

Skrivnosti pri sv. Magdaleni

Zgodovina arheoloških raziskovanj Magdalenske gore pozna tri obdobja. V prvem (1881—1883), za časa kustosa Kranjskega deželnega muzeja v Ljubljani Dragotina Dežmana, je Ferdinand Schulz izkopal štiri gomile. V drugem (1892—1895), za časa A. Müllnerja, je Jernej Pečnik izkopal osem gomil. V tretjem (1905—1913) je vojvodinja Mecklenburška izkopala deset gomil. Kasneje niso več izkopavali, tako da je območje naselbine še povsem neraziskano, zato Magdalenska gora skriva še prenekatero arheološko skrivnost. Ta-

ko kot mnoge druge arheološke lokacije tudi ta čaka na nove generacije arheologov in na še bolj izpopolnjene pristope pri izkopavanjih.

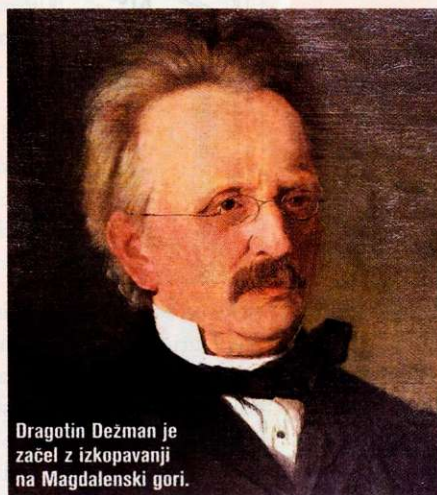
Vloga Dragotina Dežmana

Do prvega odkritja železnodobnih antik na Magdalenski gori je prišlo po naključju že pozimi leta 1870 na Joštarevem Lazu pri Zgornji Slivnici, na severnem delu magdalenskogorske nekropole. Znanstveni svet je za najdbo izvedel dosti pozneje, saj tedaj še niso prišle na dan izkopanine na Vačah. Tako so na videz skromne, a vendar zgovorne najdbe z Joštajevega Lazu (bronaste zapestnice, steklene jagode) utonile v pozabo. Do pravega odkritja železnodobne Magdalenske gore je namreč prišlo šele v zimi 1881/82, potem ko je Dragotin Dežman poslal svojega sodelavca, preparatorja Ferdinanda Schulza, poizvedovat na zemljišče o neki nepojasnjeni najdbi bronastih zapestnic. Sled za najdbami je vodila na Zgornjo Slivnico, in sicer na ledino Terič. Schulzova izkopavanja,

zlasti gomile na razpotju proti sv. Magdaleni, so bila uspešna in Dežman je takoj dojel pomen še neraziskanega najdišča. Dežmanov poseg v najdišče je logično nadaljevanje njegovih že pred leti začelih odkrivanj kranjskih prazgodovinskih starin, začeni s kolišči na Ljubljanskem barju in halštatskimi Vačami. Vendar se je neizmerni Dežmanov znanstveni duh že toliko utrudil, da se je postarani naravoslovec in arheolog za Magdalensko goro le navdušeno ogled, potem pa del ni mogel več nadaljevati. Toda že ta

Pečnik, doma iz Krškega, ki se je lotil izkopavanj neprimerno bolj širokopotezno kot Dežman. Pečnika so zanimale predvsem velike gomile na gozdni ledini Topolovje, torej na osrednjem delu magdalenskogorske nekropole. V letih od 1892 do 1895 je tam in še na Teriču ter Permetiji prekopal kar osem gomil z več sto grobovi.

Po Pečniku je bilo spet nekaj let zatišje, ko se je leta 1905 za Magdalensko goro ogleda vojvodinja Mecklenburška. Marie princesa pl. Windischgrätz, kasnejša vojvodinja Paul Friedrich pl. Mecklenburška je bila nečakinja velikega ljubitelja antik in zbiralca Ernesta princa Windischgrätza. Odraščala je na Kranjskem in se mu ni odrekla niti po poroki z vojvodo Mecklenburškim, bližnjim sorodnikom nemškega cesarja Viljema II. Prav prihod med vrhove nemške aristokracije je mladi vojvodinji omogočil, da je lahko začela snovati velikopotezni načrt – raziskati prazgodovino domače kranjske dežele. Mladostniške sanje je lahko uresničevala šele v zrelih letih in v ta namen ni

Dragotin Dežman je začel z izkopavanji na Magdalenski gori.

Konec 19. stoletja je na Magdalenski gori izkopaval starinšolovec Jernej Pečnik.

Izkopavanje vojvodinje Mecklenburške na Magdalenski gori leta 1913

skoparila z denarjem, znala pa si je pridobiti še izdatno podporo s strani svojega cesarskega sorodnika.

Izkopavanja vojvodinje

Njena prva izkopavanja pri nas so stekla na začetku 20. stoletja. Prve vzpodbudne najdbe je odkrila leta 1905 na Vačah in na Magdalenski gori, na najdiščih, kjer so že pred tem delovali drugi raziskovalci. V naslednjih letih je izkopavala veliko nekropolo pri Vinici, gomile v Vrhpolju pri Šentvidu pri Stični in druge. Vendar je postala znana prav z izkopavanji na Magdalenski gori, kjer je samo leta 1913 izkopala šest gomil s skupaj 251 grobovi. Svojo "izkopavalno" kariero je začela kot popolna amaterka, vendar si je od strokovnjakov velikega kova, zlasti Šveda Oscarja Monteliusa, pridobila veliko strokovnega znanja.

Visoka aristokratinja je kopala predvsem na Topolovju pa tudi na Teriču in Permetiji. Do konca svojih izkopavanj je spravila na svetlo kar 357 grobov, resnično število pa je ver-

jetno še večje, saj pri prvih izkopavanjih ni bila tako skrbna kot pri tistih leta 1913. Od teh zadnjih, resnično obsežnih izkopavanj so na voljo dokaj natančne risbe posameznih grobov, zlasti okostij z natančno vrstano lego posameznih pridatkov.

Iz Slovenije v ZDA

Zbirka kranjskih arheoloških antik je bila do leta 1918 shranjena v priljubljenem vojvodinjinem prebivališču, na gradu Bogenšperk, nato je prišla s prevratnimi dnevi pod sekvester novoustanovljene Države SHS, dokler ni bila leta 1928 vrnjena naslednici vojvodinje Mecklenburške Marii Antoinette. Ker takratne oblasti niso pokazale zanimanja za nakup arheoloških zakladov, jih je mlada vojvodinja zakonito izvozila na tuje in leta 1934 v New Yorku prodala na dražbi. Srečna okoliščina sicer žalostnega epiloga je bila, da jih je odkupil Peabody Museum harvardske univerze v ameriški državi Massachusetts (z izjemo najdb z

Vač, ki so prišle v angleški Oxford). Tako so se znašle v ameriskem domovanju tudi dragotine z Magdalenske gore hkrati z dvofrizno figuralno situlo. Le majhen del najdb iz Mecklenburške zbirke je ostal v Narod-

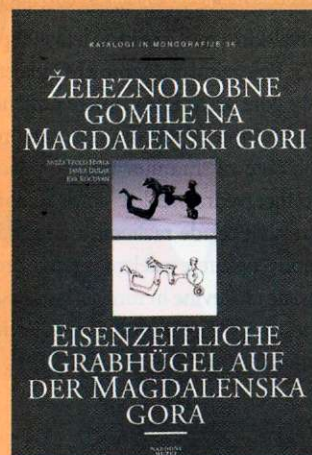
nem muzeju v Ljubljani, kar je bil velikodušen dar velike raziskovalke.

Torevska umetnost

Skupno je bilo na Magdalenski gori izkopanih 22 gomil z nad 1.000 »

Katalog najdb na Magdalenski gori

Dragocene najdbe z Magdalenske gore so raztresene v treh muzejih, v Narodnem muzeju v Ljubljani, v naravoslovnem muzeju na Dunaju, t. i. mecklenburško zbirko pa hrani Peabody Museum na Harvardu v ZDA. Gradivo dolgo ni bilo strokovno obdelano in predstavljeno v znanstveni publikaciji. V celoti je bilo objavljeno le gradivo, ki ga hrani Peabody Museum; leta 1978 ga je objavil Hugh Hencken. Katalog gradiva iz ljubljanskega in dunajskega muzeja sta v šestdesetih letih začela pripravljati Stane Gabrovec in Karel Kromer, vendar je delo zastalo. Gabrovec je delo pri katalogu prepustil svojim učencem. Na Dunaju so izrisovali magdalenskogorske najdbe, gradivo pa je bilo podlaga za nadaljnje analize, ki sta jih opravili Sneža Hvala in Eva Kocuvan; rezultate sta leta 1982 predložili v obliki diplomske naloge. Da bi gradivo z Magdalenske gore po toliko letih vendarle zagledalo luč sveta, je bila leta 2001 priprava kataloga vključena v projekt *Osrednja Slovenija v železni dobi*. Naredili so revizijo najdb, znova obhodili in izmerili nasele in grobišča, izvednoteni pa so bili tudi obsežni arhivski viri. Delo sta opravila Sneža Tecco Hvala in Janez Dular. Z obsežno monografijo *Železnodobne gomile na Magdalenski gori* – Narodni muzej Slovenije jo je izdal v seriji *Katalogi in monografije*, avtorji pa so Sneža Tecco Hvala, Janez Dular in Eva Kocuvan – je gradivo iz nekropol pod Magdalensko goro zdaj končno postalo dostopno tudi širši strokovni javnosti. Izdajanje takšnih strokovnih monografij je za arheološko stroko neprecenljive vrednosti, zato je povsem nerazumljivo, da je ministrstvo za kulturo pred leti muzejem ustavilo sofinanciranje publicistične dejavnosti.

Znameniti fragment okrašene čelade

» grobovi, dejansko pa še več. Gomile so družinsko-rodovnega tipa s številnimi pokopi. Med njimi so tudi velikanke z več kot sto grobovi.

Magdalenska gora slovi zlasti po izdelkih halštatske torevitike, saj je na prvem mestu pri nas po doslej znanih primerih tako okrašenih situl, pasnih spon, čelad in drugih izdelkov. Magdalenskogorske najdbe spomenikov situlske umetnosti (tako pravimo predmetom, ki so torevtsko, to je z zarezovanjem, iztolcevanjem in dodelovanjem, okrašeni s figuralnimi bodisi rastlinskimi, bodisi geometričnimi motivi) dajejo tudi dober vpogled v razvoj te zanimive in samosvoje likovne ustvarjalnosti halštatskega človeka, in sicer od odlomka čelade iz 7. stol. pr. Kr. do zrele trifrizne situle in naprej do poznih, preprostejših stvaritev z enofriznimi

Bronast ciborij s figuralno okrašenim pokrovom

Situli s pridatki z Magdalenske gore

lezna doba (laten), posamezne najdbe pa so iz časa kulture žarnih grobišč in rimske dobe. V času razcveta

ti v situlskem slogu. Našli so pet situl, ena je delo mojstra, ki je izdelal tudi znamenito situlo z Vač; tri pasne sponke, pokrov daritvene posode in čelado iz druge polovice 7. st. pr. Kr., ki je najstarejši primerek te umetnosti na slovenskih tleh. Figuralno je okrašeni tudi deset uhanov.

Rodovna ureditev

Umetna obrt se je tu samostojno razvijala iz pobud italške umetnosti 7. stoletja pr. Kr., opazni pa so tudi vzhodni vplivi. Enako pomembno je orožje,

ki kot grobni pridelek dobro označuje družbeno vlogo pokojnega. Marsikaj pove tudi o vojaški tehniki, ki so jo prilagajali obrambnim potrebam in posodabljali z novimi tipi orožja. Ob čeladah italškega tipa so dobili tudi nomadsko konjsko opremo in skitske puščice pa tudi keltski meč. V naselju se družbena struktura ni spreminjala. Ohranila se je predurbana rodovna ureditev. Latensko obdobje je slabo poznano, z rimsko zasedbo pa je bilo naselje opuščeno. Nova naselja so se razvijala na šmarsko-grosupeljski ravnini, kjer je tekla državna rimska cesta Emona—Siscia (Sisak). **V. M.**

Pravokotna pasna spona z motivom dvoboja z ročkami

živalskimi motivi okrog leta 400 pr. Kr. Poleg situl poznamo z Magdalenske gore še številne primere različnega bronastega posodja, npr. narebrenne ciste za shranitev opojne pijače, kotličke, vedra in celo ciborij. Tu so še številne čelade različnih halštatskih tipov, nekatere izdelane iz tanke bronaste pločevine in torevtsko okrašene, druge ulite iz brona z masivnimi stenami (npr. negovski tip čelad).

Mejna postojanka

Magdalenska gora je bila nepretrgano naseljena od starejše železne dobe do rimskega obdobja. Največji del izkopanin sodi v starejšo železno dobo (halštat), ko je doživela največji razcvet. Slabše je izpričana mlajša že-

sodi Magdalenska gora v dolensko halštatsko skupino kot njena zahodna postojanka. Šmarsko-grosupeljska ravnica je dajala odlične možnosti za živinorejo in poljedelstvo, bogata okolišča nahajališča železne, cin-kove in svinčeve rude pa je že izkoriščalo tedanje prebivalstvo. Kot mejna postojanka je imela ključno mesto v trgovini s sosednjimi halštatskimi skupinami, predvsem s Italijo.

Arheološko gradivo z Magdalenske gore daje najdragocenejše podatke za preučevanje halštatske kulture v Sloveniji. Najznamenitejša je situlska umetnost s svojim figuralnim upodabljanjem na kovinskih predmetih, predvsem posodah. Deset predmetov je okrašenih z ornamen-

Radio Krka
106.6 MHz

FESTIVAL
RITEM DUHA

VELIKA DVORANA
SNG MARIBOR

1. 10. 2005
OB 19.00

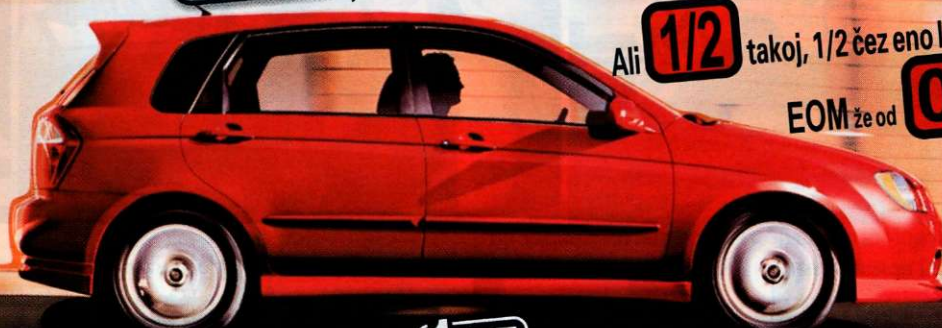
www.ritemduha.net

Radio Ognjišče v Beli krajini na frekvenci 92,8 MHz

ODPELJITE ZA **(1 SIT)**, PRVI OBROK ČEZ 6 MESECEV.*

Ali **1/2** takoj, 1/2 čez eno leto brez obresti.

EOM že od **0%***

CERATO 1.5 CRDi * (1 SIT) + popust 400.000 SIT

Klima naprava, zračne blazine, servo volan, ABS z EBD, električni paket, 3 leta garancije, darilo: CD - avtoradio, ...

SPORTAGE 2.0 CRDi *
4x4

(1 SIT) + popust 500.000 SIT

Klima naprava, servo volan, cent. zaklepanje, el. tonirana stekla, ABS z EBD, TCS, zračna blazina, strešni nosilci, 3 leta garancije, ...

SORENTO 2.5 CRDi *
4x4

(1 SIT) + popust 600.000 SIT

Klima naprava, servo volan, centr. zaklepanje, zračne blazine, el. tonirana stekla, ABS z EBD, TCS, BTCS, lita platišča, 3 leta garancije, ...

CARNIVAL 2.9 CRDi *

(1 SIT) + popust 560.000 SIT

7 sedežev, avtom. klima naprava, servo volan, cent. zaklepanje, el. stekla in ogledala, pot. računalnik, ABS z EBD, zračne blazine, bočna drsna vrata, ...

Novi K2500 2.5 TCI *

(1 SIT) + popust 240.000 SIT

2,5 TURBO DIESEL, 94 KM / nosilnost 1535 kg, keson 311 x 163 x 35,5 cm / nizek prag natovarjanja, Kategorija N1 - d. zavezanec z -20% vstopnega DDV.

KIA KIA MOTORS
The Power to Surprise

(1 SIT)* velja za vozila na zalogi do 31.10.2005 (Cerato, Sportage, Sorento, Carnival, K2500).

www.kia.si

080 2001

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-402

Izkoristite neverjetno ponudbo KIA KREDIT & LEASING s posebnim financiranjem. Pri nakupu plačate polog v višini 1 SIT z odloženim plačilom prvega obroka za 6 mesecev. KIA KREDIT & LEASING si pridržuje pravico do odobritve kredita ali leasinga na osnovi bonitete.

Povprečna poraba goriva od 4,9 do 6,9 l/100 km, emisija CO₂ od 129 do 206 g/km. ECOM+2% (pri 12:12)

Kurilno olje je lahko cenejše!

RAVNO
PRAV

HLADNO

TOPLO

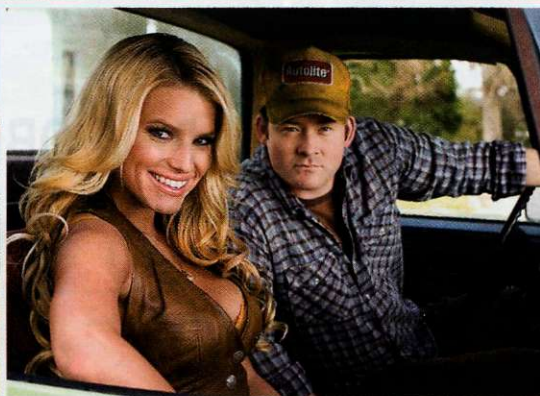

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

Lokalna frajerja

THE DUKES OF HAZZARD

Okrožje Hazzard se lahko pohvali z vratolomnimi stranskimi cestami in najlepšimi kmetiaci v vsej Georgiji. In strašnimi frajerji, kot sta bratranca Bo, ki uživata v obojem. In to zelo pogosto.

Bratranca Bo (Seann William Scott) in Luke (Johnny Knoxville) skupaj s sestrično Daisy Duke (Jessica Simpson), ponosno lastnico najkrajših kratkih hlač na Jugu, spet divjata po cestah. Družina Duke se ukvarja z nezakonitim pridobivanjem alkohola in znano je, da stric Jesse

vari najokusnejše pivo na Jugu. Fanta se zelo pogosto znajdeti na napačni strani zakona, saj dobesedno divjata, ko razvažata pošiljke, šerif in njegovi pomočniki pa le stežka sledijo njenemu zloglasnemu oranžnemu dirkalniku Dodge Charger.

Po dolgem in napornem dnevu se prav prileže ledeno hladno pivo v najimenitnejšem baru okrožja Hazzard The Boar's Nest, kjer Daisy dela kot natakarica. Vsake toliko časa v bar zaide kakšen tujec, ki naredi to napako, da je preveč prijazen z najlepšo punco okrožja Hazzard. Kmalu "neprijazno" spozna, da njena odlika ni le čeden obraz, ampak

Režija: Jay Chandrasekhar
Scenarij: Jonathan Davis, John O'Brien, Broken Lizard
Produkcija: Bill Gerber, Eric McLeod, Dana Goldberg
Igrajo: Johnny Knoxville, Seann William Scott, Jessica Simpson, Burt Reynolds, Willie Nelson, Lynda Carter, M. C. Gainey, Michael Weston, Nikki Griffin
Premiera: 6. 10. 2005
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

se zna tudi pretepati, ko pa se pridruži še Bo in Luke, se zadeva hitro sprevrže v dobri stari barski pretep.

Vendar pa se ne vrti vse okoli alkohola in lepih deklet. Ko Bo in Luke naletita na dokaze, da bo sosedova zemljišča nezakonito zasegel

pokvarjeni Boss Hogg, se odločita, da bosta rešila svoje mesto.

Z malega na veliki zaslon

37-letni Chandrasekhar se preprosto ni mogel upreti priložnosti, da režira film, ki temelji na njegovi

Temačna voda

Po mučni ločitvi se mati s hčerko preseli v novo stanovanje, ki ga obdaja temna skrivnost, zaradi katere se začnejo dogajati nenavadne stvari.

Dahlia, igra jo Jennifer Connelly, kmalu ne ve več, kaj je resnica, kaj pa le domišljija, in tako tone čedalje globlje v temne vode svojih misli in strahov. Nič ni grozljivejšega od tega, ko spoznaš, da so se tvoj dom, tvoja družina, tvoja soseska in zidovi okoli tebe zarotili proti tebi. Ko nisi več varen niti

tam, kjer bi moral biti, privrejo na dan najgloblji strahovi, ki so rdeča nit mnogih najbolj vznemirljivih in dovršenih srhljivk v filmski zgodovini. Vse se začne v stanovanju 9 F, novem domu matere samohranilke Dahlie. Da bi našla vsaj malo miru pred svojim nekdanjim možem, ki jo toži za skrbništvo njune hčer-

najljubši televizijski nanizanki. "Kot otrok sem zelo rad gledal The Dukes of Hazzard in oboževal sem filme o izobčencih, kot je na primer Smokey and the Bandit," pravi režiser. "Vedno sem si želel režirati film, ki izžareva čar 70. let, veliko avtomobilov, ki skripajo z gumami."

Igralca Seanna Williamsa Scotta,

rok sem oboževal nanizanko The Dukes of Hazzard," pravi Sean, ki je zaslovel v trilogiji Ameriška pita. "V filmu sem hotel zaigrati, ker sem vedel, da bo zelo zabavno. Gre za tipa, ki imata rada hitre avtomobile, lepe ženske in alkohol, ki ti lepo steče po grlu."

Knoxville, ustvarjalec in zvezda uspešnega MTV-šova Jackass, igra Luka, starejšega bratranca Boja, ki ima nekoliko več izkušenj z ženskami. "Bo in Luke sta v svojem bistvu poštena fanta," pravi Knoxville, ki je doma iz mesta v Tennesseeju – tako je, uganili ste – Knoxville. "Vendar sta zelo malomarna. Tudi hudobna, a ne na slab način, saj spoštujeta ženske. Njuna

ki igra Boja, je film spomnil na njegovo otroštvo v Minnesoti. "Kot ot-

edina slaba točka je, da prodajata alkohol in dirkata pred zakonom."

ke, se s Ceci preselita v ogromen blok na Rooseveltovem otoku, čisto na obrobju New Yorka. Njun novi dom pa jima daje le malo notranjega miru. Shrljivi zvoki, ki se razlegajo po bloku, skripajoče dvigalo in zlovešči vodni madeži že sami po sebi vzbujajo strah. Toda Dahlia začne kmalu sumiti, da ju ogroža nekaj veliko hujšega.

Kdo ali kaj se poigrava z Dahljo?

Lahko zaupa svojim čutilom ali si vse skupaj le domišlja? Čedalje pogostejše Cecijino igranje z domišljijso prijateljico in vrsta nenavadnih dogodkov Dahljo prisilita, da začne čedalje bolj dvomiti o sebi in drugih. Narediti mora vse, da reši uganko in zavaruje hčerko. Temačna voda pa vedno bolj grozeče stiska obroč okoli njiju.

Monika Maljevič

DARK WATER

Režija: Walter Salles
Scenarij: Rafael Yglesias
Produkcija: Bill Mechanic, Roy Lee, Doug Davison
Igrajo: Jennifer Connelly, John C. Reilly, Tim Roth, Dougray Scott, Pete Postlethwaite, Ariel Gade, Perla Haney-Jardine, Camryn Manheim, Shelley Duvall
Premiera: 29. 9. 2005
Distribucija: Cenex

na kratko

Na 57. podelitvi nagrad Akademije za televizijsko umetnost in znanost **emmy** je nagrado za najboljšo dramsko serijo dobila uspešnica, ki jo letos predvajajo prvo leto, *Lost* televizijske hiše ABC. Nagrado za najboljšo komično serijo je dobila serija *Raymonda* imajo vsi radi (CBS), ki je tako premagala serijo *Razočarane gospodinje* (*Desperate Housewives*). Felicity Huffman in Patricia Arquette sta prejeli nagradi za najboljši ženski glavni vlogi, Huffmanova za igro v komični seriji *Razočarane gospodinje* (ABC) in Arquetteova za vlogo v dramski seriji *Medium* (NBC). Nagradi za najboljši moški glavni vlogi sta prejela Tony Shalhoub in James Spader, Shalhoub za vlogo v komični seriji *Monk* (USA), Spader za igro v dramski seriji *Boston Legal* (ABC).

Britanski režiser Stephen Woolley v svojem filmu *Stoned* izključuje možnost, da je ena ključnih figur 60. in ustanovitelj zasedbe *Rolling Stones* **Bryan Jones** umrl naključne smrti. "Prepričan sem, da njegova smrt nima nikakršne zveze z alkoholom in drogo," je ob predstavitvi svojega dolgometražnega prvenca na filmskem festivalu v San Sebastianu dejal Woolley. Bryan Jones je umrl v svojem bazenu v noči na 3. julij leta 1969, star 27 let. Uradni preiskovalci so sklenili, da je umrl po nesreči pod vplivom mamil in alkohola. Woolley, ki je angažiral zasebne detektive, da se pogovorijo s pričami, trdi, da je Jonesa ubil Franck Thorogood. Thorogood, ki je pri glasbeniku opravljal zidarska dela, je umor priznal na smrtni postelji. V noči, ko je umrl Jones, sta bili pri njem tudi njegova zaročenka Anna Wohlin in bolničarka Janet. "Povedali sta mi, da tisti večer pri Jonesu ni bilo nikakršne zabave," je dejal Woolley, ki je poiskal dve dolgo neznani priči. *Stoned* je prvi film Woolleya, ki je sicer bolj znan kot producent režiserja Neila Jordana. V filmu je poskušal rekonstruirati nemirno življenje ustanovitelja *Rolling Stoneov* ter prijatelja Boba Dylana in Jima Hendrixa. Genialni glasbenik je zaslužen tudi za ime skupine; idejo je dobil pri poslušanju pesmi Muddyja Watersa z naslovom *Rollin' Stone Blues*. Bryan Jones je kmalu začel uživati halucinogene mamil, zato je imel čedalje pogostejše opravke s policijo. V Woolleyjevem filmu Jonesa igra Leo Gregory. Zanimivo je, da se niti režiser niti glavni igralec nista pogovarjala s člani skupine *Rolling Stones*. "To je film o Bryanu Jonesu, ne o Stoneih," sta dejala Gregory in Woolley.

Igralec **Johnny Depp** je dobil zvezdo na znanem Pločniku slavnih. Depp, ki je nazadnje igral v filmih *Charlie* in *tovarna čokolade* ter *Pirati s Karibov*, je pustil odtise rok in nog v vlažnem betonu pred svetovno znanim Graumanovim Kitajskim gledališčem. Dvainštiridesetletni igralec je ob tem izjavil, da skoraj ne more dojeti, da je deležen enake časti kot legendarni filmski igralci, kakršna sta bila John Wayne in Marilyn Monroe, ki imajo svoje zvezde na omenjenem hollywoodskem bulevarju.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC
 tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

30.9.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	DOLGA POT V ŠOLO, KRATKI IGRANI FILM EBU
9.20	NA LINIJI: PRIMOŽ BREZEC, ODDAJA ZA MLADE
10.05	MODRO
10.35	Z VAMI
11.25	DRUGA GENEZA, FRANCOSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/7
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TARČA, PONOVITEV
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTJE HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 26., ZADNJA EPIZODA (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: VODA (VPS 16.05)
16.25	SPREMENBA NAČRTA, DANSKA NANIZANKA, 3/6 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOK. SERIJA, 12., ZADNJI DEL (VPS 17.30)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.50	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANJA, 14/20 (VPS 20.55)
21.35	KOŠTRUN, KRATKI IGRANI FILM, PONOVITEV (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	BRANE RONČEL IZZA ODRA: OTIS TAYLOR BLUES, 2. DEL, PONOVITEV (VPS 00.05)
1.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
2.10	TURISTIKA, PONOVITEV
2.30	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PONOVITEV
2.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.55)
3.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.25	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.10	TV PRODAJA
11.45	TEDENSKI IZBOR
11.45	OBZORJA DUHA
12.15	DUHOVNI UTRIP
12.30	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.30)
13.00	TEDENSKI IZBOR
13.00	KDAJ JE MOŠKI MOŠKI?, NEMŠKI FILM (VPS 13.00)
14.30	JASNO IN GLASNO: VSE SE DA, ČE SE HOČE, KONTAKTNA ODDAJA ŠPORT ŠPAS
15.50	NIKOLI OB DESETH: ANJA BUKOVEC, PON.
16.50	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 16.50)
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	DEDIŠČINA EVROPE: ČAROVNICE, NEMŠKO DOKUMENTARNA NADALJEVANJA, 1/3, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	LONDON - MESTO V ČASU, ANGLEŠKA DOK. SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
20.50	SLOVENSKEGA MAGAZIN (VPS 20.55)
21.15	STARI NOVI OBRABI EVROPE: CIPER, 10., ZADNJA ODDAJA (VPS 21.20)
21.40	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 9/14 (VPS 21.45)
22.10	NAROD PROZACA, NEMŠKO-ANGLEŠKI FILM (VPS 22.15)
23.50	POLICIST, MEHIŠKO-AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 23.45)
1.35	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalca vampirjev, 7. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 1. sezona, ponovitev 19. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalca vampirjev, 7. sezona, 3. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 244. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 139. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 20. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 22. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Z Adljem po Sloveniji
18.45	E+ Prepovedan položaj
19.10	E+ Večerja z zvezdo
19.45	E+ Torbica
20.00	Komedija: Policijska akademija Zameriški film
21.30	Midve z mamo, 3. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
22.25	Moške zadeve, 5. sezona, 5. del ameriške naniz.
23.20	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.00	E+, ponovitev

Pop TV

6.45	24UR, ponovitev
7.45	Materina pot, pon. 32. dela mehiške nad.
8.45	Vila Marija, pon. 23. dela hrvaške nadaljevanke
9.40	TV prodaja
10.10	Proti vetru, pon. 29. dela mehiške nadaljevanke
11.00	Prerajena ljubezen, pon. 11. dela venezuelske nad.
11.55	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 12. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 30. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 24. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 33. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.35	BAR
21.05	Akcija: Voja zvezda: Epizoda VI ni jedljeva vrnitev, ameriški film
23.25	Teksaški mož postave, 7. sezona, 4. del ameriške nanizanke
0.20	XXL premiere
0.25	Rojen četrtega julija, ameriški film
2.00	24UR, ponovitev
4.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 527. del
10.50	Črna kronika, 49. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	Spomin
12.55	TV prodaja
13.30	Ob podelitvi nagrad Emmy 2005
14.20	Alo, alo, 28. del angleške serije
14.50	Črni gad, 17. del angleške serije
15.20	Gospod Bean, 28. del angleške serije
15.45	Skozi ključavnico
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 528. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 50. del
18.25	Črna kronika, 50. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ob podelitvi nagrad Emmy 2005
20.50	Mularija, 2. del srbske serije
21.45	Kraljevska družina, razvedrilna oddaja

22.35	Resnične zgodbe n v iskanju pravice, ameriška serija
01.20	Ob podelitvi nagrad Emmy 2005
02.10	Mularija, 1. del srbske serije
03.00	Kraljevska družina, razvedrilna oddaja
03.50	Resnične zgodbe n v iskanju pravice, ameriška serija
04.40	Marlenna & Salome, pogovorna oddaja

TevePika

08.00	TV prodaja
08.30	Avtopika, oddaja o avtomobilizmu in prometu, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Vodič po podjetništvu, 9. del, pon
09.45	Četrtkove zgodbe, metulček, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
11.30	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, pon
12.00	To morate vedeti! O novem inštitutu za dizajn, pon
13.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
14.00	TV prodaja
14.30	Glasbeni mozaik
16.30	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
17.00	Sijaj, pon
17.30	Do zdravja z Biosinchromom
18.30	Kulturne drobtinice, Senožec med zgodovino in sedanostjo, 4. del, pon
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: Meta Fonda, pon
19.30	V harmoniji z naravo
20.00	Predah v gibanju, gostja: Vesna Melanšek, prvič
21.00	Veseli zvoki na Krizi gori, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Avantura z Ano in Talijem, pon
23.00	Trenja, POP TV
00.30	TV prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

1.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJE: ŠRI LANKA, 2., ZADNJI DEL
7.30	OTOK ŽIVALI: ROJENA V DIVJINI, RISANA NANIZANKA
7.55	OTOK ŽIVALI: KAKO POSTANEŠ MEDVED, RISANA NANIZANKA
8.25	KINO KEKEC: V 80-TIH DNEH OKOLI SVETA, NEMŠKO-KITAJSKI ANIMIRANI FILM, PONOVITEV (VPS 08.30)
9.50	TEDENSKI IZBOR
9.50	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TURISTIKA, PONOVITEV
13.40	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKA TV (VPS 13.35)
14.05	BAJKE NA SLOVENSKEM: Z OGNJEM IN TEMO, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 14.05)
14.35	MAJI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANJA, 14/15, PON.
15.25	BREZ TEBE SEM IZGUBLJEN, NEMŠKI FILM (VPS 15.20)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NADALJEVANJA - 2. DEL: BLISKOVITO - ČUDOVITO, 2/15 (VPS 20.00)
20.30	HRI-BAR (VPS 20.35)
21.30	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	BRIGADA, RUSKA NADALJEVANJA, 13/15 (VPS 22.30)
23.30	RESNIČNE ZGODBE, AMERIŠKI FILM (VPS 23.25)
0.55	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.30)
2.00	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA

9.30	INFOKANAL
11.20	TV PRODAJA
11.55	SKOZI ČAS
12.05	TEDENSKI IZBOR
12.05	STARI NOVI OBRABI EVROPE: CIPER, 10., ZADNJA ODDAJA
12.30	ZDAJ, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
16.25	SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, POSNETEK IZ PERINTHA (VPS 16.25)
17.25	MAGAZIN LICE PRAKOV V NOGOMETU (VPS 17.25)
17.55	LIGA PRAKOV V ROKOMETU, ATHINAIKOS - CELJE PIVOVARNA LAŠKO, PRENOS (VPS 17.55)
20.00	GANI ME, DANSKI FILM, PON. (VPS 20.00)
21.35	SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANJA, 9/10, PONOVITEV (VPS 21.35)
22.50	NIKOLI OB DESETH: YUHUBANDA (VPS 22.45)
23.50	KONCERT: SREČNA MLADINA (VPS 23.45)
0.45	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 135. dela ameriške nad.
10.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 136. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 137. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 138. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 139. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannyjeve zvezde
14.55	Annie, ameriški film
16.35	Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška naniz.
17.30	Ti nemogoči policisti, 2. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.40	E+ Nekoč in danes
18.50	E+ Metalurgija
19.05	E+ Silikonska dolina
19.15	E+ Čez mejo
19.30	E+ Alternativa
20.00	Družinski film: Mary Poppins, ameriški film
22.30	Las Vegas, 2. sezona, 1. del ameriške nanizanke
23.25	Izgubljeni čipi
K-9	P.I., ameriški film
1.10	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.10	Brata Koalček, sinhronizirana risana serija
8.20	Drobižki, sinhronizirana risana serija
8.30	Jona n film o zelenjavičih, sinhronizirani risani film
10.00	Bucke, sinhronizirana risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Harold in vilolična voščena, sinhronizirana risana serija
11.35	Šolska košarkarska liga
12.35	Na deteli je lepo, 1. sezona, 18. del avstralske nanizanke
13.35	Naša sodnica, 3. sezona, 4. del ameriške naniz.
14.35	Finske razglednice, dokumentarna serija
15.05	Narejanje za ubijanje, dokumentarna serija
16.05	Pustolovščine v divjini, dokumentarna serija
17.05	24UR - vreme
17.10	Ženski srci, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.35	BAR, v živo
21.35	Sobotni filmski hit: Misija na Mars, ameriški film
23.35	Alias, 3. sezona, 2. del ameriške nanizanke
0.30	Izgubljeni fant, ameriški film
2.15	24UR, ponovitev
3.15	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Mali mečevalci, risana serija
08.20	TV prodaja
09.00	Digimoni, risana serija
09.25	TV prodaja
09.55	Digimoni, risana serija
10.20	TV prodaja
10.50	Življenje ob jezeru, 46. del
11.15	Življenje ob jezeru, 47. del
11.40	Življenje ob jezeru, 48. del
12.05	Življenje ob jezeru, 49. del
12.30	Življenje ob jezeru, 50. del
12.55	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev

14.40	Prvaki med silaki, reportaža
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.10	Lisice, 7. del srbske serije
17.05	Ljubezenske prevare, 19. del
17.50	Kraljevska družina, razvedrilna oddaja
18.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Peklenska kuhinja, rom. - hong kongska kom.
21.45	Zmeda v nebesih, španska komedija (2001)
23.40	Reporter X
00.10	Peklenska kuhinja, rom. - hong kongska kom.
01.55	Zmeda v nebesih, španska komedija (2001)
03.50	Reporter X

TevePika

09.00	Tv Prodaja
09.15	V družbi z ..., pon
09.25	Četrtnove zgodbe, metuljček
09.30	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
10.00	Za soncem ŠU KHAM, pon
11.00	Zdravilni vodni viri na tolimskem, pon
11.30	Avtopika, oddaja o avtomobilizmu in prometu, pon
12.00	Predah v gibanju, gostja: Vesna Melanšek, pon
13.00	Glasbeni mozaik
15.45	Narodno zabavni koncert, Kranj, 4. del
16.30	Do zdravja tudi tako, gost: Meta Fonda, pon
17.00	Kulturne drobtinice, Senožete med zgodovino in sedanjostjo, 4. del
17.30	Veseli zvoki na Krizi gori, pon
18.00	To morate vedeti! O novem inštitutu za dizajn, pon
19.00	Vodit po podjetništvu, 2. del, pon
19.30	V harmoniji z naravo, pon
20.00	Argonavtski dnevi 2005
20.30	Turizem na Hrvaškem, potpisna reportaža, prvič
21.00	Sijaj
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, pon
23.00	Ekstra Magazin
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

2.10.2005

Slovenija 1

7.00	ŽIV ŽAV: PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 1/25 ZGODBA O TILKINEM ZMAJU 1/1 (VPS 07.30)
9.20	ŠPORT SPAS, PONOVITEV (VPS 09.20)
9.55	NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ŽUPNIJE RODIK (ŠKOFIJA KOPER) (VPS 09.55)
11.00	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 9/13 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVITEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOŽOVCU Z NATALJO (VPS 13.10)
14.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.10)
14.20	POLDNEVIK
14.25	ČLOVEŠKI FAKTOR
14.30	NEDELJSKO OKO
14.40	PET MINUT SLAVE
14.45	TRIKI DERRENA BROWNA
15.45	PREDMET POŽELJENJA
16.00	ODPRTO
16.05	ŽIVE LEGENDE
16.15	ŠPORT & ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
16.25	OSMI POTNIK
16.35	LORELLA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.20)
17.20	GLASBENI DVOBOJ
17.35	PAKKA, IGRANA REPORTAŽA
17.45	VABILO ZA DVA
18.05	VROČE
18.10	DRUŽABNA KRONIKA
18.30	ZREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.35	Š-ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.35)
22.00	INTERVJU (VPS 22.00)
22.55	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
23.20	SENCE, ITALIJANSKI FILM (VPS 23.20)
0.55	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
2.05	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
10.25	TV PRODAJA
11.00	SKOZI ČAS
11.10	HRI-BAR, PONOVITEV
12.10	NAŠA PESEM 2005: APZ MARIBOR; KOMORNI ZBOR MEGARON LJUBLJANA, 1/3, PONOVITEV (VPS 12.10)
12.25	MLADI VIRTUOZI: FLAVISTKA IRENA KAVČIČ (VPS 12.25)
17.10	SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, POSNETEK IZ PERINTHA (VPS 17.10)
17.55	LIGA PRAKOV V ROKOMETU, MERANO - GORENJE, PRENOS (VPS 17.55)
20.00	DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13 (VPS 20.00)
20.50	OTROK V KOTU, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 1/3 (VPS 20.55)
21.45	IMPROMTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
21.45	GLASBENI MENEDŽMENT V SLOVENIJI (VPS 21.50)
22.15	MOJI NALJUBŠI BALETI, POSVETILO LUCII LACCARA, ANGLEŠKA ODDAJA (VPS 22.15)
22.40	LIGA PRAKOV V ROKOMETU, MERANO - GORENJE, POSNETEK (VPS 22.40)
0.05	INFOKANAL

Kanal A

9.15	Tv prodaja
9.45	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 240. dela ameriške nadaljevanke
10.35	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 241. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 242. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 243. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 244. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannyjeve zvezde
14.55	Skok s palube, ameriški film
16.35	Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška naniz.
17.30	Ti nemogoči policisti, 3. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	TV kriminalka: Kri na soncu, ameriški film
21.55	Tihli zločin, 3. sezona, 1. del ameriške nanizanke
22.50	Navigator
23.20	Mož brez telesa, ameriški film
1.05	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	Tv prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudjevo mostvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Vodovnikova vesina, risana serija
8.50	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.00	Izgubljeni svet n otok dinosavrov, sinhronizirani risani film
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Tom in Jerry, risana serija
11.05	Družinski pes, risana serija
11.35	Šolska kosarkarska liga
12.35	Na deželi je lepo, 1. sezona, 19. del avstralske nanizanke
13.35	Naša sodnica, 3. sezona, 5. del ameriške naniz.
14.30	Da bo življenje lažje, ameriški film
16.30	Mary Higgins Clark: Zaščiten priča, kanadsko-ameriški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Italijanske dobrote, kuharska serija
19.00	24UR
20.00	Nedeljski filmski hit: Analiza pa taka, ameriški film
21.50	Športna scena
22.35	Izbruh, ameriški film
0.50	24UR, ponovitev
1.50	Nočna panorama

Prva TV

07.15	Mali mečevalci, risana serija
08.30	Tv prodaja
09.30	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.25	Tv prodaja
11.40	Skazi ključavnico, ponovitev
12.25	Alo, alo, 28. del angleške serije
12.55	Črni gad, 17. del angleške serije
13.25	Gospod Bean, 28. del angleške serije
14.00	Ob podelitvi nagrad Emmy 2005 (ponovitev)
15.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja

16.00	Tv prodaja
16.30	Kako preživeti 4. del ameriške serije
17.15	Peklenska kuhinja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Glasba iz sosednje sobe, romantična komedija (1998)
21.45	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
22.35	Marlenna & Salome, ponovitev
23.35	Kako preživeti, 4. del ameriške serije
00.25	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
00.50	Glasba iz sosednje sobe, romantična komedija (1998)
02.35	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
03.25	Marlenna & Salome, ponovitev
04.25	Kako preživeti, 4. del ameriške serije
05.05	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja

TevePika

08.30	Tv Prodaja
08.55	Četrtnove zgodbe, metuljček, pon
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
12.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	Do zdravja tudi tako, gost: Meta Fonda, pon
14.00	Tv Prodaja
14.15	V družbi z ..., pon
14.30	V osrčju Kamniških planin, pon
16.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
17.00	Argonavtski dnevi 2005, pon
17.30	Veseli zvoki na Krizi gori, pon
18.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Hemofilija, pon
18.30	Avantura z Ano in Taijem, pon
19.00	Predah v gibanju, gostja: Vesna Melanšek, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Avtopika, oddaja o avtomobilizmu in prometu
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	To morate vedeti! O novem inštitutu za dizajn, pon
23.30	Sijaj, pon
23.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 2 del., pon
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

3.10.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	UTRIP
6.40	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: VODA
9.20	RISANKA
9.30	SPREMEMBA NAČRTA, DANSKA NANIZANKA, 3/6
10.05	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
14.30	PRVI IN DRUGI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
15.40	BINE - ČUVAJ PARKA, RISANA NANIZANKA, 1/4 (VPS 15.40)
16.05	RADOVEDNI TAČEK: KRISTAL (VPS 16.05)
16.25	RISANKA
16.35	AJKEC PRI RESTAVRATORJIH: AJKEC IN UMETNINE NA PAPIRU, POUČNO-RAZVEDRILNA ODDAJA, 4/10, PON. (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	DRUGA GENEZA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/7 (VPS 17.30)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 15., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
21.00	IZIZVI (VPS 21.00)
21.25	UMETNOST IGRE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)

22.50	DEDIŠČINA EVROPE: LENIN: THE TRAIN - QUEL TRENO PER PIETROGRADO, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 22.50)
0.35	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.30	UMETNOST IGRE, PONOVITEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.25	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.20	TEDENSKI IZBOR
12.20	SLOVENSKI MAGAZIN
12.45	Š-ŠPORTNA ODDAJA
13.05	IMPROMTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
13.05	GLASBENI MENEDŽMENT V SLOVENIJI
13.35	MOJI NALJUBŠI BALETI, POSVETILO LUCII LACCARA, ANGLEŠKA ODDAJA
14.05	DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/13
14.55	TURISTIKA
15.15	SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, POSNETEK IZ PERINTHA
16.20	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 16.20)
17.25	SMRT V SVETEM REDU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2. ZADNJI DEL, PON. (VPS 17.25)
19.00	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 1/22, PON. (VPS 19.00)
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	HUMANISTIKA (VPS 20.30)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.00)
22.30	ŠTUDENTSKA (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

8.30	Tv prodaja
8.35	Izgankalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 1. sezona, pon. 20. dela ameriške naniz.
10.15	E+, ponovitev
12.05	Tv prodaja
12.35	Izgankalka vampirjev, 7. sezona, 4. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 245. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 140. del ameriške nadaljevanke
15.05	Tv prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 21. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 23. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 5. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ (St)resno
18.45	E+rhiv
19.10	E+ Graforobot
19.45	E+ Manipulacija
20.00	Filmski ciklus n Leslie Nielsen: Gola pištola 2, ameriški film
21.30	Zvezdna vrata, 5. sezona, 13. del ameriške nanizanke
22.25	Mladi zdravniki, 3. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
22.55	Seinfeld, 7. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
23.25	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 3. del angleške humoristične nanizanke
0.05	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 33. dela mehiške nad.
9.35	Vila Marija, ponovitev 24. dela hrvaške nad.
10.25	Tv prodaja
10.55	Proti vetru, ponovitev 30. dela mehiške nad.
11.50	Prerajena ljubezen, pon. 12. dela venezuelske nad.
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	Tv prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 13. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 31. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 25. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme

18.00	Materina pot, 34. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Nasa mala klinika, 3. sezona, 4. del slovenske naniz.
20.55	Razočarane gospodinjice, 1. sezona, 4. del ameriške nanizanke
21.45	BAR
22.15	Skrivnostni otok, 1. sezona, 4. del ameriške naniz
23.10	XXL premiere
23.15	Na kraju zločina, 2. sezona, 13. del ameriške naniz.
0.10	Wing Commander in Vesoljski komandant, ameriški film
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 528. del
10.50	Črna kronika, 50. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.05	TV prodaja
12.20	Tri v vrsto
12.25	TV prodaja
13.10	Okrožje Columbia, II/22. del ameriške naniz.
14.00	Glaska iz sosednje sobe, romantična kom. (1998)
15.45	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 529. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 51. del
18.25	Črna kronika, 51. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Velika avantura Mortadela in Filemona, španska komedija 2003
21.50	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
22.20	Ring, nova pogovorna oddaja
23.20	Velika avantura Mortadela in Filemona, španska komedija, 2003
00.50	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
01.20	Ring, pogovorna oddaja

TevePika

07.00	Narodno zabavni koncert, Kranj, 4. del
07.45	Vodit po podjetništvu, 2. del, pon
8.00	Do zdravja z Biosinhromom, pon
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Avtopika, oddaja o avtomobilizmu in prometu, pon
10.00	V osrčju Kamniških planin, pon
11.30	Navigator, pon
12.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
13.00	Trenja, POP TV
14.30	Glasbeni mozaik
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
17.30	Turizem na Hrvaškem, potpisna reportaža, pon
18.00	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, živo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
19.30	ATO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prvič
21.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	TV Družba z Mariom, živo
00.00	E+
01.30	TV Prodaja
02.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

4.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.30	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO

9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 36/52
9.15	RISANKA
9.25	SPORT ŠPAS
9.55	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.35	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.50	PRI JOŽOVCU Z NATALIJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	SKOZI ČAS
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	HRI-BAR
14.25	VEDRANA GRISOGONO NEMEŠ: BLISK, TV NADALJEVANJE - 2. DEL: BLISKOVITO - ČUDOVITO, 2/15
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	VALE IN LAJČE V NAPAČNIH HLAČAH (VPS 15.40)
16.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM VRTNICA, POUČNO RAZVEDRILNA ODDAJA (VPS 16.05)
16.15	KNJIGA MENE BRIGA - ANDREJ MOROVIČ: TISOČ IN ENA MOČ, PONOVIČ (VPS 16.15)
16.35	ZLATKO ZAKLADKO: STOTA (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	MATURA 2005: ZLATI MATURANTI POKLICNE MATURE, 1. DEL (VPS 17.30)
18.05	PRISLUHNI MOJI TIŠINI (VPS 18.05)
18.40	SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	VIDA IN LUKA, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	ČRNO NA BELEM - 25 LET NOVE REVIE, DOKUMENTAREC (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	USODNA URA, KANADSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3 (VPS 22.50)
23.45	MATURA 2005: ZLATI MATURANTI POKLICNE MATURE, 1. DEL, PONOVIČ
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVIČ
1.15	POD ŽAROMETOM, PONOVIČ
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.10	TV PRODAJA
13.45	TEDENSKI IZBOR
13.45	OSEBNO
14.15	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKE TV
14.45	HUMANISTIKA
15.15	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
15.50	ŠTUDENTSKA
16.20	STUDIO CITY
17.20	MOSTOVI - HIDAK: POTEPAJKA - BARANGOLŠOK, PONOVIČ
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	PREŽIVOV VORANC-FRANČEK RUDOLF: BORBA NA TUJIH TLEH, TV IGRA (VPS 19.00)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/24 (VPS 20.00)
20.30	WILLIAM SHAKESPEARE: RIHARD III., TV PRIREDBA PREDSTAVE DRAMA SNG MARIBOR (VPS 20.30)
22.00	ODRAŠČANJE V EVROPI: V NAPADI, NEMŠKI FILM (VPS 22.00)
23.35	NA LINIJI: PRIMOŽ BREZEC, ODDAJA ZA MLADE, PONOVIČ
0.20	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalna vampirjev, 7. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 1. sezona, ponovitev 21. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
10.25	TV prodaja
12.35	Izganjalna vampirjev, 7. sezona, 5. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 246. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 141. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 22. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke

17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 24. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 6. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Od zvezdice do zvezde
18.50	E+ Prepovedan položaj
19.10	E+ Bar
19.45	E+ Nebuloza
20.00	Akcija: Na muhi ugrabitelj, irski film
21.40	Zvezdna vrata, 5. sezona, 14. del ameriške nanizanke
22.40	Mladi zdravniki, 3. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Seinfeld, 7. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 4. del angleške humoristične nanizanke
0.20	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 34. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Vila Marija, ponovitev 25. dela hrvaške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Proti vetru, ponovitev 31. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prerajena ljubezen, ponovitev 13. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Razočarane gospodinjice, 1. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 14. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Proti vetru, 32. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 26. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 35. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.55	Kevin Hill, 2. del ameriške nanizanke
21.45	BAR
22.15	Newyorška policija, 10. sezona, 2. del ameriške nanizanke
23.10	XXL premiere
23.15	Na kraju zločina, 2. sezona, 14. del ameriške nanizanke
0.10	Ljužozerc, ameriški film (XXXXX znak2)
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 529. del
10.50	Črna kronika, 51. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	TV prodaja
13.20	Ring, ponovitev
14.20	Velika avantura Mortadela in Filemona, španska komedija, 2003
16.10	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 530. del italijanske telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 52. del
18.25	Črna kronika, 52. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Lisice, 8. del srbske serije
20.55	Prvaki med silaki, reportaža
21.25	Ljubezenske prevare, 20. del ameriške resničnostne serije
22.15	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.15	Lisice, 8. del srbske serije
00.10	Prvaki med silaki, reportaža
00.40	Ljubezenske prevare, 20. del ameriške resničnostne serije
01.30	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Argonavtski dnevi 2005, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
10.30	Predv h gibanju, gostja: Vesna Melansek, pon
11.30	ŠKL, prvič
12.30	Narodno zabavni koncert, Kranj, 4. del
13.15	V družbi z ..., pon
13.30	TV Prodaja
14.00	Glasbeni mozaik
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Avto sok, prvič
17.30	Avantura z Ano in Taijiem, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, gost dr. Peter Gregor, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
20.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, praktikum intuicije, prvič
20.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Suzana Landriep, prvič
21.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Nasa mala klinika
00.00	TV Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SREDA,

5.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.30	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM VRTNICA, POUČNO RAZVEDRILNA ODDAJA
9.10	ZLATKO ZAKLADKO: STOTA
9.35	KNJIGA MENE BRIGA - ANDREJ MOROVIČ: TISOČ IN ENA MOČ
9.55	KOROŠKA POJE, REPORTAŽNI ZAPIS
10.25	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 12, ZADNJI DEL
11.15	SPOT DOMA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	ZABAVNI INFOKANAL
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 9/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	FRAČJI DOL, LUTKOVNA NANIZANKA, 1/23 (VPS 15.40)
16.05	KNJIŽNI KVIZ: O COPRNICAH IN POVODNIH MOŽEH, ZAKljučna PRIREDITEV SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA KVIZA 2005 (VPS 16.05)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: BOWLING ZA COLUMBINE, AMERIŠKI FILM (VPS 20.00)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
23.00	OMIZJE (VPS 23.00)
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVIČ
1.05	Z VAMI, PONOVIČ
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.10	TV PRODAJA
14.45	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR

(VPS 14.45)	
15.20	TEDESKI IZBOR
15.20	FRASIER,
15.40	AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/24
16.45	NIKOLI OB DESETH: YUHUBANDA
16.45	DOBER DAN, KOROŠKA
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 16/24, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	SP V RITMIČNI GIMNASTIKI,
	POSNETEK IZ BAKUJA (VPS 20.00)
21.30	PLATFORMA: BENEŠKI BIENALE, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: OB 60. OBLETNICI BIG BANDA RTV SLOVENIJA: VEČER Z LEGENDAMI IN AVANTGARDO SLOVENSKEGA JAZZA, 1/2 (VPS 22.00)
22.45	MOŽ, KI JE TOŽIL BOGA,
	AVSTRALSKI FILM, PONOVITEV (VPS 22.45)
0.25	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 1. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, 6. del am. nan.
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 247. del am. nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 142. del am. nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 1. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 7. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.45	E+ Najemi me
19.10	E+ SMS
19.45	E+ Na fronti
20.00	Ekstra magazin
20.50	Popolna preobrazba, 2. sezona, dokumentarna serija
21.40	Zvezdna vrata, 5. sezona, 15. del ameriške naniz.
22.35	Mladi zdravniki, 3. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 7. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 5. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 35. dela mehiške nad.
9.35	Vila Marija, ponovitev 26. dela hrvaške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Proti vetru, ponovitev 32. dela mehiške nad.
11.50	Prerajena ljubezen, pon. 14. dela venezuelske nad.
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 15. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 33. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 27. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 36. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Vprašanje krivde, ameriški film
21.45	BAR
22.15	Monk, 2. sezona, 6. del ameriške nanizanke
23.10	XXL premiere
23.15	Na kraju zločina, 2. sezona, 15. del ameriške naniz.
0.10	Slepilo, kanadsko-ameriški film
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja

10.25	Sto izlozb, sto strasti, 530. del
10.50	Črna kronika, 52. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	TV prodaja
13.25	Lisice, 8. del srbske serije
14.20	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
15.15	Ljubzenske prevare, 20. del ameriške resničnosti serije
16.05	Prvaki med silaki, reportaža
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 531. del Ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 53. del
18.25	Črna kronika, 53. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Kako preživeti, 5. del ameriške serije
21.55	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
22.25	Pravi zločin, ameriška kriminalka 2002
00.20	Ena na ena, pogovorna oddaja
01.05	Kako preživeti, 4. del ameriške serije
02.00	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
02.30	Pravi zločin, ameriška kriminalka 2002

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovikdo Maručo, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
10.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Suzana Landriped, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Naša mala klinika
14.00	Turizem na Hrvaškem, potopisna reportaža, pon
14.30	Glasbeni Mozaik
16.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 2. del., pon
17.30	Kulturne drobtinice, festivalska jesen, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxmedico, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, praktikum intuicije, pon
19.30	Avtopika, oddaja o avtomobilizmu in prometu, pon
20.00	Živeti zdravo
20.30	Sijaj
21.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	TV Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

6.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDESKI IZBOR
6.30	KULTURA
6.40	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDESKI IZBOR
9.05	KNJIŽNI KVIZ: O COPRNICAH IN POVODNIH MOŽEH, ZAKLJUČNA PRIRREDITEV SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA KVIZA 2005
9.50	ODDAJA ZA OTROKE
10.20	POD ŽAROMETOM
11.10	IZZIVI
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDESKI IZBOR
13.20	INTERVJU
14.10	UMETNOST IGRE
14.35	ODPETI PESNIKI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: KANAPE - KANAP... (VPS 15.05)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 39/52 (VPS 15.40)
15.50	ODDAJA ZA OTROKE
16.05	EBU FILM:
	IGRA, KRATKI IGRANI FILM (VPS 16.05)
16.20	ENAJSTA SOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.20)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME

(VPS 17.00)	
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA:
	VIRGINIA WOOLF - ORLANDO (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER MARKO HATLAK IN SKUPINA FUNTANGO, POSNETEK KONCERTA Z GRADU GEWERKENEGG, IDRIJA (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	TEDNIK, PONOVITEV
2.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.15)
2.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.30	TV PRODAJA
15.05	SOUTH PARK,
	AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 9/14, PONOVITEV
15.25	CIRCOM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.25)
16.20	LONDON - MESTO V ČASU,
	ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV
17.20	MOSTOVI - HIDAK: KANAPE - KANAP... PON.
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	SOPRANOVI,
	AMERIŠKA NADALJEVANKA, 7/13, PONOVITEV (VPS 19.00)
22.00	THE STOCKHOLM SYNDROME,
	ŠVEDSKA DRAMA (VPS 22.00)
23.30	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
0.15	MAGDALENA: VEDENJE MANJ PRIMERNO,
	ITALIJANSKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 00.30)
1.30	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, 7. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 248. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 143. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 2. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 8. del ameriške humo. nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Na obisku
18.45	E+ par
19.00	E+ Parada plesa
19.45	E+ Na ranču
20.00	Britanski trojček:
	Umori na podeželju:
	Skrite globine, angleški film
21.45	Mrtve priče, 4. sezona, 6. del angleške naniz.
22.45	Nori na Alice, 2. del angleške humoristične naniz.
23.25	Navigator, ponovitev
23.55	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, pon. 36. dela mehiške nad.
9.35	Vila Marija, pon. 27. dela hrvaške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Proti vetru, pon. 33. dela mehiške nad.
11.50	Prerajena ljubezen, pon. 15. dela venezuelske nad.
12.45	Monk, 2. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke

13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 16. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 34. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 28. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 37. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.45	BAR
22.15	Na kraju zločina: New York, 1. sezona, 6. del ameriške nanizanke
23.10	XXL premiere
23.15	Zahodno krilo, 6. sezona, 3. del ameriške naniz.
0.10	Sled smrti, kanadski film
1.50	24UR, ponovitev
2.50	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 531. del
10.50	Črna kronika, 53. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.35	TV prodaja
13.20	Ena na ena, ponovitev
14.15	Pravi zločin, ameriška kriminalka 2002
16.10	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 532. del Ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 54. del
18.25	Črna kronika, 54. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 29. del angleške serije
20.30	Črni gad, 18. del angleške serije
	Dvojboj in dvojnost
21.00	Gospod Bean, 29. del angleške serije
21.30	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
22.20	Alo, alo, 29. del angleške serije
22.50	Črni gad, 18. del angleške serije
23.20	Gospod Bean, 29. del angleške serije
23.50	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	Kulturne drobtinice, festivalska jesen, pon
10.30	Sijaj
11.00	Drom pot, prvič
11.30	Avto šok, pon
12.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxmedico, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	TV Prodaja
14.30	Glasbeni Mozaik
15.30	Navigator, prvič
16.00	Klepet z jasnovikdo Maručo, pon
16.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, praktikum intuicije, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Suzana Landriped, pon
17.30	V harmoniji z naravo, prvič
18.00	Vodit po podjetništvu, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Četrtoke zgodbe, poletna jelka, prvič
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
19.30	Živeti zdravo
20.00	Čincove ideje, prvič
21.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra Magazin
00.00	TV prodaja
00.30	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petih pripravljamo podstresje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsednik manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaike dneva
22.00	Klasika glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživljaja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsednik manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznaniila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaike dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaike dneva
22.00	Sončna pesem
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaike dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitve:
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaska oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaike dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Evropsko prvenstvo v Beogradu bo ostalo z zlatimi črkami zapisano v zgodovini slovenske košarke. Potem ko smo se uvrstili v četrtfinale in se znebili uroka prezgodnjih slovesov z velikih tekmovalj, smo se na koncu uvrstili na naslednje svetovno prvenstvo, kar je bil tudi cilj odprave.

Samozavestno na Japonsko

Morda se ta čas še ne zavedamo, za kakšen uspeh v bistvu gre, ker smo še vedno pod vtisom izgubljene priložnosti proti Nemčiji, ki nas je izločila v četrtfinalu. Petdnevni premor je bil gotovo negativen za naše košarkarje, ki so imeli dovolj časa za razmišljanje. Žal so se medtem ohladili in malce otopeli, kar se je poznalo v obrambi, ki je puščala na zunanjih položajih, kjer so jih razbili objektivno slabši branilci nemške reprezentance. Žal so se le-ti našli zmagovalnega duha svojega vodje Dirka Nowitzkega, ki jih je popeljal vse do finala. Tako blizu polfinalu morda še dolgo ne bomo, kajti to prvenstvo je bilo gotovo eno slabših. Pa ne le zaradi poloma domačinov, okrnjene Litve in krivice, ki je doletela Hrvate. Prikazana košarka je bila preprosto pod nivojem takšnega tekmovanja, kot je evropsko prvenstvo, ki je bilo od nekdaj močnejše od svetovnega. Na splošno je bilo vse preveč igre z lahkimi rešitvami in vse premalo navdahnjenih akcij, s katerimi se pritegne pozornost publike. Zmagovali so tisti, ki so imeli manj izgubljenih žog in več skokov v napadu, ali pa tisti, ki so jim pomagali sodniki. Na našo srečo so bili prav naši tekmeči za uvrstitev na svetovno prvenstvo žrtve ene največjih sodniških kraj v zgodovini evropske košarke, zaradi česar so bili psihološko po-

tolčeni. Naši fantje so po svojem šoku proti Nemcem ohranili homogenost in pozitivno ozračje v slačilnici, kar je največja pridobitev tega prvenstva. Zdaj gredo lahko na Japonsko z velikimi pričakovanji, saj bodo čez leto dni še močnejši, kot so sedaj. Odsotnost Udriha in Ožbolta je bila gotovo boleča in vprašanje je, kako bi se stvari zasukale, če bi imeli na zunanjih položajih še alternativo. Na srečo sta se Bečirovič in Lako- vič izkazala kot izredno stabilna košarkarja in bosta tudi na Japonskem nosilca naše igre. Prepričan sem, da takšne samozavesti, kot jo imajo sedaj, naši še niso imeli in da bomo v Deželi vzhajajočega sonca še nevarnejši. Selektor Pipan lahko zdaj uvidi, katere so tiste stvari,

Naši fantje so po svojem šoku proti Nemcem ohranili homogenost in pozitivno ozračje v slačilnici, kar je največja pridobitev tega prvenstva. Zdaj gredo lahko na Japonsko z velikimi pričakovanji, saj bodo čez leto dni še močnejši, kot so sedaj.

ki jih mora spremeniti. Goto- vo ni bilo vse popolno, o čemer priča prelahek poraz proti Nemcem, ki smo se jim vdali že kakšnih šest minut pred koncem. Nekatere menjave na tej tekmi morda niso bile na pravem mestu, še posebej ko gre za Brezco, ki bi lahko dal veliko več. Kako lahko en sam igralec ob pomoči dveh ali treh konstantnih drži moštvo skozi celoten turnir, kaže primer Nemcev, ki so bili objektivno slabši

od večine tekmecev za medalje. Na koncu je vendarle zmagal kolektivni duh, ki ga novim evropskim prvakom nikakor ne manjka. Grki so izkoristili erozijo evropske košarke in se še enkrat prikradli iz ozadja, le da so to tokrat storili nadvse suvereno, brez pomoči bogov. Za vsak primer so imeli na klopi legendarnega Gianakisa, ki se je prelevil v odličnega trenerja. Igra njegovih varovancev je imela smisel in bila ves čas na isti ravni, kar jih je na koncu pripeljalo na vrh. Prav Grki so najboljši primer zrelosti nekega moštva, saj so kljub mladosti reagirali kot izkušeni borci, ki se znajdejo tudi v najbolj kočljivih situacijah. Na poti do zmagoslavja jih niso mogli ustaviti niti sodniki, ki so tudi na tem pr-

venstvu vedrili in oblačili, kar smo do neke mere občutili tudi na svoji koži. Krovna organizacija bi se morala zamisliti nad kriteriji sojenja, saj se zdaleč niso enaki za vse reprezentance.

"V Beograd si, vsa pregneta, prišla z oskubljenim Avtotransovim avtobusom. Lasje so ti dišali po hlevskem gnoju. Neka ženska je jokala, druga dojila. Nekdo je vlekel velikanski pogrebni venec." Le deset dni pozneje si je z izvrstnimi predstavami prislužila letalsko vozovnico za Japonsko. Odšla bo na svetovno prvenstvo!

lej najtežja, saj nikoli ne veš natančno, kako bodo igralci odreagirali," je po težko zasluženih zmagi dejal selektor Aleš Pipan. Nemara je bila glasnejša navijaška podpora ključnega pomena, da je Primož Brezec na pol potopljenjo barko v tretji četrtini z nepopustljivo borbenostjo pod košema dvignil nad površje, Boštjan Nachbar pa z bliskovitimi prodori dokončno razorožil "Jasmina Hukića in prijatelje".

Toliko gorja so pretrpeli, pa še vedno je v njihovih srcih toliko vitalizma.

Beograjsko poročilo

Slovenski navijači so ji v neverjetnem številu začeli slediti. Kot tistemu Mesiji iz Podgorice, ki se je rodil v jaslih, hodil okrog v opankah in je bil že čudež, če je sploh kaj naredil. Sledili so ji z oskubljenimi Avtotransovimi avtobusi, vlaki, letali in avtomobili. Po šestih debaklih, ki so okužili že domala dve generaciji slovenskih košarkarjev, je bilo namreč treba mobilizirati prav vse razpoložljive sile in preprečiti širjenje nadležnega "luzerskega" virusa. Zgodba je pravzaprav romantična – pomagati na poti k zmagi – in hkrati žalostna, saj je vsega lepega enkrat konec.

Ljubljana–Beograd

Šestnajstega zgodaj zjutraj se je torej začel eksodus Slovencev v Beograd. Vlak Ljubljana–Beograd, na tretjem peronu, pripravljen na odhod! Druga varianta je bila avtocestna povezava E 70. Nekdo je pri Slavonskem Brodu iz nahrbtnika izvlekel ocvrtega piščanca,

okoli Vinkovcev pa že domačo žgancico. Pred mejnim preходом Tovarnik–Šid, ko so se potujoči že nekako spoprijateljili z dejanskimi geopolitičnimi odnosi, so zabrnili telefončki. "Ej, avtocesta dela čudeže! Če bo gneča, se obrnite na Tovarnik! Kje se zavije za Tovarnik? Halo, ali te prav slišim, da je na obeh pasovih zastoj? Mogoče bi se že prej lahko reklo, da se promet premika v strnjeni koloni! Halo! Enkrat govoriš, da se ljudje tam vozijo v strnjeni koloni, drugič pa, da je zastoj! Izjasni se! Ali se vozijo ali stojijo? Pa saj je vseeno ... Vsi "gasterbajterji" si želijo avtocestno povezavo med Münchnom in Atenami, mi pa dobro vemo, da je najpomembnejši krak Škofljica–Pijava Gorica, ha, ha, ha ... Hrvatim ni bilo prav nič jasno. Če so želeli priti v SČG, so morali imeti kupljeno vstopnico, cesar Slovincem ni bilo treba. Še dobro, da so imeli v žepu vsaj nekaj humorja. Ali veš, zakaj Srbi praz-

nujejo novo leto 14 dni kasneje? Ker čakajo Slovence, da odidejo iz Beograda!

Kdor ne skače

Slovenci pa se niso dali motiti. Do Beograda vendarle ni bilo več daleč. Kakih 4.000 jih je prispelo tik pred tekmo z BiH. Le še glasilke so si navlažili in začeli poskakovati: "Kdor ne skače, ni Sloven'c, hej, hej, hej!" Manjšinski Bosanci jim v središču Palilule, v dvorani Pionir, niso ostali dolžni: "Skačite, majmuni (opice)!" Tudi oni se niso dali prav nič motiti, podobno kot tisti, ki je v Sloveniji kradel drva. Med krajo ga je začopatil Slovenec: "Tovariš, hej, tovariš!" Bosanec pa mu odvrne: "Tovarim, tovarim, samo tiše prosim, da te ne bo gozdar slišal!" Ali veste, da je Slovenec, ko je iskal sto izgubljenih tolarjev, izkopal Postojnsko jamo? Simpatični Bosanci, ni kaj ... Po košarkarski tekmi so bili nekoliko manj gostobesedni. "Prva tekma je vse-

Bosanski narod je zares otožno-trpežen. Kot tisti Jergovičev saksofonist, ki je po sarajevskih klubih igral tudi med točo padajočih granat. Pred tem mu je Jergović kradel dekleta. Pa še Srb je bil, od katerega je bilo pričakovati, da se bo med vojno preselil na Pale. Vendar se ni! Že kmalu zatem je pod naslednjo ploho granat izgubil poslednjo bitko – z življenjem. Medtem ko smo pričakovali začetek tekme med Slovenijo in BiH, mi je iz bližnje glasbene šole na uho priplaval zvok saksofona. Bila je to Lefeldova Žalostna pesmica v C-duru. Andante. Nov poraz. SLO-BiH 74:65.

Slovenija–Grčija 68:56

Slovenci so šli po tekmi na pivo. KZS je celo najela Old town pub, lokal hotela Kazina, ki je postal baza slovenskih navijačev. Niksičko, jelen, MB, apatinsko, union, laško, naprej, nazaj, ven, not. Tudi po naslednji zmagi proti kasnejšim evropskim prvakom Grkom sta

**IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI
PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA**

**ZAJEPAJAZ
VŠE
VPRAŠAM**

**13 EPIZOD MATJAŽA
+3 TILIKE**

Dirk Nowitzki: MVP prvenstva!

Grki so ponovili uspeh iz leta 1987.

Beograd je odlično izpeljal organizacijo 34. evropskega prvenstva in gostil prek 10.000 slovenskih navijačev.

bila veselje in opitost nepopisna. Bili smo nasploh edini, ki smo premagali odlično Grčijo. S tem uspehom je njihov trener, znameniti Panayotis Giannakis, postal tudi prvi, ki je zmagal kot igralec in kot trener. Leta 1987 sta z Nikosom Galisom (s povprečjem 37 točk na tekmo) s trojakni reševala do sanjskega naslova. Beograščani pa so bili kratkomalo začuden: "Poglejte, koliko je prišlo Slovencev, kako globoke žepe imajo in kako so miroljubni. Nobenih incidentov! Kako je mogoče, da jih v SFRJ nismo razumeli?" Le poslušajte, prijatelji Srbi ... Albanca so poslali v Slovenijo, da bi se podučil o Jugoslaviji. Povedali so mu, da je Jugoslavija kot vlak, Slovenija lokomotiva, ki vleče vse druge republike (vagine), Kosovo pa je zavora, ki neprestano zavira vse skupaj. Albanec se vrne in razlaga svojim: "Veste, Jugoslavija je vlak, Slovenija lokomotiva, druge republike so vagoni, brez nas pa bi slo vse v maloro!" Slovenci so ob vsesploš-

nem hvaljenju medijev in meščanov le zadovoljno prikimali in že v naslednjem trenutku križem pogledovali proti naslednji morebitni zmagi proti Francozom (dobitnikom bronaste odličja, prvega po letu 1959). Grkom je presodil Bečirovič (18 točk), Francozom, pri katerih je igralec NBA Boris Diaw prosto metal 0-11, pa Jaka Lavkovič. Na obeh tekmah je igral fantastično obrambo kapetan Nesterovič.

Momo Kapor

Po najboljši predstavi v zgodovini slovenske košarke proti Grčiji se je začel karneval v zelenem. Za aperitiv se je zalivalo z "destilovano vodo" oz. lozovačo. Potem se je starodavna Skadarlija zavila v dim. Nekdanja "ciganska četrt", prepredena s številnimi kavarnicami in gostilnicami, je predstavila v najvišjo prestavo, se okrepila z zalogi in ... En, dva, tri, gremo, "trubači" ... Trobent v dvočetrtinskih taktih ni bilo več mogoče ustaviti. Meso

se je metalo na razbeljeni žar, kjer se je cvrlo, cvrčalo, obračalo, polni kozarci pa so v Treh šesirih, Dveh jelenih in drugod veselo žvenketali. Tudi splavi ob Donavi so se pozibavali ob ritmih Bobana Markovića, papirnati novci so se lepili na trobente. Le tu in tam se je kdo, denimo Kaporjev Žan Žik, spraševal: "Pa kaj zaboga se dogaja tu?" - "To je premalo, Žan; takšnega denarja ne sprejemamo več! Ali boš vseeno še kaj spil?" - "Ne, ne bom! Grem!" Iz hotela Kazina, kjer ni poznal nikogar, je stopil s sklonjeno glavo in odšel proti Kalemegdanu. Nemara se je vmes ustavil pri Sadikiju in si privoščil šampito.

Slovenija do Tokia

Po prvem delu so se neposredno v četrtfinale uvrstile Litva, Slovenija, Rusija in Španija. Iz repasaža so se jim v mogočni Areni pridružile Francija, Nemčija, Grčija in Hrvaška. Favorizirano SČG so premagali Francozi. Do naslednjih tekem so potem gostitelji

razlivali le še gnojnico. Jarić naj bi se bil v jutranjih urah potikal po novosadskih diskotekah, zraven pa naj bi bil sodeloval še v pretepaškem kvadratu skupaj z Rakočevićem, Tomaševićem in Radmanovićem. Selektor Obradović po sramoti ni trošil besed: "To so najslabši ljudje, kar sem jih srečal. Niti v oči si ne morejo pogledati. Med njimi vlada eno samo sovraštvo!" Kako so bili Hrvatje zadovoljni ... Pride Srb v Zagreb, na trg Bana Jelčića, in vpije: "Jaz sem Srb, jaz sem Srb!" Nasproti pride neka starka in mu odvrne: "Ja, kaj hočeš, sam si si kriv, sinko!" Potem smo Slovenci (8.000) stopili na nemško mino (kasnejšo finalistko), bojda naj bi premagali sami sebe, pa čeprav je na drugi strani igral fenomenalni MVP Dirk Nowitzki. Hrvatje so bili še bolj deprimirani. Njih je okradla sodniška trojka (4 prosta mesta, ki se vodijo na SP, naj bi FIBA dirigirano ponudila najbogatejšim. Zato je morala čim več "bogatih" spraviti med prvih 6), ki naj bi nalog za "oborožen rop" dobili od izvršnega sekretarja FIBA Europe Nara Zanolina. Kako so bili zdaj Srbi zadovoljni ... Srb plava v morju in vidi morskoga psa, ki plava proti plavalcu. "Hej, pazi, morski pes!" Plavalec ga pogleda in vpraša: "Kaj si rekel?" - "Nič, nič, ti samo plavaj ..." Za izpolnitev zgodovinskega cilja - nastop na SP - je bilo potemtakem treba premagati psihično razbite Hrvate. Aleksandar Čapin je pravočasno vstal od mrtvih, jim nasul 3 trojke in slavje se je lahko znova začelo.

Lovro Kastelic

na kratko

VOJAŠKA DOBRODELNOST

Na stadionu za Bežigradom je prejšnji teden potekala zanimiva nogometna tekma. Človek bi ob pogledu na okolico stadiona najprej pomislil, da so se spopadli nogometni navijači in zato vladajo izredne razmere, saj je bilo pred vhodom na igrišče polno vojaških vozil in tudi veliko vojakov. A razlog je bil popolnoma drugačen. Nogometni klub Bežigrad, naslednik propadle Olimpije, je namreč v sodelovanju s Slovensko vojsko organiziral dobrodelno no-

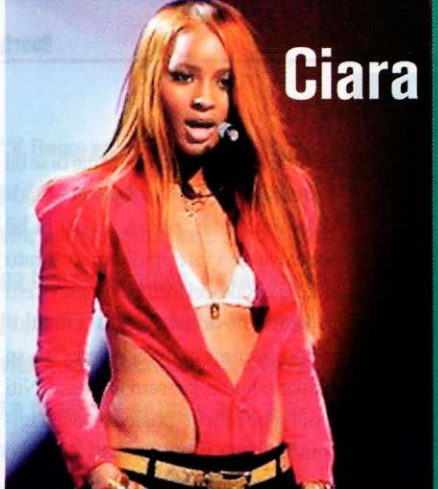
gometno tekmo med svojim klubom in ekipo 1. brigade Slovenske vojske. Denar od vstopnine, ki je bila resnično simbolična, saj je znašala le 300

tolarjev, so namenili za nakup ultrazvočnega aparata za prezgodaj rojene otroke v ljubljanski porodnišnici. Ob tej priložnosti so pripadniki

1. brigade predstavili tudi oborožitev in vojaško opremo, med polčasom pa je enota 17. bataljona vojaške policije predstavila še vojaške veščine. Tekmo si je med drugimi ogledal generalmajor Ladislav Lipič skupaj s svojimi sodelavci. Po koncu tekme, ki se je končala z zmago NK Bežigrad za izidom 2:1, so igralci obeh ekip predstavnici Društva za pomoč prezgodaj rojenim otrokom izročili simbolični ček v vrednosti 391.800 tolarjev. Vsekakor hvalevredna poteza tako NK Bežigrad kot tudi Slovenske vojske.

Nogometaši NK Bežigrad in ekipa Slovenske vojske so z dobrodelno tekmo zbrali 391.800 tolarjev in jih izročili predstavnici Društva za pomoč prezgodaj rojenim otrokom za nakup ultrazvočnega aparata.

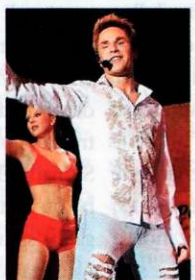
Ciara se vrača

Pevka Ciara se je z novim singlom *And I* ta teden uvrstila na dve Billboardovi lestvici "HitPredictor", ki predvidevata nove uspešnice. *And I* je sicer na še vedno aktualnem albumu *Goodies*, ki je pred kratkim dosegel že dvojno platinasto naklado in na katerem najdete tudi uspešnice *My Goodies*,

1,2 *Step in Oh*. Poleg tega, da na prvcu sodeluje kar nekaj znanih imen hip-hopa (Missy Elliot, Lil Jon, Ludacris, Petey Pablo, Jazze Pha, T. I.), pa tudi Ciara neumorno sodeluje na različnih novejših R&B izdelkih (Missy Elliot, Bow Wow), saj je tudi sama kot izvrstna debitantka postala več kot kredibilno ime za kakovostno glasbeno stvaritev in uspeh.

Sebastian

Nekaj časa je že minilo od Sebastianove zadnje pesmi *Bum! Bum! Bum!*. *KDO MISLIŠ, DA SI?*! pa je naslov njegove nove pesmi, izredno udarne, ki se razlikuje od vsega Sebastianovega dosedanjega dela. Nič prijaznih besed, lepih misli, srčnih utripov, ampak kruta

iskrenost. Življenjska skladba, ki govori o besu, jezi, razočaranju. In morda vse to ne bi bilo tako zanimivo, če ne bi bila pesem – po Sebastianovih besedah – "izrazito avtobiografska". Če želite izvedeti, kaj to pomeni, prisluhnite! Sebastian pa se tokrat prvič predstavlja kot avtor, in to ne samo

popkultura

besedila, temveč tudi glasbe. Sami presodite, kako je "toti Štajer'c" v sodelovanju z enim najbolj znanih slovenskih producentov Boštjanom Grabnarjem opravil svoje delo.

Janova barka

Letošnje leto je prav gotovo v znamenju Jana Plestenjaka, saj ta čas ni junaka, ki bi mu po letošnji uspešnosti lahko sledil. Lolita, Iz pekla do raja z Evo in 6 Pack Čukurjeva Joj Lolita so uspešnice, ki se jih še vedno nismo napolnili. Njegov letošnji (že osmi) album *Do raja* pa jih zagotovo prinaša še nekaj. Med njimi je baladna, a hkrati dinamična *Barka* iz perja, ki na radijskih postajah že postaja velika uspešnica, saj se je Jan tokrat še posebej izkazal, za pesem je namreč napisal glasbo in besedilo. *Barka* iz perja je svoje mesto našla tudi na koncertu, ki ga je Jan 9. septembra že tradicionalno pripravil v ljubljanskih Križankah. Posebna poslastica le-

tošnjega koncerta je bil velenjski raper 6 Pack Čukur.

Najboljša je Saša

Pred kratkim se je v organizaciji televizije TV Paprika končal izbor za Pesem poletja 2005, ki bo v naslednjih letih zagotovo postal tradicionalen, saj se je že v prvem poskusu odlično prijel. Izbor pesmi, ki so se potegovala za naslov PESMI POLETJA 2005, je pokazal, da je v zadnjih mesecih nastalo kar nekaj pesmi, ki so kakovostne, zanimive, izvirne in predvsem napovedujejo, da bodo postale uspešnice. V hudi konkurenci najpopularnejših glasbenikov, kot so Nuša Derenda, Anžej Dežan, Rok Kosmač, Alenka Godec, Domen Kumer, Yuhubanda, Tanja Žagar, Victory, Rok'n'band, BBT, Game Over, Karma, je s pesmijo LUNA, z izdelano koreografijo plesnega mojstra Gene in v družbi odličnih plesalcev plesne šole Bolero prvo mesto osvojila Saša Lendero.

Nov časopis:

Direkt

99 SIT

www.direkt.si

Brez milosti!

Politiki bodo odslej dvakrat premislili, preden kaj storijo. Kar je dvakrat več kot prej.

Končno konec!

Končno je konec. Soočenj in zgodbo o RTV. Če bi kampanja trajala še kakšen teden, bi se verjetno dosežena 30-odstotna referendumsko udeležba že začela nižati. Ostrina, ki je puhtela iz vsakega soočenja in oddaje, je postajala kontra-produktivna za vsebino samo.

Da mlatenja plazne slame, izjemne politične sprevržnosti in očitkov o laganju niti ne naštevam. Tisto, kar je bilo novo, je predvsem to, da smo zdaj prvič začutili obrnjeno razmerje. Da je torej napadala LDS in SD in da so bili tisti, ki bi morali pogovore umirjati in suvereno braniti sprejeti zakon, iz pomladnih vrst, v preteklosti pa so bili sami opozicija in nosilci številnih referendumskih pobud.

Tudi zato sem se čudila, da so se zagovorniki zakona o RTV pustili tolikokrat sprovcirati. Najbolj je v delirije padel sam pisec zakona Branko Grims. Štel je na primer, kolikokrat se je neki nasprotnik zakona zlagal. Eden je to storil menda šestkrat. Minister Vasko Simoniti se je držal bolj zadaj. Njegovi nastopi so bili bolj hladnokrvni, tudi kadar je koga ozmerjal, kot na primer Matevža Krivica, je to naredil še vedno kot gospod (kar niti ni tako lahko). Ni pa naš minister za kulturo na primer zmoget v nedeljo zvečer v Odmevih, ko je bila zmaga že v žepu, zakon pa sprejet, v studiu povedati nekaj stavkov na pamet. Nепrestano je škilil na kos papirja pred seboj in ponavljal, kako je zakon dober in kako bodo zdaj razmere na RTV boljše. Kaj več bi se pa že dalo stisniti, mar ne?

Ko je prišel v studio za njim predsednik LDS Tone Rop, je dvakrat ponovil, da bo morala biti zdaj naročnina na RTV cenejša, program pa boljši, kakor so obljubljali zagovorniki zakona. In zdaj vsi čakamo, da se bo to kmalu res zgodilo. Recimo z novembrsko položnico in za začetek, ker je nacionalka velik sistem, s silvestrskim programom, ki nas je običajno vedno razočaral. Pa se bo to res zgodilo? So zagovorniki za-

kona mislili resno s temi obljubami? Opozicija jih bo na to gotovo spominjala enkrat mesečno.

Na referendumski večer pa sem opazila še nekaj, in sicer to, da je nacionalka dajala prednost opoziciji kot predlagateljici referenduma. Ko je ura odbila 19. in se je začel Dnevnik, so najprej pokazali svojo projekcijo izidov, ki je bila dokaj točna in je zadel razmerje med glasovi proti in za. (Spomnimo se, da na volitvah 2004 nihče, nobena televizija ni tako visoko napovedala zmage SDS. Ponavadi so njihove ankete napovedovale zmago LDS.) Skratka, najprej so vprašali opozicijo, kako komentira izid vzporednih volitev, šele potem predlagatelj zakona oz. vlado. Temu sem se rahlo čudila in ne morem se spomniti, da bi bili tudi v preteklosti ravnali tako. Vedno je besedo najprej dobil štab LDS oz. njegov predsednik Drnovšek, potem pa opozicija oz. predlagatelj referenduma, kar je bila največkrat SDS.

O tem, kako se je kampanje lotila opozicija oz. predlagatelj referenduma, ne bi pretirano razglabljala. Nazadnje so se mi nekateri nasprotniki zakona iz vrst Pahorjeve stranke zdeli celo bolj uglašeni in zmerni kot juriniki iz LDS. Zgodba o t. i. civilni družbi in stroki, ki večinoma prihaja iz vrst FVD, pa je sploh nekaj posebnega. V trenutku je

stroka pograbila politični besednjak in s floskulami o totalitarizmu, prevzemu RTV, državni RTV opletala sem in tja kot prvi politični kruhoborci. O zmernosti, strokovnosti, argumentih je bilo iz dneva v dan manj sledu. Z opozicijo so se ujeli kot dobro namazan stroj.

POP TV ta večer ni bila v igri. Odločili so se za formulo 1. Škoda. Primerjava vedno dobro dene, v takšnem medijskem prostoru, kot je naš, je pa že skoraj nujnost.

Magična gledalka

horoskop

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Jesen je tu in z njo tudi lepa opravila. Ker je vreme kar lepo in brez dežja, si boste privoščili dober sprehod in še boljši obed v priljubljeni gostilni. Med tednom vas čaka obilo dela, vendar boste teden preživeli lepo kot ponavadi.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Nore ideje, ki vam hodijo po glavi, morate čim prej pozabiti. Nima smisla, da se sramotite in izpadete kot največja koza. Moški boste imeli manj problemov, še posebej na čustvenem področju. Delo pa ne enim ne drugim ne bo šlo dobro od rok.

Strelec (22. november – 20. december)

Ne sekirajte se. Imeli boste dovolj energije, da boste premagali vse neprijetnosti, ki vas mučijo te dni. Pravilna razporeditev časa vam bo omogočila velik uspeh, lahko bi rekli, da boste naredili preboj. Konec tedna bo lep in zanimiv.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Če mislite, da lahko ljudi vlečete za nos, kakor vas je volja, se motite. Hudo ste se zmotili, ker podpirate osebo, ki očitno dela napake in norosti. Sicer pa raje skrbite zase in se ne vtikajte tja, kjer vas ne želijo niti slišati, kaj šele videti.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Uspeh na službenem področju vam bo polepsal dni, ki bodo prav zato polni veselja. Mladi neporočeni vodnarji in vodnarke boste imeli obilo priložnosti za spoznavanje primernih partnerjev. Korajža velja, zato se ne ustrašite morebitnih ovir.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Zares se boste počutili kot ribe v vodi. Dan bo še posebno hitro minil v četrtek in petek, ko si boste privoščili nekaj več od diha kot ponavadi. Delo vam ne bo povzročalo težav, dnevi pa so ugodni tudi za nove finančne naložbe.

Oven (21. marec – 20. april)

Ta teden vas utegnejo izdati čustva. Ostanite dovolj močni in naredite vse, kar morate, da se ohranite skupaj. Delo vam bo pomagalo premostiti najpomembnejše težave. Veselili se boste dobrega plačila, ki ga boste prejeli prav kmalu.

Bik (21. april – 21. maj)

Prepričani bodite v svoj uspeh in zgodil se bo. Delo vam bo pomagalo, da boste pozabili neprijetnosti svojih dni. Konec tedna si privoščite nekaj več brezskrbnosti, saj vas ne bo nič oviralo. Prijatelji se bodo kar sami pojavljali pred vrati.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Pomagajte si s prijatelji, ki so na dovolj vplivnih položajih, in veliko lažje boste rinili skozi življenje. Predvsem pa ne bodite tako strašno zamerljivi kot ponavadi. To vam lahko izdatno škoduje. Doma najprej temeljito premislite situacijo.

Rak (22. junij – 21. julij)

Odločili ste se, da je vaše stanovanje resnično potrebno obnove. Pa je res? Morda si malce zmisľujete. Prihranite denar, ki bi ga dali za novo opremo, za kaj uporabnejšega in potrebnejšega. Zelo zoprno je to, kar se vam je zgodilo, a ni najhujše.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Vaša energija ne pozna meja. Ampak po vztrajnem žuranju se prileže tudi krepak spanec in počitek. Samo tako boste lahko sveži in pripravljeni na nove dogodivščine, ki vas čakajo. Pri poslu, ki ste ga organizirali, boste uspešni.

Devica (22. avgust – 21. september)

Bodite pogumni, saj vam dobro plačilo ne uide. Delo, ki ga začnete, je izjemno donosno in koristno. Veliko veselja vam bodo naredili sodelavci, ki vam bodo pripravili presenečenje. Morali boste razmisliti, kako jim boste povrnili vse dobro.

Nova obzorja, d.o.o.

Komenskega 11
1000 Ljubljana

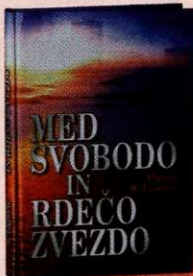
MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic

347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik

519 strani

5.000,00 SIT

OKOPI

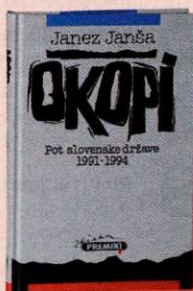
Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša

309 strani

2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša

363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver

125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti
Avtor: Milan Zver in drugi

155 strani

3.000,00 SIT

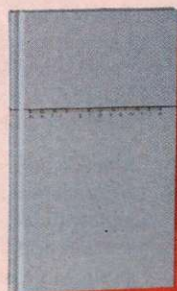
MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner

72 strani

2.200,00 SIT

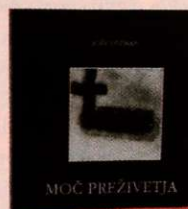
MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman

336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

KNJIŽNI KLUB
Samorog

*Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.*

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, spleť: www.samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	REKA V JUŽNI AMERIKI	SLANO JEZERO V VZHODNI TURCIJI	ZAZNANJE Z OTIPOM	HOKEEIST KONTREC	DEMOKRACIJA
NAPRAVA, PO KATERI SE KAJ ODVAJA						VARIJEN ŠIV
ORANJE						
NEPRE- TRGANA VRSTA TOČK						
NICK NOLTE			DVOJICA VERA ALBREHT			
PESNIK VESEL						DŽIP JAPONSKE TOVARNE TOYOTA
RUSKI KNJIŽ. ANDREJ						
					NAUK O ANALIZI	PODZEMNI DEL RASTLINE
			TIBETANSKO GOVEDO STANKO LORGER			
		POSUŠENA TRAVA OPER. SPEV (ORIGINALNO)				
				ANJA RUPPEL RUSKO M. IME		
OLGA REMS			ANGLEŠKO PIVO STAROGER. PLEME			
RUSKI SLIKAR IVAN IVANOVICH						
BRAT ROMULA	IT. REŽISER (PUPI) ORANŽADA					
		PEVEC PRI KAZAKIH OLIVER TWIST				
						DEMOKRACIJA

rešitev prejšnje križanke

DARSS, OPOMIN, LATONA,
NR, LIN, JARICA, ITAKA,
ŠESTERNIK, SA,
PROSTORNOST, AA, AIL,
AVANTI, VRT, STARI, VE,
NGAMI, RTINA, SS, OREL,
LONG, NK, TALINA, ACI,
OTOMAN, OI, RICINUSOVO
OLJE, STARINAR, AREAL

nagrajenci 37. številke

- 1. nagrada: BRUNA STEGEL,**
Kajuhova 4,
6230 Postojna
- 2. nagrada: ANA ZORNIK,**
Čezsoča 97, 5230 Bovec
- 3. nagrada: URŠKA JANC,**
Arto 4/a, 8293 Studenec

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
6. 10. 2005 pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **26. 9. 1835** je bila premiera opere skladatelja Gaetana Donizettija Lucia di Lammermoor.
- **26. 9. 1888** se je rodil britanski nobelovec, dramatik, pesnik, kritik in esejist Thomas Stearns Eliot. Od finančnega urada je dobil formular, v katerem je moral zapisati svoje dohodke za določitev davčne osnove. Ko je naletel na vprašanje, kdo je udeležen pri dohodku, je vzdihnil in vpisal: "Samo davčni urad."
- **26. 9. 1943** so slovenski partizani, povezani s hrvaškimi, iz koprskih zaporov rešili vse politične jetnike. Po kapitulaciji Italije jih fašistični voditelji v Kopru niso hoteli izpustiti.
- **27. 9. 1911** je bilo potrjeno Dramatično društvo v Celju. Predsednik je bil Rafko Salmič.
- **27. 9. 1939** so nemške čete zasedle Varšavo, kar je bil uvod v drugo svetovno vojno.
- **28. 9. 1472** so Turki zažgali mogočno cerkev v Cerknici. Ohranjeni deli utrdb na vrhu griča v središču Cerknice so ostanki enega naših največjih protiturskih taborov.
- **28. 9. 1831** se je v Dolnjih Retnjah rodil pisatelj, kritik in časnikiar Fran Levstik.
- **28. 9. 1841** se je rodil francoski predsednik Georges Benjamin Clemenceau. Zelo je sovražil prilizovanje. O nekem lizunu je dejal: "To je neznošen človek. Pomislite, vsak njegov stavek je sestavljen iz osebka, povedka in – poklona."
- **28. 9. 1990** je slovenska skupščina začela sprejemati osamosvojitvene zakone.
- **29. 9. 1873** se je v Velikem Lipovcu pri Novem mestu rodil slovenski škof Janez Frančišek Gnidovec. Od leta 1984 poteka v Vatikanu postopek za njegovo beatifikacijo.
- **30. 9. 1943** se je začela pohorska afeta proti takim imenovanim plavogardistom, pripadnikom jugoslovanske kraljeve vojske. Ustrelili so prve tri "sumljive partizane".
- **1. 10. 1814** se je rodil slovenski matematik dr. Franc Močnik. Kot priznanje so mu dodelili naziv "vitez matematičnega peresa".
- **1. 10. 1905** so v Ljubljani ustanovili Slovensko sokolsko zvezo.
- **2. 10. 1785** so zaradi zakona o zaprtju samostanov, ki ga je izdal avstrijski cesar Jožef II., zaprli cistercijski samostan v Kostanjevici.
- **2. 10. 1904** se je rodil angleški pisatelj Graham Greene. Ko je bil avtor Tretjega človeka star 67 let, je napisal avtobiografijo. Neki prijatelj jo je prebral in ga vprašal: "Če bi lahko še enkrat preživel dosedanja leta, kako bi ravnal?" Odgovoril je: "Delal bi enake neumnosti, vendar bi gledal, da bi jih delal v mlajših letih in v njih bolj užival."

Smrt Jurija Vege

26. septembra 1802 so v Donavi pri Dunaju našli truplo matematika in topniškega strokovnjaka, enega najpomembnejših slovenskih matematikov barona Jurija Vege. Njegova smrt ni pojasnjena. V eni od razlag pravijo, da je kot velik ljubitelj konj poskušal pri nekem mlinarju v bližini Dunaja za vsako ceno kupiti izrednega konja. Da bi ga nagovoril k prodaji, mu je Vega pokazal mošnjo cekinov. Ker se je mlinar polakomil cekinov, konja pa ni hotel oddati, je Vego v hlevu umoril in truplo vrغل v Donavo. 26. septembra so našli truplo, zagozdeno med vejevjem na bregu Donave. Začele so krožiti različne govorice o smrti slavnega matematika in topničarja. Predvsem so govorili o samomoru. Pravi vzrok smrti naj bil bil pojasnjen, šele ko so v bližini kraja, kjer so našli Vegovo truplo, imeli vojaške vaje. Poveljnik vojakov je pil vodo v tamkajšnjem mlinu in opazil na mizi Vegovo šestilo. Ko so mlinarja zaslišali, je priznal, da je on umoril barona Vego, in doletela ga je smrtna kazen.

Nekateri menijo, da gre samo za govoričce, ki so se takrat razširile. Dunajski časopis Vaterlandischer Blätter je 9. marca 1811 zanimal takšno razlago Vegove smrti.

Nedeljske šole

Zaradi miselnosti, češ da so na kmetih "delavniki za delo, nedelje in prazniki pa za nauk", so **27. septembra 1816** nedeljske šole postale obvezne za mladino od 12. do 15. leta starosti. V krajih brez rednih šol so marsikje postale tudi začetne slovenske osnovne šole. Učni jezik je bil slovenski ne le na Kranjskem in Primorskem, temveč tudi v slovenskem delu Koroške in Štajerske. Zato so za nedeljske šole potrebovali predvsem slovenske učbenike; te so v največji meri pripravljali duhovniki, ki so take šole najbolj poznali iz svojih izkušenj. Med pisci učbenikov naj posebej omenimo Metelka, Vodnika, Dajnka in Antona Martina Slomška. Slednji se je proslavil s pravcato kmečko enciklopedijo Blaže in Nežica v nedeljski šoli.

Nedeljske šole so bile za državo poceni, saj so zanje večinoma brezplačno skrbeli duhovniki, ki so v krajih brez šol našli prostor za pouk v župniščih. Poučevali so branje, računanje in nato še pisanje. Tudi po mnem Dunaju so bile slovenske nedeljske začetne šole "zelo blagodejne" in naj bi po-

polnoma zadoščale "za verske in moralne potrebe nižjih ljudskih slojev". Seveda pa tedanja slovenska nedeljska šola ni omogočala nadaljnega šolanja učencev na gimnazijah, ki so imele nemški učni jezik.

Pietro Badoglio

Pietro Badoglio, italijanski maršal in politik, predsednik vlade, ki se je dogovoril za kapitulacijo v 2. svetovni vojni, se je rodil **28. septembra 1871**.

Leta 1890 je začel kariero kot topniški častnik v italijanski vojski. Med 1. svetovno vojno je bil na soški fronti. Leta 1916 je osvojil Sabotin, a je leta 1917 izgubil bitko za Kobarid. Ob koncu 1. svetovne vojne je načeloval italijanski delegaciji na pogajanjih o premirju. V letih 1919–21 je bil načelnik generalštaba italijanske vojske. V maršala je bil povišan leta 1926, nato pa je bil v letih 1928–34 italijanski guverner v Libiji.

Leta 1931 je vodil italijanski napad na Etiopijo in bil tam kraljevi namestnik. Leta 1940 je med pohodom Italijanov v Grčijo zaradi neuspehov italijanske vojske odstopil s položaja načelnika generalštaba.

Po zlomu fašizma in aretaciji Mussolinija je julija 1943 postal premier in se z zahodnimi zavezniki v začetku septembra 1943 dogovoril za kapitulacijo Italije. Junija 1944 je odstopil z vseh položajev in se umaknil v zasebno življenje.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Preudarna privatizacija bank (1)

Odmev na članek Preudarna privatizacija bank (Demokracija 33/2005).

Marsikateri "pomladni" volilec je upal, da bo vsaj koalicija Slovenija v pomladni vladi pobarala milijarderje, ki so izšli iz ropa stoletja (tisočletja), kje so dobili denar, da si je lahko vsak od njih nakupil za več desetmiliard dolarjev. To počne velika večina demokracičnih, pravnih držav, ker je to najboljša obramba proti kriminalu belih ovratnikov in pranju denarja; v naših razmerah proti udbomafiji! Mešana vlada pa je v strahu, da milijarderji s partijske kadrovske liste nagrabljenega kapitala ne bi prenesli (vrnili) v tujino, obljubila na samo manjše obdavčenje partijskih tajkunov, ampak celo nadaljnje bogatenje! Pri svojem početju, ki je za mnoge razočaranje, je povsem prezrla male delničarje. Mar se pomladniki res ne zavedamo, da resnična socialna družba v tržnem gospodarstvu brez malih delničarjev ni mogoča? To je pred več kot stoletjem dobro vedel J. E. Krek, ko je slovenskega kmeta reševal iz dušljivega objema tujega kapitala. To prav tako vedo danes Slovenci v Avstriji in Italiji. Zakaj se njihova opozorila tako malo upoštevajo, strateško pa nam svetujejo "mladinci" s Štefkine fakultete, ki poznajo liberalno tržno gospodarstvo samo v teoriji, nimajo pa nobenih življenjskih izkušenj, kako stvari v življenju dejansko potekajo. Tako bomo znova poskusni zajčki, tako kot smo bili v totalitarizmu, in to bolj papeški kot papež sam. Na

srečo je pri snovanju kapitalističnih stebarov dr. Bajuk vsaj delno uvidel, da kapitalistički mački le niso tako nevtralni, kot je mislil, in da na slovenske miši

delujejo ne le na denarnem in tehnološkem področju, temveč tudi na znanstvenem, jezikovnem, kulturnem in samobitnem. Država pa se je zazibala v naslednji tisoletni sen! Zato je zelo čudno njegovo ravnanje v primeru Zavarovalnice Triglav.

Zavarovalnico je treba pred vključitvijo v "steber" olastniti. Zakon se pri fizičnih osebah (malih delničarjih) ne izvaja. Kako značilno! Baje ni evidenc, kar je čisti lari-fari. Zakaj se ne izvaja pri zavarovalnicah, ki imamo svoje domove že več rodov zavarovane pri Zavarovalnici Triglav in njegovi predhodnici, ki so ji revolucionarji pobrali (nacionalizirali) kapital? Če nekdo 75 let plačuje premije in nima škodnega primera, je kar nekaj prispeval h kapitalu zavarovalnice in njenemu milijardnemu dobičku, ki tudi zaradi pomladnikov odteka v žepe tajkunov. Če ne bi bilo evidenc, se zastopnik ne bi vsako leto teden dni pred zapadlostjo police pojavil na našem domu in pobral višje premije!

Janez Janša ne bi smel delati podobnih napak, kot jih je leta 1992 dr. Pučnik pod vodstvom Tomislava, kar je kasneje bridko obžaloval, a je bilo prepozno. Sledilo je leto 1994! Sultan je še vedno pri moči, očitno bolje pozna Evropo, muhasto ostarelo damo, ima z njo boljše zveze kot pomladniki, o čemer priča primer novinarskega funkcionarja Aidana Whitea in podobne "stroke"!

Rudolf Blaž, Ljubljana

Odpiranje ran zgodovine (1)

Ker so nekateri predstavniki ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter ministrstva za notranje zadeve v nekaterih medijih problematizirali način, kako se je Komisija za evidentiranje in ureditev prikritih grobišč v Škofji Loki lotila nedavnega izkopa 25 pobitih domobrancev v Bodovljah, grabi blizu Škofje Loke

(zmotil jih je predvsem bager, s katerim naj bi izkopavali okostja, in veliko število ljudi, ki so bili navzoči pri izkopu), želim na tem mestu nekoliko podrobneje pojasniti celotno dogajanje. Izkop, ki je bil opravljen 8. septembra letos, je bil prejedoben s strani države, odgovoren zanj pa je bil Dimitrij Omerša z ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Za izvedbo izkopa je bilo treba urediti tudi pot in ta je bila izdelana v enem dnevu. Nato je delovni stroj s treh strani in z vrha grobišča samo pobral nasuto zemljo. Tamkaj navzoči s sodnomedicinskega inštituta pa so spremljali delo pooblaščenega podjetja Akris.

Na začetku je kljub že postavljeni ločitveni ograji med sorodniki in novinarji (na eni) in izvajalci (na drugi strani) odgovorni Omerša zahteval, naj se navzoči sorodniki in novinarji odstranijo, z utemeljitvijo, da motijo postopek. Med Komisijo za evidentiranje in ureditev prikritih grobišč in odgovornim je bil sklenjen kompromis, s tem da se je ograja prestavila za nekaj metrov, predsednik komisije Janez Pintar pa je poudaril, da je sorodnike na njihovo željo povabil v imenu komisije. Sledil je izkop, ki pa je bil zaradi razmetanosti trupel izključno ročen in ne strojni, kakor je nepravilno poročal Omerša za Televizijo Slovenija v prispevku, objavljenem v poročilih isti dan ob 19. uri. Kar dva "strokovnjaka" sta trdila nasprotno. Čemu ta izjava s strani Dimitrija Omerse in Pavla Jamnika z ministrstva za notranje zadeve, nam ostaja nepojasnjeno, čeprav so strokovnjaki sodne medicine izrazili izredno pohvalno mnenje.

Omerša je v izjavi za medije uporabil tudi angleško besedo šov, kar bi zvenelo primerno kvečjemu za glasbeno ali gledališko predstavo, nikakor pa ni primerna za tovrstne dogodke, kjer je lahko razumljena edino kot skrajno žaljiva. Ob molitvi in pesmi

K tebi želim, moj Bog je sestra uršulinka, ki je hči ubitega domobranca Presečnika, vendarle hvaležno izpolnila krščansko dolžnost, saj bo odslej njen oče končno počival v posvečeni zemlji in ne bo več drugorazredni Slovenec zunaj pokopališkega obzidja.

Na koncu želim poudariti, da to delo in prizadevanje za člane komisije je nikakor ni politična promocija. Zagovorniki nečednih dejanj neprestano prežijo na nas in nas napadajo večinoma z besedami. Hvala Bogu pa je čedalje več tudi takšnih, ki nas javno hvalijo in podpirajo. Od uradnih struktur pa nikakor nismo pričakovali zavrnitve pogovora s člani komisije v prostorih ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Odklonili so namreč pogovor z delegacijo, ki jo je škofješka občinska komisija potrdila in jo tako priznala kot edino relevantno za pogovore o tovrstni problematiki z državo. Napad na delo v Bodovljah pojmem kot grožnjo vsem morebitnim komisijam, ki bi si drznile vložiti prošnjo za javni izkop katerega koli domobranskega ali civilnega groba. Na žalost naj bi se izkopi še vedno izvajali izključno le pod oznako strogo tajno.

Jože Kranjc, član Komisije za evidentiranje in ureditev prikritih grobišč, Škofja Loka

Sporno lobiranje Majde Širca (1)

V tekstu Sporno lobiranje Majde Širca, ki ste ga objavili v 37. številki Demokracije, navajate laži, nepopolne informacije in tendenciozne trditve. Pišete, da sem pri reševanju prostorske problematike Slovenske kinoteke lobirala za moža Vojteha Ravnikarja. Tovrstne (naročene) misli so zlonamerne. V preteklosti sem si prizadevala, da bi kinoteka uredila nemogoče prostorske razmere, ki so jo prisilile v zaprtje njene dejavnosti. Za svo-

»jega moža pa mi ni bilo potrebno nikoli lobirati ne v Kinoteki ne kje drugje, ker delo pridobiva na osnovi svojih, ne pa mojih sposobnosti.

Naj razpršim dvom tistih, v tekstu omenjenih "poznavalcev", ki mislijo, da je bil postopek izbire najugodnejšega ponudnika za izdelavo projektne dokumentacije dvorane Slovenske kinoteke kakorkoli sporen.

Pri obnovi kinoteke je bil med več ponudniki in skladno z določili pravil male vrednosti izbran arhitekturni biro Ravnikar Potokar. Pogodbo je podpisal Robert Potokar, ki je sodeloval tudi pri izdelavi dokumentacije. Moj mož se s Kinoteko ni ukvarjal. Do smrti pokojnega direktorja in do trenutka, ko je začelo ta primer vneto raziskovati ministrstvo za kulturo, pogodbe sploh nisem poznala.

Da je naročilo zakonito, potrjuje neodvisno pravno mnenje, ki nedvoumno ugotavlja, da pogodba ne zapade pod določbe zakona o preprečevanju korupcije. Šlo je namreč za naročilo male vrednosti in je bilo sklenjeno pred objavo seznama subjektov, s katerimi država ne sme poslovati oziroma posluje pod določenimi pogoji. Na tem seznamu je, če boste natančno prebrali, tudi družba Ravnikar Potokar. K pogodbi ni bilo (in ne bo) sklenjenega nobenega aneksa, kar je bilo (zapisniško) potrjeno tudi na zadnji seji sveta kinoteke.

Vso dokumentacijo v zvezi s tem je pred meseci pregledalo ministrstvo za kulturo, in kot mi je znano, ni našlo nobenih nepravilnosti. Po moji oceni so na MK temeljit pregled opravili prav zato, da bi našli obremenilne dokaze za mojo razrešitev z mesta predsednice sveta Slovenske kinoteke. Domnevam, da je tudi vaša revija informacije dobila z ministrstva. Oboji si pač prizadevate, da bi diskreditirali moje ime.

Tig osredotočene 5, 2230 Lant, tel. 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-sg.si, INTERNET STRAN: www.radio-sg.si

O nujnosti ureditve lastniških razmerij kinotečnih prostorov smo opozarjali v odboru za kulturo MOL, na sejah MOL, v državnem zboru in na številnih pogovorih s službami ministrstva za kulturo – tako v prejšnjem kot zdajšnjem mandatu. O tem obstaja gorazapisnikov. Ker je bila lastnica prostorov dvorane Slovenske kinoteke MOL, država – kot ustanoviteljica javnega zavoda – ni mogla sanirati propadajoče dvorane. Namero o prodaji prostorov državi sta podpisali županja in prejšnja ministrica Andreja Rihter, ki je s sklepom vlade (28. 9. 2004) tudi poskrbela, da se zagotovijo sredstva za odkup in sanacijo propadajoče dvorane.

Edino prav je, da sem podpirala v zakonih in v nacionalnem programu zapisane usmeritve kinoteke in si prizadevala, da se zavod reši iz nemogočega položaja, saj je morala kinoteka zaradi odločitve inšpekcijskih služb zapreti prostore na Miklošičevi ulici 38. Vi temu pravite lobiranje za moža. Jaz pa lobiranje za film. V poročilih, ki jih funkcionarji vsako leto pošljamo Komisiji za preprečevanje korupcije (prej pa pristojni komisiji v DZ), sem vedno navedla vsa smiselna dejstva, ki so povezana z delom mojega moža. Ne fundacija in ne Piranesi, d. o. o., ne poslujeta z državo. Poleg tega moj mož ni nikoli pridobival poslov zaradi mojega položaja, saj stranke pridobiva s svojim kvalitetnim delom. Konec koncev je dobitnik relevantnih nagrad s področja arhitekture in tudi Prešerno-

ve nagrade. Svoj ugled doma in v tujini si je – kot profesor in arhitekt – zgradil sam. Revija Piranesi, ki izhaja pri Piranesi, d. o. o., je strokovna in večjezikovna srednjeevropska arhitekturna revija za kulturo prostora, ki obravnava širšo, ne le slovensko arhitekturno misel in uživa ugled tudi v tujini. Kljub temu ji je letos ministrstvo za kulturo zavrnilo subvencijo. Njena nadaljnja usoda je negotova, saj specializirane revije na trgu težko preživijo.

Majda Širca, Ljubljana

Mamljiv invalidski denar (3)

Tudi sam se strinjam, da je denar, ki ga je država namenila za invalide, zelo mamljiv. Res je, da se je s tem denarjem veliko naredilo v korist invalidov. Žal ugotavljam, da je takšen denar zelo mamljiv tudi za posameznike, ki so si z leti privatizirali razne invalidske organizacije oziroma društva. Večkrat se namreč člani društev sprašujemo, zakaj je bil denar dejansko porabljen, žal pa zadovoljivega odgovora v večini primerov ne dobimo.

Dejansko z denarjem gospodarijo "izvoljeni" člani, včasih kar po domače za pokrivanje stroškov, ki naj bi jih imeli z delovanjem društva, od katerega pa imajo invalidi malo koristi. Res je, da se nihče noče izpostavljati in zahtevati čistih računov v zvezi z delovanjem društev, čeprav gre včasih tudi za plačila, ki presegajo milijon tolarjev.

Povsem nekaj drugega pa so invalidi, ki so v domači oskrbi in imajo – ali pa tudi ne – korist le v primeru letovanja. Žal "izvoljenci" določajo pravila igre letovanja oziroma obnovitvene rehabilitacije in ta so v večini primerov pisana na njihovo kožo in dejansko omogočajo letovanje le manjšemu številu članov.

Društva bi naj delovala v korist VSEH invalidov. Kako pa dejansko delujejo, je povsem drug primer. Ker imam sam dva otroke na invalidskih vozičkih, žalosten ugotavljam, da mi kljub prošnjam za pomoč pri nabavi invalidskih pripomočkov, ki jih potrebujeta, pa do njih po zakonu nista upravičena, niti enkrat ni pomagalo nobeno invalidsko društvo. Zato menim, da bi bilo pravičnejše, da bi se denar med društva razdelil na podlagi števila oskrbovancev, preostali denar pa naj bi nakazali v poseben invalidski sklad, iz katerega bi lahko dobili pomoč invalidi, ki so v domači oskrbi, za nabavo invalidskih pripomočkov, ki jih nujno potrebujejo, do njih pa po zakonu ZZZS niso upravičeni. Delitev denarja na podlagi števila članov se mi ne zdi poštena, saj se s člani velikokrat manipulira. Člani so namreč lahko tudi ljudje, ki niso INVALIDI, zato je govorjenje o članih pesek v oči in zavajanje javnosti.

Denar je po zakonu namenjen invalidom in bi ga invalidi tudi morali dobiti, ne pa da imajo od njega korist tudi osebe, ki niso invalidi. Iz takšnega posebnega invalidskega sklada bi se lahko financirala ne le nabava pripomočkov, temveč tudi rehabilitacija starejših invalidov. Obnovitvene rehabilitacije otrokom plača ZZZS vsako drugo leto. Žal se teh rehabilitacij udeležujejo večinoma isti ljudje, ker pogoje za letovanje sprejemajo "izvoljeni", ti pa jih priredijo lastnim potrebam. Sprašujem se, kako lahko na račun ZZZS več let zapored letujejo

vedno isti otroci, čeprav so do obnove vitvene rehabilitacije upravičeni le vsako drugo leto. To se pravi, da eni letujejo mimo pravil igre oziroma letujejo na podlagi nam neznanih privilegijev. O tem, da bi omogočili letovanje vsem družinam z invalidnimi otroki, pa niti ne razmišljajo, saj bi v takem primeru zmanjkalo sredstev za njihov "luksuz", ki si ga privoščijo.

Fran Majcen, Gornja Radgona

Zakotne toplice

V času odstavitve Boruta Mokroviča, direktorja Term Čatež, so nekateri mediji zapisali debelo laž: "... iz zakotnih toplic blizu hrvaške meje je Mokrovič ustvaril sodoben turistični center ..." Mokroviču je treba vsekakor priznati vse, kar je dobrega naredil za Terme Čatež. Trditev o zakotnih toplicah mu ni koristila, močno pa je škodovala ugledu Term Čatež in vsem, ki smo veliko let ustvarjali ugledni zdraviliško-turistični center, ki ga je odstavljeni direktor le dograjeval, marsikaj pa tudi hudo pokvaril in osiromašil. Pred Mokrovičevim prihodom so Terme Čatež obiskovali gostje iz vse Evrope in drugod, prihajali pa so tudi visoki domačini in tudi državniki, celo šejki. Športnorekreativni center je ob konicah obiskalo tudi več kot 10.000 kopalcev na dan, kar pa se za Mokrovičeve vladavine nikoli več ni ponovilo, čeprav mu je pihal v hrbet ugoden veter zaradi divje vojne v nekdanji Jugoslaviji, ki je turiste preusmerila na kopno. Sem arhitekt in sem kot glavni projektant s sodelavci v Termah Čatež zasnoval obsežne razvojne urbanistične zamisli in tudi projektiral večino objektov, vključno Hotel Terme, bazene, kamp, jezero, in zasnoval veliko naselje zidanih počitniških hiš (zlata jama) in še marsikaj. Zato z odgovornostjo trdim, da je Mokrovič prišel v Terme Čatež k polno obloženi mizi, ki se je šibila pod težo bogatih izvirov termalne vode s temperaturo nad 60°C in ogromnega, moderno zgrajenega zdraviliško-rekreativnega centra s široko razpredeno prodajno mrežo.

Prvi premik iz klasičnih toplic v sodobni zdraviliško-rekreativni center so naredili: direktorja Mitja Leber in Milan Šepetavc z arhitektoma Francom

Vehovarjem in njegovo ženo. Največji razvoj Term Čatež pa sta izpeljala direktor Vlado Deržič in arhitekt, ki je pisec tega ugovora. Poleg sodobne in raznolike vsebine so bili zgrajeni številni sodobni objekti s parkovnimi ureditvami z vso novo infrastrukturo za nadaljnji razvoj; sem sodi ekonomsko in ekološko pomembna investicija – centralno ogrevanje in zračenje za celotne terme s toplotnimi črpalkami na termalno vodo; takrat je bila to največja toplotna črpalka za hotele v Evropi.

Karl Filipčič, Brežice

Vojna za nacionalko (1)

V prejšnji številki Demokracije nam je v članku Vojna za nacionalko ponagajal tiskarski škrat, ki je na koncu poudarjenega okvirja, v katerem smo pisali o domnevno spornih anketah v Ninamedii, odrezal del stavka s pojasnilom direktorja Ninamedie Nikole Damjanića. Celoten stavek bi se moral glasniti: "Direktor Ninamedie Nikola Damjanić, ki je tudi predsednik nadzornega odbora RTV, nam je takšne navedbe v terek zanimal."

Uredništvo Demokracije

Prepiri na Delu (1)

Novinar Aleš Kocjan je v 38. številki Demokracije v članku "Prepiri na Delu" med drugim zapisal. "Do hudega spora je prišlo med predsednico izvršilnega odbora Sindikata novinarjev Dela Mijo Repovž in zdaj že razrešenim odgovornim urednikom Koširjem, ki sta se očitno sporekla o tem, katere zahteve sindikata je Košir izpolnil, katerih pa ne." Z odgovornim urednikom D. Koširjem nisva prišla v noben hud spor. Izmenjala sva le mnenji o pristojnosti uprave in odgovornega urednika pri zagotavljanju pogojev za delo skupine novinarjev, ki se pogajajo o hišni kolektivni pogodbi. Taka razhajanja (zlasti) med upravo ali odgovornim urednikom na eni strani in sindikatom na drugi niso nič posebnega. Do njih je občasno prihajalo tudi v času drugih uprav in odgovornega urednika in bo prav verjetno tudi v prihodnje. Taka je pač neprijetna stran socialnega dialoga. Kolega Kocjan se pred pisanjem članka name ni obrnil.

OZN in MOK!

Dve svetovni organizaciji, ki bi morali uživati neomadeževan ugled! Prva je bila rojena 24. oktobra 1945 v ZDA (ustanovna listina podpisana v San Franciscu, 26. junija 1945) kot naslednica Društva narodov iz leta 1919 s sedežem v Ženevi. Prvi generalni sekretar OZN je bil Norvežan Trygve Lie. Pred nekaj dnevi se je v New Yorku končalo zasedanje vseh članic OZN, medtem pa generalna skupščina in varnostni svet še nadaljujeta svoje delo, saj OZN potrebuje nujne spremembe. Vse bolj so glasni očitki o korupciji v najvišjem vrhu organizacije, ne le pri razpiti zadevi nafta za hrano, v kateri naj bi bil sodeloval sin generalnega sekretarja OZN Kofija Anana, ko so poniknili težki milijoni, temveč tudi veliko drugih skandalov. Najbolj žgoča zadeva je vsekakor Nigerija, kjer OZN s svojima "pomočnikoma" Unicefom in Pam že dolgo povsem neuspešno deluje. OZN namreč dostavlja Nigeriji popolnoma neprilagojene, neustrezne obroke hrane. Najprej je OZN na številne reklamacije združenja Zdravniki brez meja vztrajala, da jim to hrano PRODA, in to vedno v nezadostnih količinah in na nepravilnih krajih. Potem ko je bilo končno doseženo, da se hrana razdeli brezplačno, so ti obroki še zmeraj nezadostni in neustrezni in še vedno odloženi na neprave kraje. Vedeti je treba, da v Nigeriji umirajo samo otroci od šestih mesecev do treh let. V tej starosti otroci potrebujejo za preživetje posebno vrsto moke. Danes pa Unicef nima niti grama te moke na zalogi. Zakaj tak nesmisel, ki meji na kriminal, pri delitvi neustrezne in na napačnih krajih odložene hrane? Podhranjenost nigerijskih otrok ni v premajhnih obrokkih, temveč v neustrezni kakovosti hrane. Razdeljevalci te pomoči tvorijo svojstven "klub", v katerem so: OZN, njeni izvršilni agenciji Pam in Unicef, nigerijska vlada, Francija kot glavni upravljavec sklada, Belgija in Evropska unija. Za pomanjkanje hrane tako v Nigeriji kot v vseh drugih primerih 20. stoletja je bolj kriv sistem distribucije kot sama proizvodnja. Generalni sekretar Kofi Anan je začel svoj dvodnevni obisk v Nigeriji 23. avgusta, da bi na kraju samem ugotovil vzroke za lakoto. SIC. Najprej je obiskal bolnišnico Zinder, ki sprejema podhranjene otroke, potem pa še švicarski rehabilitacijski center (renutrition) teh otrok. Ali lahko generalni sekretar ZN s tem kaj spremeni? Lahko, ker je generalni sekretar, ker ima oblast, dve neposredni izvajalki Pam in Unicef. Ni še prepozno, da se začne z resnim delom in ugotovi, kje je podhranjenost največja. Pam in Unicef nista "družabna kluba", kjer se razkazujejo znane in malo manj znane osebnosti, temveč sta ustanovljena za pomoč najbolj potrebnim, predvsem otrokom. Tudi slovenska podružnica Unicefa, ki bolj predstavlja svoje članke kot svoje poslanstvo. Druga ugledna svetovna organizacija pa je Mednarodni olimpijski komite (MOK). Francoski baron Pierre de Coubertin je ustanovitelj olimpijskih iger novejših dobo. Na čelu MOK je ostal do leta 1925. Sledile so mu osebnosti, ki so uživale ugled v svetovnem merilu in so bili v principu sami plemiči. Predzadnji predsednik MOK je bil znani Juan Antonio Samaranch, španski plemič in diplomat, v času Francovega režima njegov veleposlanik. Kako kdo ocenjuje Francov režim, je pač odvisno od tega, ali je ocenjevalec levičar ali desničar. Neovrgljivo dejstvo pa je, da je z napadom na ljudsko fronto, vodeno iz Sovjetske zveze, preprečil etabliranje komunističnega režima. Stalinov načrt je bil, da prek Španije obvlada tudi Francijo. Kakor navaja septembrski Le Monde diplomatique, MOK upravlja z milijardnimi zneski evrov. Koliko od tega odpade na slovenski olimpijski komite, kjer je že desetletje predsednik "rdeči baron" Janez Kocijancić? In kako se ta denar porablja?

Marija Vodišek

"Ustvaril" ga je tako, da je zgolj dobesedno prepisal elektronska sporočila, ki so mu jih posredovale "dobre duše", o tistem, kar mu je manjkalo, pa na slepo ugal. Po Kodeksu novinarjev Slovenije mora novinar "preverjati točnost zbranih informacij in biti previden, da se izogne napakam"; če "objavlja nepotrjene informacije ali ugibanja, mora na to opozoriti". Kolega Kocjan je hladnokrvno kršil novinarski kodeks oziroma osnovne profesionalne standarde, bralce Demokracije pa prikršal za verodostojno informacijo.

Mija Repovž, predsednica IO Sindikata novinarjev Dela

Francoz odhaja

Iz družbe WWI Vega so sporočili, da Julien Coustaury odhaja z mesta generalnega direktorja. Razlogi za zamenjavo niso znani, Coustaury naj bi odšel službovat v hčerinsko družbo WWI na Haitiju. Francoz tako zapušta Slovenijo. Vlada mu ni podelila državljanstva, za katero je zaprosil po načelu izredne naturalizacije, to je zaradi posebnih zaslug, ki naj bi jih imel za Republiko Slovenijo, priporočila pa sta mu podpisala Joško Čuk (GZS) in Dušan Šešok (Iskra Holding). Kljub temu se mu bo verjetno tožilo po Sloveniji, saj se je raje kot s poslovanjem Vege ukvarjal z družabnim življenjem. Na nobeni tovrstni prireditvi ni manjkal, posebno rad se je kazal v bližini odvetnika Mira Senice (ki je zastopnik Vege v skoraj 48 milijard tolarjev "težki" tožbi zoper državo Slovenijo), predsednika Lions Kluba Ilirija Ljubljana Mirka Bandlja in nekaterih članov Kučanovega Forumu 21. Morebitne usluge bo lahko prijateljem vrnil kar s povabilom v apartmajsko naselje, ki si ga je zgradil na brazilskih Beberibih. To je na ogled na spletni strani <http://www.casajulien.com>, kjer je navedena tudi lastnikova "evropska" telefonska številka (+386 70 70 70 70).

"Medijska" poslanka

Evropska poslanka iz vrst LDS Mojca Drčar Murko se je v predreferendumskega časa velikokrat izpostavila v javnosti. Z njo je komunicirala predvsem prek časnika Delo, kjer je dolga leta tudi službovala. Predstavljala je predvsem svoje nasprotovanje predlaganemu zakonu o RTV, ni pa se mogla izogniti niti komentiranju razrešitve odgovornega urednika Dela Darijana Koširja. Temu se ne čudimo, saj ji omenjeni urednik očitno velikodušno odstopa prostor za komentarje na najbolj branih straneh Dela, seveda zato, ker ga v svojih nastopih vztrajno brani. Korist je torej obojestranska. Da pa bi bila mera polna, se je v časniku Delo znova začel pojavljati nekdanji predstavnik izbranih Matevž Krivic, ki se v zadnjem času predstavlja kot parlamentarni pomočnik Mojce Drčar Murko in "strokovnjak" za medijsko ureditev v evropskih državah, zato lahko objavlja polemike v pismih bralcev in komentarje v rubriki Mnenja. Ker je Krivic bratranec Drčar Murkove, domnevamo, da ima privilegiran status v nasprotju z "navadnimi bralci, ki na Delo sicer pošiljajo svoja mnenja in pisma, vendar jih urednik ne objavi.

Repetov cinizem

Domnevna ustanovitev sektorja za popravilo krivic in narodno spravo pri ministrstvu za pravosodje je zadnje čase vzbudila precejšnjo medijsko pozornost, saj so mnogi zaradi tega napadli pravosodnega ministra Lovra Šturma, češ da uvaja "ministrstvo resnice" (po Orwellu). Med drugim se je oglasil zgodovinar dr. Božo Repe, ki trdi, da je ustanavljanje institutov in drugih raziskovalnih institucij kot alternativa obstoječim javnim ustanovam, s katerimi oblast ni zadovoljna, značilno za nedemokratske ali poldemokratske države, saj so po njegovo sodelavci takšnih ustanov izbrani po političnih ali ideoloških kriterijih. Takšna izjava je seveda cinizem brez primere, saj je doslej sam deloval kot sodelavec nedemokratskega režima, ki je tako rekoč vse raziskovalne institucije zlorabljal v svoje namene. Pri tem moramo tudi omeniti, da je dr. Repe še vedno zagovornik omenjenega nedemokratskega režima, kar je pokazal s sodelovanjem pri precej dragi in ideološko pristranski TV-oddaji Dnevnik nekega naroda.

Rožančev nagrajenec

Žirijo za Rožančevo nagrado za najboljšo esejistično zbirko je letos prepričal Aleksander Zorn, in sicer z delom **Smešna žalost preobrazbe**. Žirija je njegov slog označila za "voltairjanski", saj se njegova ironija najraje loti prevladujoče ideologije in na Voltairjev način pokaže, kako tudi naš čas še ni čas "razsvetljenih idej", ampak se udobno namesti v uporabniški in nič kaj izvirni miselnosti.

Avtorjeve odlike so tudi ošljeno pero, iskrivi miselni skoki in duhovitost. Člani žirije so odločitev o nagrajencu sprejeli z večino glasov. Ocenjujejo, da se nagrajenec v svoji esejistični zbirki literarno povzdigne nad vsako zgodovinsko, sociološko in psihološko razčlenbo. Vsak kritičen družbeni esej pa je tudi vznemirljivo oseben in takšni so tudi zapisi Aleksandra Zorna, ki sledi zgledu svojega sopotnika izpred let Marjana Rožanca. Zato njegove ocene že v svojem izhodišču ne morejo zadovoljiti vseh bralcev, saj so izjemno vprašujoče, odsevajo osebno razmislek in postavljajo pod vprašaj ustaljene splošne sodbe tudi intelektualnih krogov na Slovenskem. Osemindesetletni Zorn je v letih, ko je bil urednik v Mladinski knjigi, uredil več kakor 250 knjig slovenskih pesnikov, pisateljev, dramatikov, spominopiscev in družboslovcev pa tudi kako leksikalno in likovno delo. Sodeloval je pri ustanavljanju Svetovnega slovenskega kongresa, je sopobudnik mnogih družbenih akcij, peticij in izdaj Nove revije, soustanovitelj Sklada Josipa Jurčiča za nagrade novinarjem. Z nastopom Janševe vlade je postal državni sekretar v kabinetu premierja.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz
ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

DRAMA
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
Erjavčeva 1, 1000 LJUBLJANA, SLOVENIJA

Andrej E. Skubic

Fužinski bluz

Krstna uprizoritev

Dramatizacija **Ana Lasić**
Režiserka **Ivana Djilas**

Tale Slovenija - Juga, mislim, to je horor.
I kao čitave Fužine znaju za koga će navijati.
Izvolite, za Slovenijo, lepo prosim na levo.
Jugoslavija, izvolte, molim desno.

Igrajo
GREGOR BAKOVIĆ, BARBARA CERAR, ALEKSANDRA BALMAZOVIĆ, SAŠA MIHELČIČ, SRDJAN GRAHOVAC, BOJAN EMERŠIČ, VALTER DRAGAN, MILENA ZUPANČIČ

PREMIERA 1. oktobra ob 20.00 na velikem odru

PREDPREMIERA 30. septembra ob 19.30

Ponovitve: 4., 19. in 29. oktobra

Prodaja in rezervacija vstopnic pri blagajni gledališča:
(od 14.00 do 17.00 ter od 18.00 do 20.00) tel. 01/2521 511,
informacije: www.drama.si

EX PONTO

KULTURNO DRUŠTVO B-51

V koprodukciji s

Kulturnim društvom B-51

Pokrovitelj uprizoritve:

PETROL

